Heden: 6 Bladen — Donderdag 15 Augustus 1935 — 40e Jaargang — Eerste Blad No. 182

Verschijnt dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezond.
Abonnementen per kwartaal (stad) ƒ 7.50
Ned.-Indië ƒ 8.—
Buitenland ƒ 12.50
Met „d'Oriënt" resp. ƒ 10.50, ƒ 11.50, ƒ 16.50
Uitgeefster
N. V. HANDEL MIJ. ALBRECHT & CO.

HET NIEUWS VAN DEN DAG
VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

Directeur-Hoofdredacteur W. G. N. DE KEIZER.

Advertentiën: Per 5 woorden of gedeelte daarvan ƒ 0.75; minimum ƒ 3.75 per plaatsing: Regel-tarief, per regel ƒ 0.50; minimum ƒ 4.— per plaatsing
Advertentie-kosten bij vooruitbet. Tel. adres: „Dagnieuws Batavia".

Verhoogde Mortaliteit

In 5 Jaar van 17 tot 19 Pro Mille

Crisis-Invloed Waarschijnlijk.

In antwoord op de desbetreffende vragen van het Volksraads-lid Sosrodiprodjo heeft het Hoofd van den Dienst der Volksgezondheid, Dr. G. F. Theunissen, gisteren-morgen in den Volksraad de volgende mededeelingen gedaan betreffende het sterfte-cijfer van de Inlandsche bevolking op Java en Madoera:

Wanneer wij de sterfte-cijfers van 1934 van Java en Madoera — over de Buitengewesten zijn op een enkele uitzondering na geen ook maar eenigszins betrouwbare gegevens bekend — nader beschouwen, dan blijkt, dat dit jaar inderdaad hoogere cijfers te zien geeft dan vorige jaren.

In de Provincie West-Java is weliswaar het sterfte-cijfer van 1930 af, het jaar van de laatste Volkstelling, steeds licht stijgende geweest, de stijging van 1933 op 1934 heeft echter het dubbele bedragen van het gemiddelde der vorige jaren, n.l. 20.2 op 22.2‰ van het zielen-tal.

De Regeerings-gemachtigde wil er nog eens den nadruk op leggen, dat dit cijfer, evenals de nog volgende getallen, geen absolute waarde heeft.

De sterfte in de Provincies Midden- en Oost-Java (inclusief Madoera) en in de Gouvernementen Djokjakarta is van 1930 t/m 1933 langzaam en gestadig gedaald, om van 1933 op 1934 plotseling een stijging te vertoonen en wel van 18.4 op 20.7‰ voor Midden-Java, van 15 op 16.4‰ voor Oost-Java, van 15.1 op 17.8‰ voor Djokjakarta, en van 14.5 op 16.8‰ voor Soerakarta, d.i. een stijging van 17.3 op 19.2‰ voor geheel Java en Madoera.

Ofschoon in sommige streken, met name in den Preanger, de verhooging van het sterfte-cijfer mede een gevolg is van de uitbreiding van de pest, en in andere gebieden de malaria in 1934 heviger gewoed heeft, moet het feit, dat de sterfte over de geheele linie verhoogd geweest is, toch te denken geven, te meer daar deze verhooging ook in de Gouvernementen Djokjakarta en Soerakarta heeft plaats gehad, waar de registratie van sterf-gevallen aanmerkelijk nauwkeuriger geschiedt dan in andere gebieden van Java.

Dat de minder gunstige economische toestand, waarin de Inheemsche bevolking thans ten gevolge van de wereld-crisis verkeert, hierbij een rol speelt, is niet alleen mogelijk, maar waarschijnlijk.

De verminderde lichamelijke weerstand der bevolking toch maakt haar meer vatbaar voor ziekten en verhoogt de mortaliteit ten gevolge van die ziekten, zooals de hevige malaria-explosie te Tjilatjap gedurende het vierde kwartaal van het vorige jaar en in het begin van dit jaar heeft aangetoond.

De Regeerings-gemachtigde kan den heer Sosrodiprodjo de verzekering geven, dat deze omstandigheden zijn voortdurende aandacht hebben, en dat in dezen een nauwe en vruchtbare samenwerking met het B. B. bestaat.

Het behoeft geen nader betoog, dat ook dit aspect van de kwestie der Volksgezondheid invloed uitoefent op de overtuiging, dat de Dienst der Volksgezondheid in zijn taak door verdere bezuinigingen niet mag worden belemmerd, dat hem integendeel zooveel mogelijk steun dient te worden verleend om die taak naar behooren te kunnen vervullen en uit te breiden.

Het Nieuw Guinea-Rapport

Voorstel om Resident Haga naar Batavia op te Roepen.

Naar wij vernemen, heeft de Directeur van Binnenlandsch Bestuur in de bestudeering van het rapport, dat de Resident van de Molukken, Dr. B. J. Haga, onlangs indiende betreffende intensiveering van het bestuur op Nieuw-Guinea, aanleiding gevonden om aan de Regeering voor te stellen, het genoemde Hoofd van Gewestelijk Bestuur op te roepen naar Batavia, ten einde zijn inzichten in deze materie mondeling nader te ontvouwen.

Hieruit blijkt wel afdoende, hoeveel beteekenis aan de ontwikkeling van Nieuw-Guinea in de naaste toekomst — uiteraard onder invloed van de komende goud- en olie-exploratie en niet het minst van de groeiende economische activiteit op Australisch gebied — wordt gehecht.

De Regeerings-beslissing is spoedig te verwachten.

Drang naar Zelfbestuur

Goa's Voorbeeld Stimuleert Bali.

Naar wij vernemen, heeft de verheffing van Goa tot den status van zelfbestuur er toe geleid, dat er thans ook op Bali weer stemmen opgaan om zelfbestuur te verleenen aan de verschillende negari's van dat eiland.

Het is zeer waarschijnlijk, dat de Regeering thans veel minder afwijzend tegenover dat denkbeeld zal staan dan vroeger, want het past geheel binnen het kader van de nieuwe plannen voor de bestuurs-hervorming in de Buitengewesten, welke binnenkort door den Regeerings-Commissaris Dr. F. H. Visman nader met den Minister van Koloniën in Den Haag worden besproken.

Gouverneur in Zuid-Bantam

Weg langs Zuidkust van Malimping naar Bajah?

Van zijn bezoek aan Bantam heeft Gouverneur Van der Hoek ook gebruik gemaakt om zich op de hoogte te stellen van den toestand aan de Zuidkust van Bantam, meldt het V. P.

Daar is de provincie reeds geruimen tijd bezig met den aanleg van een weg, van Malimping aan de kust in Oostelijke richting loopend naar Bajah, het dichtst bij de grens met den Zuid-Preanger gelegen plaatsje van Bantam.

Men wil later dien weg doortrekken tot hij aansluiting heeft op dien bij Tjisolok, aan het strand in het Zuiden der afdeeling Soekaboemi.

Van particuliere zijde zou men gaarne zien dat de aanleg tot Bajah in vlugger tempo geschiedde, omdat men, in het achterland, de goud-concessie der firma Erdmann en Sielcken heeft. Wellicht, — zoo wordt gedacht, — zou die firma dan wel bereid zijn, voor de afwerking van dezen weg eene bijdrage te geven.

Nader vernam het V. P. hierover het volgende.

Er is nog geene beslissing mogelijk ten aanzien der vraag, of het in Zuid-Bantam van exploratie tot exploitatie zal komen, alvorens men weet wat er in het diepere gesteente zit.

Vermoedelijk zal men met eene kernboring hieromtrent zekerheid zien te krijgen, door het ophaln van monsters uit het gesteente.

Eerst daarna is eene beslissing te verwachten.

Lebong Simpang

Bieding van Erdmann en Sielcken.

Reeds meldden wij dat overmorgen, 17 dezer, de inschrijving van gegadigden voor de concessie Lebong Simpang (Benkoelen) sluit, en dat van animo onder de inschrijvers nog niets te merken was.

Nader verneemt het V. P., dat de firma Erdmann en Sielcken voor eene bieding heeft ingeschreven.

Zomer 1935. — Hoe het strand te Scheveningen er onlangs uitzag. Maar ... de barometer ging vooruit en De Bilt was optimistisch gestemd.

Situatie langs Noordkust

Berichten over Minder Gunstigen Voedsel-Toestand.

Door den Gouverneur werden in den laatsten tijd berichten ontvangen, waaruit bleek dat de voedsel-toestand in enkele streken langs de Noordkust, in de afdeeling Krawang, niet zoo schitterend is, meldt het V. P.

Het geldt slechts een deel dier kuststrook in de districten Noord-Krawang en Rengasdengklok, tot Pamanoekan; meer in het binnenland is de toestand beter.

Men denkt, alles nog plaatselijk te kunnen opvangen; wellicht zal later een weinig hulp van de Regeering noodig blijken.

In Noord-Cheribon is de situatie ongunstiger, doch daar heeft de Regeering reeds verschillende steun-maatregelen getroffen, zoowel door aanleg van lichte reliefworks als door den aankoop van padi tot een bedrag van ongeveer ƒ 100.000, welke padi gedeeltelijk als weekloon wordt verstrekt.

De Scheepvaart-strijd

De Interne Moeilijkheden en de Nanyo Kaiun.

Het V. P. meldt uit Tokio:

De Japansche Minister voor Spoorwegen, Uchita, maakt met zijn pogingen voor bemiddeling inzake de interne moeilijkheden in de Nanyo Kaiun goeden voortgang, zoodat gehoopt wordt dat, nu Uchita alle belanghebbenden in het dispuut heeft gehoord, eerlang een oplossing zal kunnen worden bereikt, waarbij de Nippon Yusen Kaisa, Ishihara en Osaka Shosen Kaisha gezamenlijk 1/3 of de helft van de aandeelen van Itaya in de Nanyo Yusen Kaisha zullen overnemen.

De heer Itaya is behalve groot aandeelhouder ook President-Directeur van de Nanyo Yusen Kaisha, één der deelnemende scheepvaart-maatschappijen in de nieuwe gecombineerde Japansche lijn, de Nanyo Kaiun Kaisha.

De Muiterij op de „Zeven"

Luit. Van Boven tot drie Maanden Veroordeeld.

Het V. P. seint uit Den Helder:

De Zeekrijgsraad veroordeelde Luitenant Van Boven tot drie maanden gevangenisstraf met aftrek van den tijd, in preventieve hechtenis doorgebracht.

De veroordeelde is voornemens tegen dit vonnis in hooger beroep te gaan.

Concessie Verleend?

Voor werkzaamheden op Ned. Nieuw-Guinea.

Het V. P. meldt uit Sydney: De Australische pers publiceert een telegram volgens hetwelk de Nederlandsch-Indische Regeering concessie verleende voor prospecteer-werkzaamheden op twee terreinen in Nederlandsch Nieuw-Guinea.

Admiraal Takeshita

Indrukken van zijn Reis naar Ned.-Indië.

Het V. P. meldt uit Tokio:

Admiraal Takeshita, die van zijn studiereis over Java in Japan is teruggekeerd, verklaarde zeer getroffen te zijn door de ontwikkeling van Ned.-Indië, welke aanmerkelijk verder is gevorderd dan de Admiraal had verwacht.

Admiraal Takeshita trof in bijna elken winkel Japansche artikelen aan. Hij meende, dat het aantal op Java vertoevende Japanners stellig nog kan worden uitgebreid.

De Bisschop van Haarlem

Mgr. Aengenent in Ziekenhuis Opgenomen.

De Bisschop van Haarlem, Mgr. J. D. J. Aengenent is in het R. K. Maria-Ziekenhuis opgenomen, seint het V. P.

Bevordering Burgerluchtvaart

Belangrijke Besluiten van Fransch Luchtvaart-ministerie.

Het V. P. seint uit Parijs: De Fransche minister van luchtvaart teekende een aantal belangrijke besluiten tot bevordering van de burger-luchtvaart, waardoor de prijs van particuliere vliegtuigen kan worden verlaagd, evenals de vliegkosten per uur en de kosten voor het behalen van een brevet.

De minister koestert verder het voornemen om een concours uit te schrijven, waaraan uitsluitend door vliegtuigen van klein kaliber zal kunnen worden deelgenomen.

DE AANWENDING VAN ATEBRINE.

Mededeelingen van doctor Blomberg.

Zaterdag-morgen a.s. vindt op het Departement van Economische Zaken een bijeenkomst plaats, waaraan zal worden deelgenomen door de heeren Middelaar en Luytjes, beiden van dit departement, Woutman, van de Factorij, en Kranenburg, van de Bandoengsche Kinine-fabriek, zoo meldt het V. P.

Op deze bijeenkomst zal doctor Blomberg, pharmaceutisch inspecteur, eenige mondelinge mededeelingen doen over de ervaringen, welke hij met de aanwending van atebrine heeft verkregen.

ERNSTIG JACHT-ONGELUK.

Gepens. soldaat door zes loopers Gedood.

Het V. P. verneemt uit Semarang, dat gisteren-avond om acht uur weder een jacht-ongeluk plaats had, en wel te Djodjak tusschen Noesa Kambangan en Tjilatjap, waar de gepensionneerd sergeant Hehamahu, die bewegingen in de alang-alang opmerkte, den gepensionneerden Medanoneeschen soldaat, Sero, trof.

Toen Hehamahu met een Eveready naar zijn buit ging zoeken, trof hij Sero in doodstrijd aan. De man was door zes loopers getroffen, waarvan twee den buik hadden doorboord.

Sero was blijkbaar op eigen gelegenheid gaan jagen, hetgeen Hehamahu niet bekend was.

Nederlandsch-Indië

NIEUWE INDISCHE OFFICIEREN.

Te Nijmegen Beëedigd.

Aneta seint dd. 14 Aug. uit Nijmegen:

Woensdag-middag jl. zijn in de kazerne van de Koloniale Reserve te Nijmegen, 42 nieuw-benoemde officieren van het Ned.-Indische leger beëedigd.

NAAR NIEUW-GUINEA.

De Zendings-arts Dr. Nortier.

Dr. Nortier, mede-directeur van het Zendings-ziekenhuis Soekoen te Malang, vertrekt ultimo dezer naar Nieuw-Guinea, teneinde, naar wij in het „Soer. Hbl." lezen, voor eene periode van vier maanden het beheer van het ziekenhuis der Utrechtsche Zendings Vereeniging over te nemen van Dr. Bierdrager, die reeds een jaar of drie daar zit.

In Januari 1934 kan Dr. Th. Höweler, — momenteel werkzaam op den zendingspost der Bazelsche Zending te Kuala Kapoeas (ten N. W. van Bandjermasin aan de Kapoeas), een groot centrum op zendingsgebied, — in Nieuw-Guinea verwacht worden, waarna Dr. Nortier naar Malang terugkeert.

Het ziekenhuis der Utrechtsche Zending is gelegen te Seroei op het eiland Jappen, ten Oosten van den Vogelkop.

MEJ. C. SLOTEMAKER DE BRUINE.

Op haar Standplaats Malang Gearriveerd.

Na geruimen tijd in West- en Midden-Java verbleven te hebben voor taalstudies, kwam onlangs te Malang, hare stand plaats, Mej. C. Slotemaker de Bruine aan, die binnenkort hare werkzaamheden zal aanvangen onder de Inlandsche Christelijke vrouwen en meisjes in Oost-Java, aldus meldt het „Soer. Hbl.". Momenteel is zij bezig, het Zendings-terrein in dit ressort nader te leeren kennen. Gelijk bekend, is zij een dochter van den Minister van Onderwijs Dr. J. R. Slotemaker de Bruine, en was laatstelijk eenigen tijd te Solo.

EEN GRAAF BESTOLEN.

Voor een Stuk Zeep en een Handdoek.

In dezen democratischen tijd, waarin het onderscheid tusschen de standen verslapt en veelal weggevaagd wordt, blijkt ook de eerbied te tanen voor hen, die voorheen — om Bölsche eens te citeeren — op de wolken wandelden en onbereikbaar ver waren voor gewone stervelingen. Deze „Umwertung aller Werte" kwam ons in de gedachten, aldus het *Soer. Hbl.*, toen wij onderstaand bericht tegenkwamen in het generaal rapport der algemeene politie van Malang.

„Doet aangifte Graaf X. alhier, dat in den afgeloopen nacht, door middel van overklimming te zijnen nadeele zijn ontvreemd een stuk zeep en een handdoek ter gezamenlijke waarde van *f* 0,50. Wordt onderzocht."

Het schijnt, dat dan inderdaad alle eerbied voor het trotsche patriciërsgeslacht verdwenen is, wanneer het plebs zich reeds vergrijpt aan een grafelijk handdoekje met stukje zeep, en men zich aan de achterzijde van de grafelijke behuizing aan inbraak schuldig maakt, terwijl op het voorplein juist misschien de geheimschrijvers en rentmeesters den graaf trachtten te vermaken met een onschuldig spel.....

En terecht kunnen we verwijzen naar Byron's:

„And if we laugh at any mortal
thing,
't Is that we may not weep ..."

KIESRECHT-COMMISSIE.

Mutaties.

Volgens een officieel bericht is bepaald, dat in de Kiesrecht-commissie ambtshalve zitting zullen hebben de Adviseur voor de Decentralisatie en het Hoofd van de Afdeeling Bestuurszaken der Buitengewesten van het Departement van Binnenlandsch Bestuur.

Op verzoek is eervol ontheven van het lidmaatschap der Kiesrecht-commissie R.A. A. Soejono en Mr. R. A. A. Fruin.

Op verzoek is eervol ontheven van zijn functiën van secretaris van de Kiesrecht-commissie Raden Mr. Hadi, tijdelijk waarnemend referendaris bij het Departement van Onderwijs en Eredienst en wegens vertrek Dr. H. J. Levelt, ambtenaar met buitenlandsche verlof, te voren referendaris bij het Kantoor voor de Decentralisatie.

Benoemd is tot lid der Kiesrecht-commissie J. Verboom, lid van het College van Gedelegeerden van den Volksraad.

Belast is met de functiën van secretaris van die commissie G. A. S. A. Bouricius, adj.-referendaris bij het Kantoor voor de Decentralisatie.

ZWEEDSCHE CONSULAAT TE PADANG.

F. F. Anema.

Aneta seint dd. 13 Aug. uit Den Haag:

Als Consulaat van Zweden te Padang is erkend en toegelaten, de heer F. F. Anema.

DE MALANGSCHE ZEGEL-KNOEIERIJ.

Hoe Gebruikte Exemplaren werden Vernieuwd.

Door de activiteit van het postkantoor te Lawang werd Zaterdag-middag ontdekt, dat eenige ter inwisseling aangeboden formaat-zegels van *f* 1.50 behalve den daarop te lezen tekst nog ander, zij het ook chemisch weggemaakt schrift, bevatten, den indruk opleverende, dat het zegel in kwestie reeds eenmaal gebruikt was. De politie nam de zaak in handen en toen Zondag-avond laat een Chineesch ingezetene te Malang, een zekere T. K. T., gearresteerd werd voor nader verhoor, kwamen allengs meer bijzonderheden los, waaruit de toedracht kon worden opgemaakt.

Het bleek, aldus lezen wij in het „Soer. Hbl.", dat de verdachte, die met een zestal andere Chineezen samenwerkte, sedert een maand ongeveer voor een kwartje per stuk van een schrijver van het Regentschapsraadskantoor gebruikte formaatzegels opkocht. Deze zegels werden daartoe uit de bundels der afgelegde stukken gehaald en waren vroeger gebezigd door allerlei personen, die een verzoekschrift aan den Regentschapsraad in te dienen hadden.

De zegels werden door een bewerking met radeerwater chemisch schoongewasschen en vervolgens beschreven met inktpotlood dan wel door middel van een geleende schrijfmachine, waarbij men er voor zorgdroeg, dat er geen handteekening geplaatst werd. De zegels bood men dan op verschillende kantoren, zocals de postkantoren te Malang, Lawang en ook te Batoe, aan ter inwisseling, waartoe met bijbetaling van 20 cent gelegenheid bestaat. Men krijgt dan een schoon en nieuw zegel, wat grif zijn weg vindt in toko's der binnenplaatsen van Zuid-Malang en elders.

Het mag verwondering wekken, dat er zoovele formaat-zegels aangeboden konden worden zonder eenige achterdocht van het kantoor-personeel op de postkantoren. Daarbij moet evenwel direct medegedeeld worden, dat, wanneer de kantoorklerk het formaatzegel eenigszins critisch bekeek, er direct een draai aan gegeven werd door te zeggen, dat het op een vochtige plaats gelegen had, enz. Men had zich dus degelijk op alle voorkomende evenementen voorbereid. Door het behandelen met eene vloeistof was evenwel de lijn uit het papier getrokken, waardoor het geheel anders aanvoelde dan een gewoon zegel en bij nauwkeurige behandeling er zeker aanleiding was voor eenige achterdocht. Tot Zaterdag te Lawang de dienstdoende ambtenaar bij het ontvangen van een hem geboden zegel aan fraude dacht en de politie deed waarschuwen.

De schrijver van het Regentschap is nog niet in confessie; het zal daarbij niet licht vallen, hem voor het plegen van fraude of verduistering voor den rechter te brengen. Wat hij uit de dossiers wegnam, was waardeloos, alhoewel daar tegenover staat, dat hij er voordeel uit wist te halen door het verkoopen tegen een kwartje.

DE CHINEESCHE WIJKMEESTERS.

Hun Aanstelling en Inkomsten.

In antwoord op de desbetreffende schriftelijke vragen van het Volksraadslid H. H. Kan heeft de Regeering thans het volgende medegedeeld:

Het is de bedoeling het vraagstuk betreffende de inkomsten der Chineesche wijkmeesters in algemeenen zin te betrekken in het onderzoek nopens de gevolgen van de invoering van de loon-belasting op de door genoemde wijkmeesters genoten collecte-loonen.

Aan de hand van de resultaten van dat onderzoek zal t.g.t. op deze aangelegenheid worden teruggekomen.

De bevoegdheid tot benoeming van Chineesche wijkmeesters berust bij de Hoofden van Gewestelijk bestuur in de Buitengewesten en bij de Residenten op Java en Madoera.

Genoemde gezaghebbenden houden bij voorkomende benoeming uiteraard rekening met de geschiktheid van de candidaten voor de hun toegedachte taak, terwijl ook zooveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wenschen van de Chineesche gemeenschap.

Zij het ten overvloede, zal op deze desiderata nog in het bijzonder de aandacht van de Gewestelijke Bestuurshoofden worden gevestigd.

VOLONTAIRS BIJ DE N. I. S.

Op Toelagen van 33 tot 50 Gulden.

De „Koerier" vernam, dat door de N. I. S. de gelegenheid is opengesteld voor jongelui zonder werk, om dienst te nemen als volontair. In aanmerking komen abituriënten van H.B.S. 5 of technische school afdeeling bouwkunde of werktuigkunde, die dan een zakgeld zullen ontvangen van *f* 30 tot *f* 50. Ook jongelui met diploma Mulo afd. B. kunnen worden te werk gesteld.

Een vaste aanstelling lijkt voorshands niet mogelijk. Echter zullen deze volontairs wel voor een vaste aanstelling in aanmerking worden gebracht, eerder dan andere werkkrachten, wanneer zich daartoe de gelegenheid aanbiedt.

DE ALGEMEENE PLANTERS-REGELING.

Wenschen der Planters-Organisaties.

In het kantoor van den Suikerbond is, zooals reeds werd gemeld, j.l. Zaterdag een vergadering gehouden van de hoofdbesturen van den Suikerbond en Ned.-Indischen Plantersbond en een gemachtigde van de Vakvereeniging van Assistenten in Deli, bij welke vergadering mede aanwezig waren de juridische adviseurs van de beide eerstgenoemde Bonden, Mrs. De Weerdt en Korte.

Als eenig agendapunt kwam aan de orde de bespreking van de ontwerp-Plantersregeling van de Regeering en van het advies, dat daarover aan de Regeering zal worden uitgebracht.

Ofschoon de vergadering geen bindende besluiten nam, is de kans groot, dat na raadpleging der respectieve vereenigingen, de hoofdbesturen van Suiker- en Plantersbond tot een gemeenschappelijk advies zullen geraken.

De V.v.A.i.D. heeft zich terzake alleen in dier voege uitgesproken, dat zij de bestaande Sumatra Assistentenregeling wenscht gehandhaafd te zien.

De beide overige bonden zullen de zuster-organisatie in deze niet tegenwerken.

Als hoofdpunten van bespreking kwamen, naar wij thans nader lezen in de „Loc.", op de vergadering de volgende onderdeelen naar voren:

De vergadering vereenigde zich met artikel 1 van het ontwerp, waar bepaald wordt, dat onder de ‚Aanvullende Plantersregeling" zullen vallen: de beheerder eener onderneming en verder alle onder hem werkende personen, wanneer hun salaris minstens *f* 100.— 's maands bedraagt.

De vergadering juichte de verplichtstelling van het opmaken van een schriftelijk contract toe, doch bepleitte de noodzakelijkheid van registratie dezer contracten door het Kantoor van Arbeid.

Men wenschte eenheid van duur van het dienstverband, zoomede van opzeggingstermijn voor alle onder de „Aanvullende Plantersregeling" vallende planters, te weten een minimum contractduur van 1 jaar (de proeftijd niet meegerekend) en een minimum opzeggingstermijn van 4 maanden.

Bij de wettelijke mogelijkheid ter verslechtering der arbeidsvoorwaarden (artikel 6), wenschte de vergadering de verlof- en pensioenbepalingen van die mogelijkheid uit te sluiten.

Bij de kwestie van het verlof wegens langdurigen dienst werd voorloopig overstemming verkregen (de vereenigingen zullen daarover nog worden gehoord), op de volgende basis:

buitenlandsch verlof na maximaal zes jaren dienst en met een duur van minimaal zes maanden, dan wel — ter keuze van den werknemer — een daarvoor in de plaats tredend binnenlandsch verlof van minstens drie maanden voor alle planters, welke:

1e. buiten Ned.-Indië zijn geboren, of daar hun opleiding hebben genoten;

2e buiten Ned.-Indië zijn aangenomen of aangeworven;

3e. familieleden in den eersten graad hebben, welke buiten Ned.-Indië woonachtig zijn;

4e. een salaris van minstens *f* 300.— 's maands genieten.

Voor alle overige planters wordt een binnenlandsch verlof van ten minste 3 maanden na ten hoogste zes jaren dienst wenschelijk geacht.

De vergadering vereenigde zich met de door de Regeering in artikel 13 van het ontwerp vastgelegde Regeling der vrije geneeskundige hulp en der verpleging van den planter en diens gezin.

De sanctie-bepalingen in artikel 15 werden ten eenenmale onvoldoende geacht en aangevuld met die uit het ontwerp van den Suikerbond.

Besloten werd te adviseeren tot het verplicht stellen van periode conduitestaten.

De vergadering had een buitengewoon aangenaam en vlot verloop en stond onder leiding van den heer J. H. Smit, voorzitter van den Suikerbond.

MUSSERT NAAR DE OOSTKUST.

Eerste Redevoering te Siantar.

Naar de „Sum. Post" vernam, zal Ir. Mussert 22 Aug. a.s. te Siantar arriveeren, waar een lezing zal worden gehouden. De belangstelling voor deze bijeenkomst blijkt zoo groot te zijn, dat thans reeds van de 240 beschikbare plaatsen nog slechts een gering aantal disponibel is. Hoewel Ir. Mussert ook te Medan zal spreken, is de belangstelling voor zijn eerste redevoering ter Oostkust dermate groot, dat zelfs aanvragen voor introductie uit Medan werden ontvangen. Ook uit Tapanoeli verwacht men belangstellenden.

TUBERCULOSE-BESTRIJDING

Verslag over 1934 van S. C. V.

Wij ontvingen het Jaarvers over 1934 van de „Stichting Centrale eeniging tot Bestrijding der T.B.C. in Indië", waaraan wij het volgende ont

Door den Vice-Voorzitter van het bestuur, tevens medisch- en röntgenoadviseur van de S.C.V.T., werden in veperiode lezingen gehouden over de tulose en haar bestrijding, o.a. in Semagelang, Djokja, Solo, Madioen, Mamenado, Tondano, Bandoeng enz. Na dezer lezingen werd in de meeste geeen vergadering belegd, waarin demeene richtlijnen voor de tuberbestrijding in Nederlandsch-Indië wbesproken. In vele gevallen werd bij delegenheid overgegaan tot de oprichtineen Afdeeling der S.C.V.T.

De Geneesheer-Directeur van het sanatorium te Noöngan werd door Hoofdbestuur van de S.C.V.T. in degenheid gesteld, eenigen tijd op „Tjisawerkzaam te zijn, ten einde zich gede hoogte te kunnen stellen van de moderne wijze van behandeling der culose en het interpreteeren van Röfoto's.

Ook in de Minahassa werden met Bestuur van een aldaar op te Afdeeling der S.C.V.T. de algemeene lijnen besproken.

Met Dr. J. G. Wisse te Modjokerto Dr. A. P. Ketel te Modjowarno werden sprekingen gevoerd over de exploitatie en Consultatie-Bureau respectievelijk sanatorium te Wonosalam.

Ten tijde, dat ook in Nederland de „Emma-postzegels" verkrijgbaar werden steld, werden ook door de Stichting, menwerking met het Hoofd van den dienst, in Nederlandsch-Indië deze uitgevoerd in een andere kleur, uitgeg

Hoewel niet alle 900.000 beschikEmma-zegels konden worden gebehoefde slechts een zeer gering onverkocht te blijven.

Ter gelegenheid van de „Londenbourne-race" van den „Uiver" werden ciaal voor deze vlucht ontworpen door de Stichting uitgegeven, welke tendeels gefrankeerd met „Emma-zeeen groote philatelistische waarde te bezitten. Hierdoor werd de verkoop zegels aanmerkelijk opgevoerd.

Ook voor de „Snip"-vlucht naar Indië werden enveloppen ontworpen, voor groote belangstelling van de zijde het publiek bestond.

De eind-afrekening der „Emma-zekon nog niet worden opgemaakt, daar zegels tot ultimo Maart 1935 konden den gebruikt.

Op „Tjisaroea" werd een aanvang maakt met den bouw van een modwasch-installatie, waar in de toekomwasch van beide sanatoria kan worden handeld.

Tevens werd op het terrein van dit torium een nieuwe lighall gebouwd voor kinder-patiëntjes, terwijl het leerlingenternaat, hetwelk geheel van bilik was getrokken, zeer noodzakelijk door een moest worden vervangen. Dit nieuwe bouw, thans geheel van steen, kon in door den bouwer worden opgeleverd.

Op de terreinen van het sanatorium tjet" werd op den 25sten Juni 1933 nieuw paviljoen door de Beschermvrouw Mevrouw A. C. de Jonge — Baronesse Wassenaar, officieel geopend. Dit paviljoen dat gebouwd werd uit een gift, welke dit doel van wijlen H. M. de Koningin der werd ontvangen, draagt den naam ma-paviljoen" waartoe wijlen Koningin ma Haar toestemming verleende.

Van het Dames-Comité in Nederland, welk op initiatief van de Provinciale Afling „West-Java" der S.C.V.T. en in samenwerking met een Dames-Comité hier lande, te Den Haag een Poppen-tentstelling organiseerde, waarvoor alierwege groote belangstelling bestond en waarvan de netto-opbrengst ten bate van de tuculose-bestrijding in Nederland èn in derlandsch-Indië zou worden aangewend werd een bedrag van ruim *f* 10.000 ontvangen.

Van de A.N.I.E.M. te Soerabaja werd, gelegenheid van het 25-jarig bestaan der firma in Mei 1934, een gift van *f* 1000 vangen.

Door het Prinses Juliana Noodfonds S.I.M.A.V.I. werd een bijdrage toegevoor de aanschaffing van genees- en band-middelen en instrumenten.

Maandag en Donderdag

NIEUWTJES

Telefoon Batavia 1621 — 1823

Het Laatste Nieuws

De Ramp in Ligurië.

De Bewoners plotseling Overvallen.

Rome, 14 Aug. (V. P.): Een nader bericht meldt, dat het aantal dooden bij de ramp in Ligurië nog niet is vastgesteld. De ramp vond des middags om 12.30 uur plaats.

Een watermassa van 15 tot 20 millioen kubieke meter brak door den stuwdam en stroomde het Orba-dal binnen. De ramp greep zoo plotseling plaats, dat de bewoners, die wegens het onweer in hun huizen waren gevlucht, zich niet bewust waren van het dreigende gevaar.

Dr. Willem Mengelberg

Onderhandelingen met Berlijn.

Berlijn, 14 Aug. (V. P.): Het Berlijnsch Philharmonisch Orkest onderhandelt met Dr. W. Mengelberg om de leiding op zich te nemen voor een abonnements-concert te Berlijn en te Hamburg.

BURGGRAAF BRIDGEMAN †.

President der B. B. C.

Londen, 14 Aug. (V. P.): Burggraaf Bridgeman, gepensionneerd Eerste Lord der Admiraliteit, die eerst kort geleden werd benoemd tot President van de British Broadcasting Company, is heden in den leeftijd van 71 jaar overleden.

HOOGE COMMISSARIS VOOR AUSTRALIE.

Nieuwe Functie Geschapen.

Londen, 14 Aug. (V. P.): Het Departement van Koloniën maakte bekend, dat de Engelsche Regeering het besluit heeft genomen om over te gaan tot de aanstelling van een High Commissoner in het Australische gemeenebest, zooals reeds het geval is in Egypte en Canada.

Als zoodanig zal voor de eerste maal worden benoemd Sir Geoffry Granville Whiskard, Hoofdambtenaar bij het Departement van Koloniën, die begin 1936 naar Canberra zal vertrekken om zijn nieuwe functie te aanvaarden.

ZUIDZEE-STUDIE-COMMISSIE.

Te Manila Aangekomen.

Het V. P. seint dd. 14 dezer uit Manila:

De Zuidzee-studie-commissie uit de Kamer van Koophandel te Osaka is met de „Tjisalak" te Manila aangekomen.

De leider van de commissie, de heer Toyoshima, verklaarde aan een correspondent van het V. P.: „Nu de Philippijnen den eersten stap op den weg naar onafhankelijkheid hebben gezet, verwachten wij een verdere verinniging van de reeds bestaande vriendschapsbanden".

Het gezelschap blijft 14 dagen op de Philippijnen.

KHO SIN KIE TE SHANGHAI.

Revanche voor Nederlaag in 1933.

Shanghai, 14 Aug. (V. P.): De bekende Javasche tennisser, Kho Sin Kie, sloeg Gordon Lum met 4—6, 6—4 en 6—3, waarmede hij revanche heeft genomen voor zijn nederlaag in 1933.

STEUN VOOR OVERZEESCHE CHINEEZEN.

Constructief schema in Studie.

Shanghai, 14 Aug. (V. P.): De Chineesche Minister van Financiën bestudeert momenteel een constructief schema tot ondersteuning van de Chineezen in overzeesche gebieden, die in benarde omstandigheden verkeeren, terwijl tevens zal worden gepoogd om meer overzeesch Chineesch kapitaal in het eigen land te interesseeren.

ERNSTIGE WATERSNOOD.

In Zuid-Oost Fukien.

Shanghai, 14 Aug. (V. P.): Volgens officieele berichten lijdt Zuid-Oost Fukien aan een zeer ernstigen watersnood. Vele districten staan tien voet onder water.

DE AMERIKAANSCHE ZILVERPOLITIEK.

Een groote Vergissing?

Washington, 14 Aug. (V. P.): Senator Thomas bereidt momenteel een resolutie voor, teneinde door het Congres een onderzoek te doen instellen naar de zilverpolitiek der Amerikaansche Regeering.

Senator Pittman, één der leiders van het zilverblok, gaf zijn ongerustheid te kennen over de daling van den zilverprijs te Londen. Een officieele verklaring van de Regeering is niet te verkrijgen.

Niet bevestigde geruchten melden evenwel, dat de Regeering het voornemen heeft om haar zilverprogramma op te geven.

In conservatieve kringen van Wallstreet is men van oordeel, dat de concessies aan het zilverblok de eerste groote vergissing van President Roosevelt vormde. De zilverspeculatie heeft dit duidelijk aangetoond.

Het Vertrek van Mussert

Enorme Belangstelling te Priok.

In tegenwoordigheid van 5 à 600 N. S. B.-ers, vertrok gisteren-middag om 5 uur met het m.s. „Ophir" der K. P. M., Ir. A. A. Mussert, na een verblijf van ongeveer drie weken op Java naar Sumatra.

In een Kring-vergadering der N. S. B., gehouden in Maison Versteeg te Batavia, heeft Ir. Mussert 's avonds te voren, voor een stampvolle zaal afscheid van zijn „kameraden" genomen.

Hier was het enthousiasme evenals bij het vertrek geweldig.

Mussert arriveerde aan boord van de „Ophir" even voor het vertrek-uur in tegenwoordigheid van den heer Scheuer en den Kringleider van Batavia M. C. Plagge.

Een donderend „Hou Zee" steeg op bij aankomst van den alg. Leider.

Een schitterende krans, versierd met linten in de kleuren der N. S. B., en met het opschrift „Van de Planters", benevens een bloemstuk, smaakvol uitgevoerd, en gevuld met bloemen in de N. S. B.-kleuren, gezonden door Kring Buitenzorg, stonden rechts op het dek opgesteld.

Alle aanwezige N. S. B.-ers namen met een handdruk afscheid van den Algemeen Leider.

Dit was een zeer treffend moment. Vele woorden werden hierbij niet gewisseld. De handdruk zeide voldoende.

Het tijdstip tot vertek brak aan. De N. S. B.-ers moesten de „Ophir" verlaten en stelden zich op de kade op ten einde het vertrek af te wachten.

Een oogenblik later verscheen Mussert aan dek met den wnd. Kring-leider L. Th. Becking, die de reis met den Algemeen Leider tot Palembang zal mede maken.

Het zangkoor der N. S. B., onder leiding van J. H. Bos, gaf eenige Vaderlandsche liederen ten beste, waarna een donderend „Leve Mussert", Leve de N. S.B.", „Goede reis" en „Tot Ziens" weerklonk.

Een der N. S. B.-ers riep Becking toe: „Goed voor onzen Mussert zorgen."

De „Ophir" vertrok en de massa N. S. B.-ers liep tot het einde der kade onder voortdurend „Hou Zee"-geroep met de boot mede.

Mussert en Becking, nog steeds aan dek, wuifden de achterblijvende kameraden toe. Hierna koos de „Ophir" het ruime sop.

Groote Brand te Tangerang

Bataviasche Brandweer Gealarmeerd.

Heden-middag om 1 uur brak een felle brand uit in Kampong Grendeh, een zeer dichtbevolkte buurt in kotta Tangerang. Op het oogenblik weet men nog niet waar en hoe de brand is ontstaan, omdat bestuur en politie nog bezig zijn om het zich uitbreidend vuur te bestrijden. Reeds talrijke gebouwen, waaronder een mesdjid, zijn uitgebrand.

Daar men in Tangerang niet over voldoende bluschmateriaal beschikt, heeft het bestuur de hulp van Batavia gevraagd.

In verband hiermee is de „Jan van der Heyden", de motorspuit, met spoed daarheen gedirigeerd.

AMERIKA'S STAALPRODUCTIE.

49% van Capaciteit.

New York, 14 Aug. (V. P.): De staalproductie is momenteel 49 procent van de capaciteit, tegen 47 procent in de vorige week.

NAZI-DEMONSTRATIES.

Voor Bioscopen te Hannover.

Hannover, 14 Aug. (V. P.): Voor bioscopen, welke aan Joden toebehooren, werden door Nazi's demonstraties gehouden. Vier dezer kino's zijn gesloten.

DE MAIL UIT HOLLAND.

Het s.s. „Johan de Witt" wordt Vrijdagmorgen 16 Augustus a.s. te Tg.-Priok verwacht en zal om 8 uur aan de kade gemeerd liggen. Nadere inlichtingen kunnen na kantoortijd worden ingewonnen aan het huisnummer Mr.-Cornelis 100.

BENEDEN MUNTPARITEIT GEDAALD.

De Hongkong-dollar.

Hongkong, 14 Aug. (Aneta): De Hongkong-dollar is tot beneden munt-pariteit gedaald, ondanks de pogingen om door den verkoop van ponden de pariteit te behouden.

De banken, die papier-geld uitgeven, beschikken niet over voldoende dekking, daar sedert 1 Juli jl. voor 36 millioen dollar aan metaal werd onttrokken.

DE MOORD OP CERAM.

Dader Preventief gezet.

Naar Aneta uit Ambon seint, is Marto Sindjojo, de moordenaar van den controleur Van Dorsten (die in den slaap werd vermoord in een pasangrahan in Zuid-Ceram), preventief gesteld. Hij bekent schuld, terwijl het politioneel onderzoek heeft uitgewezen, dat de dader zijn handeling had gepleegd met voorbedachten rade.

AMBON'S BURGEMEESTER.

Geïnstalleerd.

De nieuwe Burgemeester van Ambon, de heer H. Scheffer, werd Woensdag-avond, naar Aneta uit Ambon seint, geïnstalleerd.

De loco-burgemeester, de heer J. van Aart, hield eerst een welkomstrede, waarna de heer Scheffer zijn functie aanvaardde met een korte toespraak. De laatste spreker was de Resident der Molukken, Dr. B. J. Haga, die zijn gelukwenschen aanbood en de hoop uitsprak, dat de nieuwe burgemeester zou samenwerken met het B. B

DR. SOESILO NAAR ZD.-SUMATRA.

Dr. Overbeek zijn Vervanger.

Voor den duur van het aan den inspecteur voor de geneeskundige afdeeling Zuid-Sumatra te Palembang, Dr. E. R. Pflugbeil verleende verlof naar Europa, zijn tijdelijk belast: met de waarneming van de betrekking van inspecteur voor de geneeskundige afdeeling Zuid-Sumatra te Palembang, Dr. R. Soesilo, thans leider der Malaria-bestrijding, en van de betrekking van leider der Malaria-bestrijding, J. G. Overbeek, Gouvernements-arts bij den Dienst voor Volksgezondheid.

VEREENIGING VAN HUISVROUWEN.

Jaarvergadering te Semarang.

Naar wij uit Semarang vernemen, komt aldaar onder leiding van Mevrouw Eckenhausen bijeen in een jaarvergadering de Vereeniging van Huisvouwen. De vergadering zal twee dagen in beslag nemen. Er zijn vertegenwoordigsters aanwezig uit Soerabaja, Malang, Djokja, Batavia, Bandoeng, Soekaboemi en Buitenzorg.

DE „KOETILANG".

Heden-morgen gearriveerd.

Het K. L. M.-toestel de „Koetilang" is heden-morgen om 10 uur 35 op Tjililitan gearriveerd.

DOODSLAG OP ZIJN HUISHOUDSTER.

Dader veroordeeld tot 6 Jaren.

Heden-morgen had onder zeer groote belangstelling de laatste zitting plaats van den Raad van Justitie, voorgezeten door Mr. Grivel, voor de afhandeling van de zaak van den heer W. F. W., terzake van doodslag op zijn gewezen Soendaneesche huishoudster Nji Ining.

Daar noch beklaagde, noch zijn verdediger Mr. De Neeff prijs stelden op het voorlezen van de overwegingen van het vonnis, maakte de President alleen bekend de rechtsoverwegingen.

De Raad achtte het bewijs wettig en overtuigend bewezen, dat beklaagde den opzet had om het slachtoffer van het leven te berooven met een hamer.

Hoewel beklaagde den opzet ontkende, kon de Raad deze verklaring niet accepteeren.

Uit het verhoor toch was duidelijk gebleken, dat de hamer met kracht werd geslagen, zoodat het slachtoffer vrijwel direct aan de verwondingen overleed. De Raad achtte het echter niet bewezen, dat beklaagde in kalm beraad en rustig overleg zijn misdaad had volvoerd. Het primair ten laste gelegde (moord) werd derhalve bewezen geacht, maar met de bedoelde restrictie. Hoewel Dr. Verhaart had verklaard, dat beklaagde minder toerekeningsvatbaar moest worden geacht, kon de Raad die conclusie niet overnemen.

Beklaagde heeft een slapend slachtoffer van het leven beroofd, hetgeen een zeer ernstig feit is. Aannemende echter den gemoedstoestand van bekl. en ook het feit, dat het slachtoffer ook schuldig was, veroordeelde de Raad beklaagde tot zes jaren gevangenis-straf.

Diep onder den indruk verliet beklaagde de rechtszaal.

Beklaagde in hooger Beroep.

De beklaagde W. F. W., die heden-morgen door den Raad van Justitie wegens doodslag op zijn gewezen Soendaneesche huishoudster Nji Ining, werd veroordeeld tot zes jaren gevangenisstraf, heeft direct door tusschenkomst van zijn verdediger, Mr. De Neeff, hooger beroep doen aanteekenen tegen het vonnis.

NAGEKOMEN HANDELS-NIEUWS.

Beurs te New-York.

New-York, 14 Aug. (V. P.): In Wallstreeet waren de spoorweg-aandeelen iets vaster. De overige koers-veranderingen waren gering. De omzetten waren beperkt. De beroepshandel verwacht een tijdelijke reactie. Hausse-gezinde kringen verwachten daarentegen een consolidatie van de koerswinsten.

Het slot was verdeeld.

KAMPONGHUISJE IN BRAND.

Bij den Soekaboemiweg in den zoogenaamden kampong Menteng, ontstond heden-morgen een begin van brand, dat met eigen middelen werd gebluscht.

De uitgerukte brandweer kon na een vergeefschen tocht weder terugkeeren.

PAMANOEKAN- & TJIASEM-LANDEN.

Oogst-cijfers.

Van het Hoofdkantoor der N. V. Mij. ter Exploitatie der Pamanoekan- en Tjiasemlanden te Soebang ontvingen wij de onderstaande oogst-cijfers over de eerste zeven maanden van dit jaar.

	Juli 1935	Jan./Juli 1935
Thee ½ kg	743.499	7.900.449
Rubber lbs.	1.093.162	7.493.754
Kina ½ kg	63.691	465.868
Koffie pic.	2.971	5.420
Sisal Quint.	9.442	46.070
Tapioca Quint.	11.675	56.919

PRODUCTEN-MARKT.

Soerabaja, 15 Aug. (Aneta): Tweedehand Superieur *ready* Aug.-Sept. *f* 5.90 vraag, *f* 5.95 aanb.

Hoofdsuiker *ready* Aug.-Sept. *f* 5.25 vraag, *f* 5.35 aanb. Markt stil.

Rubber sheets *f* 18.25 nom. Crêpe *f* 18.25 nom. Markt stil.

Koffie *ready* export-kwaliteit *f* 10½ vraag, *f* 10.62 aanb. Markt stil.

SUIKER-VERKOOP.

Door Nivas.

Aneta seint dd. 15 Aug. uit Soerabaja, dat de Nivas 658 ton afgekeurde superieur en 244 ton afgekeurde browns verkocht.

TIN-MARKT.

Singapore, 15 Aug. (Reut. Comm. Serv. via Aneta):

De tin-prijs was 107½ doll. p. p.

OFFICIEELE PRODUCTEN-NOTEERINGEN

der Handelsvereeniging te Batavia en der Ned Ind. Vereeniging v/d Rubberhandel, loopende van 14 Aug. 1935, 12.— u n.m. tot 15 Aug. 1935, 12.— u. n.m.

	Gisteren	Heden	Laatste Vraag	Aanbod
Rubber (p. ½ kg.)				
Java-Std.-Sheets				
Aug.	18⅛	—	18	18¼
Java-Std.-Crêpe				
Aug.	18⅛	-	18	18¼
Palembang Robusta koffie (p.p.				
E.K. Batavia, Ready	—		6.40	nom.
F.O.B. Palemb. Ready	—	—	5¼	5½
Aug.	-	—	5¼	5½
Zwarte Lampong Peper (per pic.)				
E.K. Batavia, Ready	—	—	—	
Aug.	-	—	7	7¼
Aug./Sept	—	-	7	7¼
E.K. T. Betong Ready	-	—	-	—
Aug.	7	7	6.75	6.90
Aug./Sept.	7	7	6.75	6.90
Sept./Oct.		—	6.80	6.95
Oct./Dec.	—	—	6.90	7.10
Witte Muntok Peper (per pic.)				
E.K. Batavia, Ready	—	—	—	—
Aug.	—	—	16⅓	17
Aug./Sept.	—	—	16½	17
Citronella-olie A (per kg. incl. drum)				
Ready	64	63-64-65	64	65
Aug.	63	63-64-65	64	65
Aug./Sept.	63	64 65	64	65
Aug./Oct.	63	64-65	64	65
Aug./Dec.	—	66	65	66
Oct./Dec.	—	65-66	66	67
Jan./Mrt '36	—	-	67	—
Jan./Juni '36	—	-	68	-
Oct./Dec. '36	—	-	74	—
Jan./Dec. '36	70	—	71	—
Citr. Olie C. Ready	—	—	62½	-
Aug./Sept.	—		62	-

DE RUBBER-MARKT TE SINGAPORE.

Singapore, 15 Aug. (Reut. Comm. Serv. via Aneta)

Openingsnoteering:

	13 Aug.	14 Aug.	15 Aug.
Sheet spot	19⅜	19¼	19¼
Sheet Sept.	19¾	19⅛	19⅛
Oct./Dec.	20⅛	19⅞	19⅞
Jan./Mrt.	21	20¾	20¾
Sheet fob	19⅝	19½	19½

De markt was prijshoudend

HAVEN VAN PRIOK.

Aangekomen.

14 Aug. Het N.I. m.s. *Ophir*, gez. Seepers, van Makasser en Semarang, agt. K.P.M.

Het N.I. s.s. *Both*, gez. Venema, van Muntok, agt. K.P.M.

Het N.I. s.s. *Kampar*, gez. Balogh, van Batavia (Pasar-Ikan), agt. K.P.M.

Het N.I. s.s. *Tjikandi*, gez. Willemse, van Yokohama en Cheribon, agt. J.C.J.L.

Het N.I. s.s. *v. Goens*, gez. Sorgdrager, van Oosthaven, agt. K.P.M.

Het Eng. s.s. *Edendale*, gez. Stewart, van Singapore en Tg.-Pandan, agt. K. Gwan.

Vertrokken.

14 Aug. Het N.I. s.s. *Benkoelen*, gez. Bakker, naar Pamanoekan, Cheribon, Tegal, Pekalongan, Semarang, Soerabaja, Soemenep, Bandjermasin, Panaroekan en Probolinggo.

Het N.I. m.s. *Tosari*, gez. v. d. Leest, naar Tg.-Pandan en Pontianak.

Het Ned. m.s. *Dempo*, gez. Rijk, naar Singapore, Bel.-Deli, Sabang, Colombo, Suez, Port-Said, Marseille, Gibraltar, Tanger, Lissabon, Southampton en Rotterdam.

Het N.I. s.s. *Tjibadak*, gez. De Jong, naar Hongkong (via Tg.-Pandan).

Het N.I. m.s. *Kampar*, gez. Balogh, naar Kalianda, Oosthaven en Kota-Agoeng.

Het N.I. m.s. *Ophir*, gez.. Seepers, naar Palembang en Pladjoe.

Het N.I. s.s. *Tjikandi*, gez. Willemse, naar Oosthaven en Padang.

ADVERTENTIEN

Getrouwd:

FREDERIKA WILHELMINA VAN DUYNE

en

FREDERIK WILLEM WARDENAAR

Malang, 10 Augustus 1935.

De Heer en Mevrouw

OEN BIAN TJAIJ—Liem

geven hierbij kennis van de geboorte van een

ZOONTJE

Kliniek Dr. Oei
Soerabaia, 9 Aug. 1935.

VERZOEKE ALLE REKENINGEN

in te dienen op **20 Augustus a.s.** ten kantore Algemeen Landbouw Syndicaat, gebouw Factory, Batavia

Jhr. Mr. W. J. DE JONGE.
13990

ATTENTIE!!!!

Naar aanleiding van de door den Heer **Lim Thi Ngok** (merk KONG HOAT) in Uw eerste blad van 12 dezer geplaatste advertentie, omtrent de Generale Volmacht verleden voor Mr. A. H. VAN OPHUYSEN te Batavia ddo. 11 Mei 1931 No 48 ten name van mij, LIM THI PAN, deel ik hierdoor mede, dat ik nooit van het bestaan van zulk een volmacht afwist. Zelfs al zou de Heer LIM T. N. mij verzoeken als gevolmachtigde van hem op te treden, zou ik zulks niet durven aannemen, daar ik zelf vol zit met mijn eigen zaken.

13984 LIM THI PAN

BAT. KUNSTKRING

Schilderijen Tentoonstelling (Hollandsch en Indisch werk) van **8** t/m **18 Aug. 1935**, elken avond **5—7 30** uur. 's Zondags alleen 's morgens **10—1** uur. Niet leden **f 0 25** entrée

13923

N.V. SEMARANGSCH STOOMBOOT- EN PRAUWENVEER

Door de BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING van Aandeelhouders, gehouden op **14 Augustus 1935** is besloten een bedrag van f 80.— per aandeel van f 500.— uit te keeren, waarover vanaf 15 Augustus 1935 tegen inlevering van dividendbewijs No. 18 kan worden beschikt ten kantore van de Nederlandsch Indische Handelsbank, N.V.

Tegelijkertijd wordt voor houders der aandeelen genummerd 1 t/m 4500 de gelegenheid opengesteld de talons der aandeelen, ter verkrijging van nieuwe dividendbladen, bij de Kantoren der Nederlandsch Indische Handelsbank, N.V. aan te bieden.

De nieuwe dividendbladen zijn binnen enkele dagen na inlevering der talons bij de Kantoren van inlevering kosteloos beschikbaar.

HET BESTUUR.
Semarang, 14 Augustus 1935
13997

GENEESKUNDIGE HOGESCHOOL

Op **Vrijdag, 16 Augustus** des morgens te **9 uur** zal in de aula der Rechtshogeschool in tegenwoordigheid van Z E. den Gouverneur Generaal de 8ste Dies natalis der Geneeskundige Hogeschool worden herdacht. Belangstellenden zijn welkom.

Namens der Faculteit der Geneeskunde,
6126 W. A. MIJSBERG

VERLOVINGS- EN TROUWRINGEN

vervaardigen wij keurig en naadloos vanaf f 6.— p. stuk

INTEN MOESTIKA

Pasar Baroe 108, Batavia-C.
5779

KOOPT UW

bij de

ALG. VISCHHANDEL

Parapattan 27
Tel. 721—722

In de op **14 Augustus 1935** te Batavia gehouden algemeene vergadering van aandeelhouders in de te Batavia gevestigde

Naamlooze Vennootschap MACLAINE SUIKER MIJ.

(Maclaine Sugar Company Limited) is besloten het kapitaal der naamlooze vennootschap terug te brengen tot f 6.000.000.— waarop 50 pCt. gestort.

Het besluit tot statutenwijziging ligt ter inzage voor belanghebbenden en afschriften zijn te verkrijgen bij het Departement van Justitie, terwijl binnen 1 maand na heden bezwaren hiertegen bij dit Departement kunnen worden ingebracht

13988

MEDEDEELING

aan **H. H. Doktoren en Ziekenhuizen**, dat **de General Electric X Ray Corporation** (General-Electric Röntgen Apparaten Mij., v/h Victor X-Ray Corporation), welke Maatschappij tot kortgeleden kantoor gehouden heeft bij de firma Lindeteves-Stokvis, Bandoeng, thans ondergebracht is bij de:

INTERNATIONAL GENERAL ELECTRIC Co. INC.
Prinsenstraat 21,
BATAVIA (STAD)

de distributeurs voor Ned.-Indië van de producten der General-Electric X-Ray Corp.

Correspondentie enz., te richten aan de Electro-Medische Afdeeling van genoemd Batavia-kantoor terwijl verzoeken om service ook aan de plaatselijke kantoren der International General-Electric Co. Inc kunnen worden gedaan.

GENERAL ELECTRIC X-RAY CORPORATION. 13989

HUMIDOR

de ideale Droogtrommel voor de tropen **f 1 75**

Sigarenhandel „'t MOORTJE"

Sluisbrug n/Capitol Tel 594 Welt
13991

6117

ARMEN moeten geholpen worden,
Maar arme **zieken** en **behoeftigen** verdienen meer aandacht!
Steun daarom deze **2e Liefdadigheids-voorstellingen** van

MISS RIBOET

ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van haar gezelschap

De **geheele bruto** opbrengst zonder eenigen aftrek van kosten, hebben wij bestemd voor: **Hospitaal „YANG SENG IE"** (de voorst van **heden**) **A.S.I.B.** (de voorstelling van morgenavond).

Gewone prijzen — Géén prijs-verhoogingen.

Hedenavond, Donderdag: DE EERSTE OPVOERING van T. D. Tio's Indo Chineesch Sociaal drama:

„Als 'n Vader Vervloekt . . !?"

Morgenavond, Vrijdag 16.: DE 8ste OPVOERING van

„GAGAK-SOLO"

Zondag, 18 a.s.: Afscheids-voorstelling:

„Waar de Kembodja Bloeit"

13993

NIEUWE COIFFEURSSALON
MAISON MARGHERITA
Noordwijk 31B Telefoon 2509

PERMANENT WAVE

onder bekwame leiding van den Hr MARGHERITA, ex-leeraar Coiffeur Academie de Paris.

57a Do

K. K. K.

Voor alle soorten Muziekinstrumenten
KEUR, KEUZE, KWALITEIT
K. K. KNIES
Noordwijk 22 Tel. 2711 Wlt.

Zwemmen geeft gezondheid voor Oud en Jong

ZWEMBAD TJIKINI

Uitsluitend leiding water. Halve maandkaarten, dag- en knipkaarten

's Zondags MATINÉE DANSANTE door **Brown's Sugar Babies.** 13992
Wordt lid. Telefoon Welt. **1068**

---

pieker niet en ga er uit!

wij zorgen dat u het betalen kunt
bungalowbedrijf o/d pengalengan hoogvlakte 13985

HÄDENSA

Het wereldvermaarde middel tegen alle soorten

AAMBEIEN

wordt door talrijke professoren en doktoren warm aanbevolen.

Verkrijgbaar in alle Apotheken en drogisterijen
à f **1.40** per tube.

Hädensa Gesellschaft
m. b. H. Berlijn

Imp. ELLINGER & CO.
Soerabaia — Batavia-C.

13967

HERMANDAD

volvoert alle recherche opdrachten
Dir. J. F. d. WANDERS
WL. 2250 en 2400
PRIOK 36

5748 A

Gymnastieklessen

MOETEN onder leiding staan van geschoolde krachten, willen ze effect sorteeren!!!

Gymnastiek

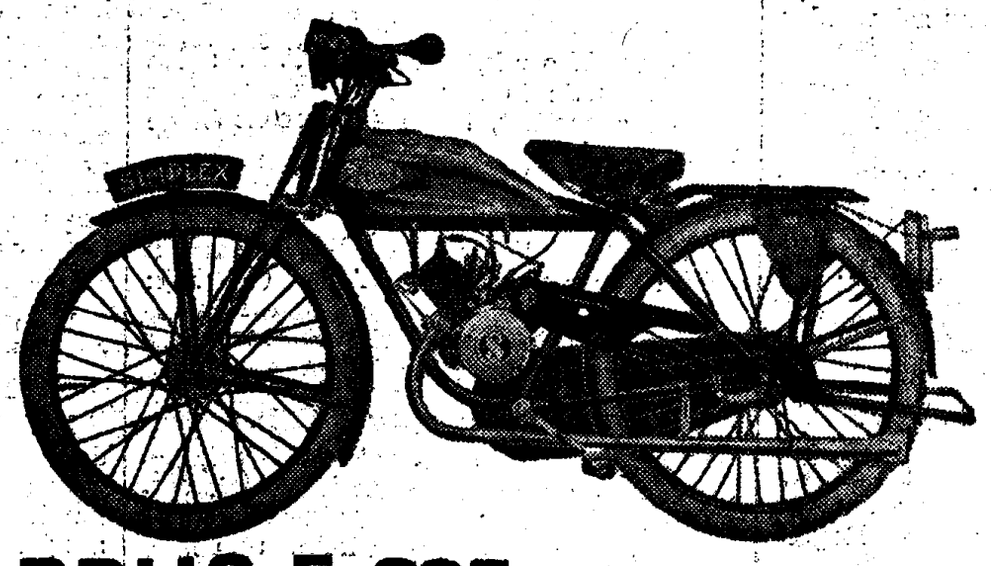
Duitsche Gymnastiek
Zweedsche Gymnastiek
Heil Gymnastiek, enz., enz.

Privaat of in clubverband
door JOS HERBEN
Leeraar M. O. Gymnastiek
Tjikini 65 — Tel. Wl. 623

74a Do B

SIMPLEX LOST HET TRANSPORT-VRAAGSTUK OP

'OO'N $1^3/_4$ P.K. MOTOR IS VOLDOENDE OM U OVERAL TE BRENGEN EN SLECHTS VOOR EENIGE LUTTELE CENTEN.
50 K.M. OP 1 LTR. BENZINE

PRIJS F 295.-

DIT MOTORRIJWIEL DIENT OM HET VERMOEIENDE VOORTTRAPPEN VAN EEN FIETS TE VERVANGEN.

IEDERE WIELRIJDER KAN DIRECT MET **SIMPLEX** RIJDEN

VERKOOP: **H. J. SNEEP** NOORDWIJK 14G
HARLEY HOUSE SLUISBRUGSTR. 22

6125

Wering Vreemde Werkkrachten

Indië komt hiermede jaren later dan veel andere Landen

Zwaardere Eischen van den Volksraad afgewezen

Uit de Memorie van Antwoord.

Reeds nu verscheen de Memorie van Antwoord op het eergisteren gepubliceerde Afdeelings-verslag van den Volksraad betreffende het Regeerings-voorstel tot beperking van den vreemdelingen-arbeid in deze gewesten.

Het standpunt van de Regeering is slechts incidenteel veranderd. Bij Nota van Wijziging is n.l. bepaald, dat vreemdelingen, die na verblijf in dit land langer dan een jaar afwezig zijn geweest, bij terugkomst op dezelfde wijze zullen worden behandeld als vreemdelingen, die hier voor het eerst aankomen. Verder is de mogelijkheid van beroep op den Landvoogd geopend.

Aan de Memorie van Antwoord ontleenen wij thans het volgende:

Voorbeeld van Buitenland.

Wijl de Nederlandsche regeling eerst met ingang van 1 Januari van dit jaar in werking is getreden, kan worden gezegd, dat het voorbeeld van Nederland hier te lande spoedig wordt gevolgd. Vele landen zijn reeds voorgegaan op den weg van het weren van vreemde arbeidskrachten; voor vrees voor bijzondere représailles bestaat geen grond. Engeland trof reeds in 1920 maatregelen tot rechtstreeksche bescherming der arbeids-markt, Duitschland volgde in 1923, daarna kwamen Frankrijk in 1926, Italië in 1929, België in 1931 en vervolgens de meeste Europeesche landen. Voor zoover bekend, bestaan geen soortgelijke regelingen in China, Japan en Mandsjoe Kwo.

Draagwijdte der Regeling.

Dat de ontworpen regeling geen betrekking heeft op vreemdelingen, die zelfstandigen arbeid verrichten, dient niet als een leemte te worden beschouwd. In de eerste plaats zal het aantal vreemdelingen, die naar Indië komen om zoodanigen arbeid te verrichten, niet groot zijn. Voorts zal uit een oogpunt van werkloosheids-bestrijding in vele gevallen hun komst eerder als een voordeel zijn te beschouwen, aangezien zij werkverruiming kunnen brengen door indienstneming van Indische werkkrachten. Tenslotte kan hier de eventueel noodige beperking worden aangebracht langs den weg van bedrijfs-contingenteering.

Inderdaad laat de band tusschen Nederland en Indië niet toe aan den import van nieuwe Nederlandsche werkkrachten h.t.l. wettelijke belemmeringen in den weg te leggen, hetzij door hen onder de ontworpen regeling te brengen, hetzij door voor elke in Nederland — en in het buitenland — aangeworven kracht storting te eischen van een bepaald bedrag in 's Lands kas.

Aan een uitbreiding van de voorgestelde regeling tot de vreemdelingen, die niet aan de bepalingen voor Europeanen onderworpen zijn, kan bezwaarlijk worden gedacht. Een systeem van individueele vergunningen voor deze groep vreemde werkkrachten zou groote practische moeilijkheden medebrengen. De toevoer van deze werkkrachten is trouwens door de verzwaarde immigratie-eischen reeds sterk beperkt.

Voor zoover deze vreemde arbeiders thans in bepaalde bedrijven worden gebezigd, bestaan daarvoor bijzondere motieven. Zoo hebben de proeven, die eenige jaren geleden in het tin-bedrijf op Banka werden genomen met de vervanging van Chineesche door Javaansche arbeiders, geen gunstige resultaten opgeleverd. In andere bedrijven als de Delitabak-cultuur heeft reeds een geleidelijke vervanging plaats, welke voorshands geen wettelijke stimulatie behoeft.

Om al deze redenen kan de import van niet aan de bepalingen voor Europeanen onderworpen werknemers — in het bijzonder van Chineezen — voorshands niet worden beschouwd als een ernstige bedreiging voor de arbeids-markt hier te lande, zoodat nieuwe maatregelen daartegen voorshands niet noodzakelijk zijn.

De Gevestigde Vreemdelingen.

Afgescheiden van de in het afdeelingsverslag in dit verband gememoreerde motieven, zou het onnoodig hard zijn, indien de voorgestelde regeling geen rekening zou houden met de belangen van de thans reeds gevestigde werknemers van vreemde nationaliteit. Op dit beginsel behoeft geen uitzondering te worden gemaakt t.a.v. werknemers in de amusements-bedrijven, omdat deze personen als regel slechts contracten voor een beperkten duur hebben en niet lang in Nederlandsch-Indië kunnen blijven, zoodat hier een automatisch eliminatieproces plaats vindt. Daar dit natuurlijk proces vrijwel alle buitenlandsche werknemers hier te lande in verloop van tijd zal doen afvloeien en zoodoende vanzelf plaatsen voor Nederlandsche onderdanen beschikbaar komen, behoeven geen wettelijke maatregelen te worden getroffen om ook alle thans aanwezige vreemde werkkrachten op den duur te doen vervangen.

Om dezelfde redenen zijn geen bijzondere voorzieningen noodig voor vreemdelingen, die op den dag van inwerkingtreding der ordonnantie reeds zijn toegelaten, maar geen werk hebben. Vooreerst is hun aantal slechts gering, terwijl voorts moeilijk onderscheid kan worden gemaakt tusschen hen en de vreemde arbeidskrachten, die na den datum van inwerkingtreding worden ontslagen. Deze laatsten onder de regeling te brengen, zou hen in een ongewenschte van den werkgever volkomen afhankelijke positie brengen. Ook hier kan worden volstaan met de natuurlijke afvloeiïng.

In verband met de onmiddellijke inwerkingtreding der regeling ligt het inderdaad in de bedoeling rekening te houden met de belangen der vreemde werkkrachten, welke ten tijde van de totstandkoming der ordonnantie reeds op weg naar Indië zijn om hier in dienst te treden of juist zijn aangekomen, maar nog niet toegelaten.

Het Vergunnings-stelsel.

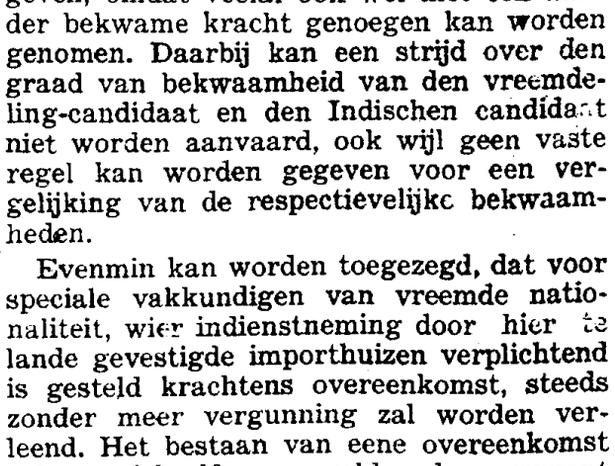
De criteria, waarnaar de Directeur van Justitie zal hebben te beoordeelen of een vergunning al dan niet zal kunnen worden verleend, kunnen bezwaarlijk in de ordonnantie worden omschreven, omdat de motieven, welke tot aanwerving van buitenlandsche werkkrachten leiden, van geval tot geval wisselen.

In de practijk zal moeten worden rekening gehouden met alle omstandigheden, welke de aanvrage beheerschen. Van den werkgever zal worden geëischt, dat hij bijzondere omstandigheden, welke tot de aanvrage leiden, waar maakt en omstandig uiteenzet.

De vergunning zal als regel worden verleend, indien de werkgever aannemelijk maakt, dat uit een oogpunt van bedrijfsbelang het te werk stellen van een vreemde werkkracht noodig is te achten.

Een toezegging dat een vergunning altijd zal worden verleend, indien voor de te verrichten werkzaamheden geen Nederlanders of Nederlandsche onderdanen zijn te vinden van dezelfde bekwaamheid als de vreemdeling, voor wiens tewerkstelling vergunning wordt gevraagd, kan niet worden gegeven, omdat veelal ook wel met een minder bekwame kracht genoegen kan worden genomen. Daarbij kan een strijd over den graad van bekwaamheid van den vreemdeling-candidaat en den Indischen candidaat niet worden aanvaard, ook wijl geen vaste regel kan worden gegeven voor een vergelijking van de respectievelijke bekwaamheden.

Evenmin kan worden toegezegd, dat voor speciale vakkundigen van vreemde nationaliteit, wier indienstneming door hier te lande gevestigde importhuizen verplichtend is gesteld krachtens overeenkomst, steeds zonder meer vergunning zal worden verleend. Het bestaan van eene overeenkomst zal op zichzelf geen voldoende argument zijn voor het verleenen van de vergunning, doch in elk bijzonder geval zal de vraag worden gesteld, of de vakkundige van vreemde nationaliteit voor het bedrijf onmisbaar is, omdat hier te lande geen voor het te verrichten werk geschikte vakkundigen worden aangetroffen. Hetzelfde geldt uiteraard voor het in de tweede plaats genoemde geval betreffende het deskundig toezicht op geïmporteerde installaties, welke gedurende een zekeren tijd na de inbedrijfstelling deskundig toezicht vereischen.

Gisteren-morgen zijn naar Europa vertrokken de heeren A. Verschoor, algemeen procuratie-houder van de „Internatio" en G. Visser, Directeur van de Faroka-fabrieken te Malang (rechts.)

De belangstelling op de K. P. M.-kade te Tandjong-Priok, gisteren-middag bij het vertrek van Ir. Mussert naar Sumatra.

Branden in Pengalengan

Vernielingen in 't Hof van Holland en op Tjitèrè.

Onze Bandoengsche corr. schrijft:

Het hotelbedrijf op de Pengalenganhoogvlakte is twee ochtenden achtereen getroffen door korte, doch hevige branden, waarbij het hotel-pension „'t Hof van Holland" zijn hoofdgebouw, en het Bungalowbedrijf „Tjitèrè" een rij bungalow-kamers aan het front en twee nieuwe bungalows, met een totaal-logeergelegenheid voor 35 personen, verloor.

Wat „'t Hof van Holland" betreft, dit is de vroegere „Frayae Hoeve" van Mevrouw Fraayhoven, twee jaar geleden ingehuurd door den heer Schattenkerk en geëxploiteerd onder den naam „de Tafelberg", daarna gesloten en thans door genoemden heer aangekocht en in bedrijf gezet onder den naam „'t Hof van Holland", gelegen aan den weg naar Tjinjiroean. Het omvat een hoofdgebouw en twee bungalows en had op het moment van den brand geen gasten.

Omtrent den brand vernamen wij, dat de heer Schattenkerk — een broer van den eigenaar van 't Kalfje — om 5 uur wakker schrok van knallen en, zich uit zijn kamers in de bijgebouwen naar buiten begevend, bemerkte, dat het hoofdgebouw in lichterlaaie stond. Aan blusschen viel niet te denken, de heer Schattenkerk kon nog enkele voorwerpen naar buiten dragen, doch in een kwartier tijds was het geheele proces afgeloopen en lag het van hout en bilik opgetrokken hoofdgebouw tegen den grond. De bijgebouwen en de beide bungalows konden door hulp van toegeschoten Europeanen en Inlanders gespaard blijven.

Informeerend naar de oorzaak, vernamen wij, dat men in het duister tast. Wel heeft de heer Sch. eenige weken geleden te ongeveer middernacht een kortsluiting gehad, waarbij eenig lawaai werd waargenomen, de lampen uitgingen en een begin van brand in de keuken ontstond, welke direct kon worden gebluscht. Men houdt 't daarom ook in dit geval op kortsluiting, doch van de zijde van het G e b e o deelde men ons mede, dat dit volkomen uitgesloten is. Dit hotel heeft slechts 1,2 amp. stroom met een stroombegrenzer en in 't transformatorenhuisje een verzekering van 25 amp. Het door het G e b e o ingestelde onderzoek wees uit, dat kortsluiting niet de oorzaak kan zijn.

De heer Schattenkerk verloor vrijwel alles, doch had gelukkig eene brand-verzekering, zoodat de schade voor een groot gedeelte is opgevangen.

Gisteren-, Woensdag-morgen, eveneens om 5 uur, — dit is juist het bevreemdende der beide branden, — schrok het bungalowbedrijf Tjitèrè wakker van het brand-alarm van den waker en het dochtertje van den eigenaar van Tjitèrè, den heer De Bruyn, waarbij elf gasten zich in allerijl uit het door hen bewoond en in brand staand gedeelte van dit groote bungalow-complex uit de voeten moesten maken. Door een gunstigen wind, van het hoofdgebouw af, bepaalde de brand, welke eveneens in korten tijd met groote felheid woedde, zich tot het gebouw, dat zich met een reeks kamers bevindt aan den voorkant van het complex, vóór hoofdgebouw en lobby gelegen, en tot twee aangrenzende aparte bungalows, welke volkomen in asch werden gelegd. De gasten wisten zich te redden en hunne bezittingen uit het brandende gebouw mede te nemen, met uitzondering van één gast, die alles kwijtraakte, evenals het dochtertje der familie De Bruyn, die een kamer in één der bungalows had.

De geheele bevolking van het bungalowbedrijf, gasten zoowel als personeel, alsmede de te hulp gesnelde Europeanen uit den omtrek en de bevolking, — daartoe door Ass.-Wedana en desahoofd aangespoord, — hielden de aangrenzende bungalows en het hoofdgebouw met emmers en blikken water nat en voorkwamen mede daardoor een overslaan van den fellen vuurgloed, terwijl enkele heeren een uitbreiding van het vuur tegengingen door met groote onverschrokkenheid een gaanderij om te trekken.

Van de in asch gelegde kamers gingen meubilair en inventaris geheel in de vlammen op.

Wat het uitbreken van den brand betreft, vernamen wij, dat de waker van het bedrijf des morgens om 5 uur op zijn ronde de contrôle-klok aan het hoofdgebouw heeft gesteld en vervolgens zich heeft begeven naar de bungalow van den heer De Bruyn op een 125 meter afstand van het hoofdgebouw gelegen.

Na den heer De Bruyn te hebben gewekt, is Wiriadinata teruggeloopen naar het hoofdgebouw en kwam onderweg het dochtertje van den heer De Bruyn tegen, die hem te hulp riep omdat er brand was. Hoogstens kan tusschen het stellen van zijn contrôle-klok en zijn terugkeer een minuut of tien zijn verloopen, en in dien tijd moet dan de brand — volgens zijn verklaring — zijn uitgebroken en reeds direct vrij hevig, waarbij de meeste gasten wakker werden van gesis en gekraak.

De brand moet zijn uitgebroken nabij de kamer van het dochterje van den heer De Bruyn.

Het politioneel onderzoek moet hebben uitgewezen, dat geen spoor is gevonden van petroleum of benzine, dus: van brandstichting.

De heer De Bruyn is door een brand-verzekering gedekt; niet hoog, daar de verzekering onlangs werd verlaagd, mede uit overweging, dat de geheele electrische installatie tevoren door het G e b e o was gereviseerd en waar noodig, was vernieuwd.

*

Het bevreemdende van beide branden is wel, dat ze beide 's morgens te vijf uur plaats vonden.

Naar men ons ook hier van de zijde van het Gebeo mededeelde, heeft het Woensdagmorgen direct ter plaatse door de ingenieurs Suverkrop en Van Heusden ingesteld onderzoek, elke gedachte aan kortsluiting weggenomen.

Daarnaast staat echter, dat de politie geen spoor van brandstichitng heeft kunnen vinden, zoodat er geen enkele aanwijzing bestaat.

Misschien brengt een minutieus politioneel onderzoek, naast een door deskundigen-nietbelanghebbenden, eenig licht in beide branden.

De brand was voor het bedrijf op Tjitjèrè wel een zeer onwelkome afleiding, doch om 9 uur reeds ging het leven er zijn gewonen gang met natuurlijk de gebruikelijke nabetrachting over de belevenissen van dien morgen; de gasten, die zonder onderdak kwamen, werden direct in nabijgelegen bungalows ondergebracht.

Zoodra de verzekering de situatie zal hebben opgenomen, zal met de opruiming van het verbrande gedeelte worden aangevangen en met een spoedigen opbouw, waarbij nog nader zal worden uitgemaakt of de opbouw op dezelfde plaats, dan wel elders in het complex zal plaats vinden.

Stadsnieuws

BATAVIA, 15 AUGUSTUS.

BATAVIASCHE KUNSTKRING.

Sonaten-avond Robert Pollak — Paul Schramm.

Na zijn eerste optreden in concerteerenden stijl, had Robert Pollak er de voorkeur aan gegeven ditmaal een programma van louter duetten te brengen. Een denkbeeld dat toejuiching verdient, omdat er bij den korten duur van de meeste tournées begrijpelijkerwijs meer vraag is naar solistische verrichtingen, waardoor de, in muzikaal opzicht zoo belangrijke sonta-vorm te zeer in het gedrang komt, al moge het zijn dat bepaalde tot dien vorm behoorende erkende meesterwerken ook af en toe in de programma's der recitals verschijnen.

Nu trekken sonate-programma's een zwaren wissel op de concentratie van het publiek en het zal in hoofdzaak wel hieraan hebben gelegen dat het aantal belangstellende Kunstkring-leden voor dit concert niet overmatig groot was.

Toch heeft Prof. Pollak juist dezen avond blijk gegeven van eenige eigenschappen, die hem in het bijzonder voor den kamer-muziekstijl schijnen te praedisponeeren, en een geest-gesteldheid welke hem behoedt voor het gevaar om de ensemble-gedachte door eenige solistische neiging te verstoren, was hiervoor wellicht het meest karakteristiek. Wat dit betreft, geeft zijn medeconcertgever Paul Schramm doorgaans, en dit was ook nu het geval, gaarne aan een zeker onafhankelijkheids-bewust zijn toe dat hem, bij alle aanpassing wanneer de viool mede aan het woord is, er toe brengt in de eigen, pianistische passages zijn persoonlijke opvatting den vrijen loop te laten. Volstrekt afgezien van de vraag, wiens opvatting in een bepaald geval de juiste is, komt de opbouw van een werk hierdoor wel eens in het gedrang; een bezwaar waaraan bij het beoefenen van samenspel op korten termijn, behoudens het geval van toevalligerwijs samenkomende geheel gelijkgestemde naturen, inderdaad moeilijk geheel en al kan worden tegemoet gekomen.

Het programma, bestaande uit een drietal sonates uit het Fransche répertoire, van Fauré, Debussy en Franck, was, zoo het ook geen noviteiten bracht, zeer belangrijk en strookte bovendien met den romantiseerenden aanleg van den violist. De gelijkberechtigdheid van de klavier-partij welke voor den sonate-vorm kenmerkend is, bracht in dit geval het voordeel mede dat Prof. Pollak niet die volledige vrijheid had om in het verloop der tempi het sterk individueele, soms willekeurig schijnende karakter te leggen, dat in zijn solistische vertolkingen wel aanleiding tot eenige bedenking gaf. Zoodoende schonk deze avond als geheel ons meer voldoening dan het vorige concert, waartoe de omstandigheid, dat de violist naar het scheen beter gedisponeerd was het hare bijdroeg.

Een nieuw licht op de zuiver violistische eigenschappen van Pollak wierp dit optreden niet, doch wat de voordracht betreft was het een genoegen te constateeren, dat de Fransche sonate met haar transparanten aard en haar colriet in mezzo-tint in hem een fijn gevoeligen vertolker vindt. Fauré werd weliswaar wat al te delicaat en met te weinig toongeving behandeld, zoodat het sterkere relief dat de pianist hierin terecht aanbracht, het zwaartepunt wat veel naar de klavier-partij verschoof, doch in de Debussy-sonate liet het evenwicht weinig meer te wenschen over. Hierin getuigde de voordracht van zooveel toewijding, dat men enkele onvolkomenheden in de klankkwaliteit en de intohatie wel door de vingers wilde zien.

Raul Schramm toonde in de beide eerstgenoemde sonates al zijn vaardigheid en vitaliteit en had daarom ten volle recht op zijn aandeel in de hulde van het publiek. Toch hadden wij zijn partij in Franck met wat meer correctheid willen hooren. Ook voor den violist was deze sonate trouwens niet het gelukkigste deel van den avond door een zeker gebrek aan raffinement in den toon.

D.

VECHTPARTIJEN IN DONKER BATAVIA.

Karbouwenkaak als Slagwapen.

In Karet Doekoe, een beruchte buurt van Donker Batavia, heeft een bloedige vechtpartij plaatsgehad, waarbij drie Inlanders een landgenoot aanvielen, die op alle plaatsen van het lichaam verwondingen vertoonde. De daders vluchtten, na door den aangevallene met een karbouwenkaak te zijn afgeranseld.

Voorts werd in kampoeng Doekoe een Inlander door een rasgenoot dusdanig gestoken, dat hij, naar de C. B. Z. gebracht, aldaar aan zijn verwondingen overleed.

GENEESDIGE HOOGESCHOOL.

Examen-Uitslag.

Geslaagd voor het eerste deel doctoraalexamen de heer R. Soeroso.

De Moord om de Koffers

Het O. M. eischt wegens Moord Acht Jaar Gevangenisstraf

De Verdediger pleit vrijspraak wegens Noodweer

Groote Belangstelling.

Onder zeer groote belangstelling kwam de Raad van Justitie hedenmorgen bijeen voor de laatste zitting van de zaak tegen Rudi H. te Bandoeng die, zooals bekend, terechtstond terzake van moord op den heer W. A. R.

Alle banken in de zaal waren bezet met belangstellenden, onder wie ook de diepgetroffen ouders van den jeugdigen beklaagde.

Een beweging ontstond in de zaal toen de deurwaarder den beklaagde, die nog een korte broek droeg en die begeleid werd door zijn verdediger Mr. Feldmann en een agent van politie, naar den stoel voor de beklaagden bracht.

Nadat de beklaagde op een desbetreffende vraag van den President had geantwoord, dat hij niets meer had toe te voegen aan zijn reeds eerder afgelegde verklaringen, kreeg Mr. Van Alphen de Veer, Subst.-Officier van Justitie, gelegenheid om zijn eisch te stellen.

Het Requisitoir.

Spr. releveerde, wat den beklaagde volgens de dagvaarding ten laste werd gelegd, n.l. moord, subs. doodslag. Beklaagde, aldus de Officier, heeft hier voor den Raad bekend, den heer W. A. R. te hebben gedood, maar ontkende den opzet en ook het feit, dat hij zijn daad zou hebben volvoerd in kalm beraad en rustig overleg.

Hoewel beklaagde ontkende met voorbedachten rade te hebben gehandeld, meende het O. M. den beklaagde daarin niet te moeten volgen, want er was wel degelijk opzet en kalm overleg. Immers beklaagde had zich te voren gewapend met een dolk en was daarmee den heer W. A. R. te lijf gegaan.

Er was dus sprake van m o o r d! Spr. wilde wel aannemen, dat bekl. dien morgen zijn dolk had willen afschuren vanwege de roestvlekken, maar daarnaast bestaat ook de mogelijkheid, dat hij toen het wapen bij zich had genomen om zijn daad te volvoeren, daar hij dat mes vervolgens had geborgen in zijn pyjama. De verklaring van beklaagde aangaande den boksbeugel leek spr. al heel onwaarschijnlijk. Men slaat geen spijkers met een boksbeugel in de wand. Beklaagde was, nadat hij zich had gewapend, naar achteren gegaan. Het verhaal over het halen van een zakdoek om zich de transpiratie van het voorhoofd af te vegen, kon spr. ook niet zonder meer aanvaarden. Hij was volgens het O. M. naar de kamer gegaan om een van de wapens te halen. Hij heeft het mes uit de scheede getrokken en daarmee W. A. R. neergestoken. Van een toomelooze drift was geen sprake, althans uit niets was gebleken, dat beklaagde toen driftig was. De reden, die hij opgaf, was niet evenredig aan de daad. Spr. moest aannemen, dat beklaagde zich had s c h u l d i g g e m a a k t a a n m o o r d.

Aangaande de toe te meten straf, merkte spr. op, hoe Dr. Verhaart meende te moeten opmerken, dat beklaagde minder toerekeningsvatbaar moet worden geacht. Spr. meende dat die verklaring weinig houvast biedt, aangezien Dr. Verhaart beklaagde slechts een half uur had geobserveerd. Een verzachtende omstandigheid is de jeugd van beklaagde, terwijl ook volledig rekening moet worden gehouden met de huiselijke omstandigheden, waarin beklaagde verkeerde, en de onrust van beklaagde over de financieele zorgen zijner ouders.

Beklaagde heeft een zeer ernstig misdrijf gepleegd door iemand moedwillig van het leven te berooven, die bovendien binnenkort in het huwelijk zou treden.

Op grond hiervan requireerde het O. M. den beklaagde te veroordeelen tot een gevangenisstraf van a c h t j a a r met aftrek der preventieve hechtenis.

Pleit-rede.

Vervolgens kwam aan het woord Mr. F e l d m a n n, de verdediger van beklaagde. Zijn pleit-rede werd onder doodsche stilte uitgesproken. Spr. dankte den Raad voor het minutieus onderzoek in deze zoo moeilijke rechtszaak. Moeilijk noemde spr. de zaak, omdat volgens den Raad beklaagde zou hebben gepoogd, zich door leugens en onwaarheden aan een gevoelige straf te onttrekken. De verdediger wilde echter aandacht vragen voor de mogelijkheid, dat beklaagde misschien niet de geheele waarheid zou hebben verteld, maar zijn onjuiste verklaringen zijn ongetwijfeld zonder opzet afgelegd, althans beklaagde was zich van de onjuistheid niet bewust. De beklaagde was geborneerd en het is onder de bestaande omstandigheden zeker niet mogelijk, precies te weten te komen wat de reden is geweest van den aanslag.

Beklaagde heeft ontkend, den opzet te hebben gehad om zijn aanvaller te dooden. Slechts zou hij hebben getracht, hem buiten gevecht te stellen door hem in zijn rechterarm te steken. Men stelt toch niet iemand buiten gevecht door hem in den linkerarm te verwonden. Logisch zou het dus zijn, indien beklaagde den rechterarm van zijn aanvaller had gestoken.

Beklaagde, zoo vervolgde de verdediger, heeft verklaard door de slagen van W. A. R. te zijn gevallen, welke verklaring hij naderhand redresseerde. In ieder geval nam spr. aan, dat het slachtoffer hem een flinken stomp moest hebben gegeven, want de heer R. stond bekend als een athleet en had een flinken lichaamsbouw.

De Officier sprak van moeilijke huiselijke omstandigheden, en spr. kon zulks geheel onderschrijven. Beklaagde was bovendien dien dag zeer onrustig en leed onder de geldzorgen zijner ouders. Spr. betoogde dan uitvoerig, dat beklaagde uitsluitend had gehandeld uit n o o d w e e r, daar hij door de slagen van R. in een toestand van verweer kwam.

Zijn betoog illustreerde spr. met talrijke jurisprudenties uit de Nederlandsche praktijk. Mr. Van Olst heeft in het Indische Tijdschrift van het Recht no. 121 o.a. betoogd, dat men het begrip „noodweer" in Indië ruimer moet interpreteeren dan in Nederland. Hier in Indië moet ieder dreigend onmiddellijk gevaar worden opgevat als een toestand, waarbij noodweer moet worden aangenomen.

Dien dag was beklaagde zeer zenuwachtig en dat hij toen zich niet alles kon realiseeren, was volkomen begrijpelijk en aanvaardbaar. Beklaagde leefde in een bijzonder milieu, aan den rand van den kampong, waar hij kennis maakte met vrienden, die niet in zijn kringen thuishoorden. Volgens spr. leed hij aan een m i n d e r w a a r d i g h e i d s - c o m p l e x, hetwelk hij trachtte te compenseeren door het lezen van romans en boeken zooals „De Drie Musketiers" teneinde op die wijze aan eer en roem te komen.

Het mes zou hij bij toeval hebben gevonden, toen hij bezig was zijn kleerkast in orde te maken. Bovendien wees spr. op het feit, dat hij het mes ook had gebruikt bij het in orde maken van de lampe-kappen. Hij was dus niet naar zijn kamer gegaan om boksbeugel of mes te halen. Wanneer bekl. den Raad had willen misleiden, zou hij zeker hebben gezwegen over het gaan naar die kamer. Hij heeft dit feit erkend, zoodat volgens den verdediger, beklaagde alles heeft gedaan om den Raad de situatie duidelijk te maken.

Men moet met dezen achterlijken delinquent eerder medelijden hebben dan hem bestraffen. Hij is een slachtoffer der omstandigheden. Hij was een goed zoon en voelde zeer veel voor zijn ouders. Hij meende werkelijk, dat R. zijn vader zou willen aanvallen.

Waarom zou bekl. met dat mes hebben gestoken? Mr. Feldmann achtte het logischer, indien hij werkelijk plannen zou hebben gehad om te dooden, dat beklaagde het groote mes op de aanrechtbank had genomen. Het O. M. zeide, dat de verklaringen van beklaagde alle zeer onwaarschijnlijk leken. Zou de Raad dan in dit geval, zoo vroeg de verdediger, een vonnis willen baseeren op onwaarschijnlijkheden? Of moet het vonnis gebaseerd zijn op overtuigend feiten-materiaal? Zoolang het O. M. de feiten niet wettig kan bewijzen, moet spr. wel verzoeken om beklaagde vrij te spreken van de ten laste legging.

Mr. Feldman betreurde het, dat geen psychiatrisch onderzoek werd gelast zooals elders steeds het geval is. Inderdaad was het onderzoek van Dr. Verhaart te kort om daarover een oordeel te vellen.

Inderdaad is de jeugd hierbij een zeer groote verzachtende omstandigheid. Bekl. heeft geen sterke moreele remmen. Hij is wat achterlijk. Zijn cliënt is nog een kind, dat geen vlieg kwaad zou doen, laat staan een mensch in kalm beraad en rustig overleg dooden. Hij is reeds door dit alles zwaar genoeg gestraft. Aangezien volgens spr. de feiten niet wettig en overtuigend bewezen zijn, moet spr. verzoeken, beklaagde t e o n t s l a a n v a n r e c h t s v e r v o l g i n g en op grond van noodweer verzocht hij den Raad, beklaagde direct op vrije voeten te stellen.

Het O. M. repliceerde en verzocht den Raad, de verklaringen van den verdediger aangaande motieven van noodweer zonder meer te passeeren.

Mr. Feldmann handhaafde zijn verzoek, waarna de President mededeelde, dat de Raad geen termen vond om beklaagde op vrije voeten te stellen.

De uitspraak is vastgesteld op 22 Aug. a.s.

VEREENIGING RESERVE-OFFICIEREN.

De Oprichtings-vergadering.

Zooals reeds werd aangekondigd, heeft zich in Batavia uit de hier woonachtige reserve-officieren van het Koninklijk Ned. Indische Leger een comité gevormd met het doel, pogingen in het werk te stellen om te geraken tot oprichting van een vereeniging van reserve-officieren, gelijk in Nederland.

Aan den oproep hebben zeer velen gehoor gegeven, zoodat gisteren-avond een zeer groot aantal reserve-officieren aanwezig was op de oprichtings-vergadering in een der lokalen van de Mil. Sociëteit „Concordia".

Verder werden opgemerkt verschillende hoofd- en subalterne officieren onder wie de Regiments-Commandant W. F. Eisma, de Oversten Walraven en Pesman, de Kapiteins P. J. Droog, P. G. Mantel en Van Dijken. Even voor de opening arriveerde de zoon van den Landvoogd, Jhr. Mr. J. A. de Jonge, die reserve-officier van het Koninklijk Nederlandsche Leger is.

Achter de bestuurstafel zaten de reserve-officieren, die het z.g. „Oprichtings-comité" vormden: de heeren R. Reyers, voorzitter, res. 1ste Luit. der Artillerie, J. S. Vas Dias, res. Kapitein der Infanterie, W. P. Minderman, res. 1ste Luit. der Infanterie, en verder nog Mr. E. C. Hart de Ruyter, res. Kapitein der Infanterie.

Om 9 uur opende de waarnemend voorzitter, de res. Luit. der Artillerie R. Reyers, de bijeenkomst met een woord van welkom en dank aan de toehoorders, waarna hij uitvoerig uiteenzette, wat de bedoeling was van de bijeenkomst.

De inhoud van zijn openingsrede stemde overeen met het communiqué over de oprichtingsplannen, dat wij jl Vrijdag publiceerden, en kortheidshalve mogen wij daarna verwijzen.

Onder luid applaus beëindigde spr. zijn inleiding, waarna hij er nog aan toevoegde, dat van verschillende hoofd-ambtenaren, die thans ook onder de groep der reserve-officieren zijn gerangschikt, betuigingen van adhaesie zijn binnengekomen, o.a. van Mr. G. H. C. Hart, den Directeur van Economische Zaken.

Verder deelde spr. mede, dat uiteraard dit bestuur als een „voorloopig" bestuur moet worden aangemerkt, in afwachting van het gereedkomen van statuten en reglementen, welke, naar gehoopt werd, over een maand of vier gereed zullen zijn. In December a.s. zal dan een algemeene vergadering worden uitgeschreven, waarop een definitief bestuur zal worden verkozen. Het bleek, dat geen der aanwezigen bezwaren had tegen deze voorgestelde regeling, zoodat het voorloopig bestuur er aldus uitziet: Voorzitter R. Reyers (1ste Luit. der Art.), Vice-Voorzitter Ir. Jiskoot, penningmeester: H. J. Biegel (res. Kapitein der Inf.), secretaris J. S. Vas Dias (res. Kapitein der Inf.) en verder uit de heeren F. P. M. Driessen, Van Altena, Mr. Van Lier, Zeilinga en anderen.

Een commissie voor de opstelling der statuten en reglementen werd daarna aangewezen, waarvoor zich beschikbaar stelden de heeren W. P. Minderman en Mr. E. C. Hart de Ruyter.

Het voorloopig bestuur heeft reeds contact gezocht met de zuster-vereeniging in Holland, waarbij bleek, dat de Nederlandsche reserve-officieren de oprichting eener Indische vereeniging zeer toejuichen. Ten einde een beter contact te krijgen met het Departement van Koloniën, verzocht de Nederlandsche vereeniging het bestuur om een Indische afdeeling te stichten, onder leiding van de Nederlandsche organisatie. Het Indische bestuur meende echter dit niet zonder meer te kunnen aanvaarden, daar een contact met „Koloniën" via het D. v. O. te Bandoeng zeker meer is aan te bevelen dan via de vereeniging in Nederland.

Causerie Kap. Van Dijken.

Toen de Voorzitter de aanwezigen vroeg of zij, voor zoover ze hebben geteekend op de presentielijst, mochten worden geacht te zijn toegetreden tot de vereeniging, welke vraag met luid applaus werd beantwoord, gaf spr. het woord aan den Kapitein van den Generalen Staf R. B. van Dijken voor het houden van een causerie over: „O r g a n i s a t i e e n T a a k v a n h e t K o n i n k l i j k N e d e r l a n d s c h I n d i s c h e l e g e r".

Spr. schetste uitvoerig de organisatie van het Indische leger, welks taak is vastgelegd door het Opperbestuur in de z.g. d e f e n s i e - g r o n d s l a g e n. Uitvoerig ging spr. in op de taak van het leger bij de verdediging van Java en de Buitenbezittingen, waarbij de nadruk werd gelegd op het feit, dat leger en vloot ten deze moeten samenwerken. Hij noemde in dit verband o.a. als belangrijke strategische punten Tarakan en Balikpapan, de oliehavens, welke ten tijde van oorlog verdedigd worden door leger en vloot. Op Java behoort Soerabaja tot de „kwetsbare" punten.

Met een woord van dank verklaarde de voorzitter de bijeenkomst voor gesloten. De reserve-officieren bleven daarna nog bijeen voor nadere onderlinge kennismaking.

Het bestuur zond namens de vergadering een telegram met een betuiging van trouw aan H. M. de Koningin en aan den Landvoogd.

West-Java

SOEKABOEMI

I. M. I. W.-CULTUURSCHOOL.

Het Werkloozen-kamp.

Men zal zich herinneren, hoe eenigen tijd geleden de voormalige Cultuurschool door het Gouvernement werd toegewezen aan de I. M. I. W., teneinde daar een werkloozen-kamp te stichten.

De bedoeling is om de daar onder te brengen werkloozen de primaire begrippen bij te brengen wat betreft de cultuur van éénjarige voedings-gewassen, eenvoudige bouw van woningen enz. enz., ten einde hen na afloop van de opleiding in de gelegenheid te stellen zich te vestigen als kolonisten-klein-landbouwer.

Het spreekt vanzelf dat de taak, door de I. M. I. W. op zich genomen, verre van gemakkelijk is.

De algemeen leider, P. G. v. d. S a n d e n, die met een assistent bereids de voorbereidende werkzaamheden aanving, vol goeden moed, maar verheelt niet een zware taak op zich genomen te hebben. Het spreekt vanzelf dat de plaatselijke ondervinding zelf zal moeten aangeven, volgens welk schema moet worden gewerkt. De leider zal echter gebruik kunnen maken van een officieel programma, volgens hetwelk een soortgelijke inrichting te Lawang gedurende den laatsten tijd met succes werkte.

Eerstdaags zal de officieele overdracht van den Cultuurtuin aan de I. M. I. W. volgen. Dan verschijnen de noodige opgaven, waarna gegadigden zich kunnen melden. Bij de aanneming zal een strenge selectie moeten worden toegepast, teneinde een goede verstandhouding tusschen de aspirant-kolonisten onderling in de hand te werken. Ook de orde en rust in het kamp zal zooveel mogelijk gewaarborgd moeten zijn, waarvoor de handhaving van een strenge discipline noodzakelijk is.

Het ligt dan verder in de bedoeling gelegenheid tot opleiding te bieden aan een 150 tot 175 personen, waaronder een dergelijk tal families.

De bestaande gebouwen zullen voor huisvesting gebruikt worden, daar zij dienen vooraf, voor de opname van zoovelen, daarvoor geschikt gemaakt te worden. De oude employé's-woningen worden omgebouwd ten gebruike van de families, terwijl de vroegere schoollokalen zooveel mogelijk door de ongetrouwden zullen worden benut. Verder zal gebruik gemaakt worden van een gemeenschappelijke recreatie- en eetzaal.

Alhoewel het aanvankelijk in de bedoeling lag de aspirant-kolonisten zelf de noodige verbouwingen, veranderingen en afsluitingen te doen uitvoeren, kwam bij nader inzien de wenschelijk naar voren om gebruik te maken van het aanbod van den Technischen dienst van den Provincialen Waterstaat, die bereid is, tegen zelfkosten, alle noodige werken voor dat doel uit te voeren.

Naast de dagelijksche lessen, theoretisch zoowel als practisch, moeten alle werkzaamheden ten behoeve van dit groote kamp door de aspirant-kolonisten zelf verricht worden. We denken hierbij aan het bezighouden der kinderen, in een speciaal voor dat doel gemaakte bewaarplaats, aan het bereiden van het voedsel met alles wat daaraan annex is, aan onderhoud en reparaties van de gebouwen en aan het onderhoud van het pl. m. 6 bouws groote emplacement.

Daarenboven echter neemt de I. M. I. W. de zorg op zich van de bestaande thee-, rubber- en koffietuinen, waarvoor het Gouvernement echter een vergoeding toekent in den vorm van de volle opbrengst dier tuinen.

De Assistent-Resident van Soekaboemi, tevens Voorzitter van de Commissie van Toezicht, heeft alle hoop dit kamp tot een model-inrichting te zien uitgroeien. Opofferingen en niet te vermijden teleurstellingen zullen niet te zwaar wegen bij de gedachte aan het opbouwende karakter van de door hem en zijn medewerkers aanvaarde taak.

BOGORIANA

GEMEENTERAAD VAN BUITENZORG.

De eerstvolgende openbare vergadering, de eerste onder den nieuwen Burgemeester Beets, is vastgesteld op Donderdag, 15 dezer, om 6 uur n.m.

De agenda bevat een 27-tal punten, waarvan de voornaamste zijn het benoemen van een wethouder in de plaats van den heer J. de Gelder, die als zoodanig ontslag heeft aangevraagd, behandeling van de niet goedgekeurde begrooting 1935 en het toekennen van een maandelijksche toelage aan den boekhouder en een Gemeente-controleur voor de waarneming der betrekkingen van Hoofd van de Afd. Financiën resp. Hoofd van de Afd. Contrôle.

BANDOENG

MISSIGIT PENGALENGAN.

De Regent van Bandoeng heeft den eersten steen gelegd voor een nieuwe missigit in Pengalengan, waarvoor aan vrijwillige bijdragen een bedrag van ongeveer *f* 6.000 is bijeengebracht.

De eerste steenlegging geschiedde onder groote belangstelling van de Inlandsche bevolking van de Pengalengan-hoogvlakte, terwijl ook Europeesche bewoners tegenwoordig waren.

Na de plechtigheid van het metselen, bedankte de Regent van Bandoeng o.a. de heeren Goofers, administrateur van de onderneming „Poerbasarie", en De Bruyn van het Bungalowbedrijf Tjitèrè voor hun steun, o.m. door beschikbaarstelling van hout en tegels voor den bouw.

De Inlandsche bevolking kreeg vervolgens gelegenheid den Regent te begroeten. Naar schatting werd hieraan door een 2500 personen gevolg gegeven.

BEZOLDIGING BANDOENGSCHE AMBTENAREN.

Aan de leden van den Bandoengschen Gemeenteraad is thans door B. en W. het eindadvies toegezonden voor de nieuwe bezoldigingsregeling van het Gemeentepersoneel, waarin is verwerkt het advies van de personeelscommissie.

Het geheel is een zoo lijvige bundel van stukken en beschouwingen, dat wij met vermelding volstaan.

Slechts zij medegedeeld, dat de personeelscommissie accoord is gegaan met de zienswijze van Burgemeester en Wethouders om de salarisregeling, los van de inpassingsvoorschriften te behandelen en die voorschriften t. z. t. afzonderlijk aan de orde te stellen, zoodat de personeelscommissie ook de ontwerp-verordening tot wijziging van de ambtenaren-verordening voorloopig buiten beschouwing heeft gelaten en daarover zal adviseeren na behandeling der inpassingsvoorschriften en de organieke personeelsformatie.

De nieuwe salarisregeling zal in ieder geval zoo spoedig mogelijk van toepassing zijn op nieuw in dienst te nemen personeel, terwijl de oude regeling van toepassing blijft op het in dienst zijnd personeel tot tijd en wijle de inpassing van het personeel in de nieuwe regeling is vastgesteld.

I. E. V. BANDOENG.

De jaarvergadering van de afdeeling Bandoeng van het Indo-Europeesch Verbond zal worden gehouden op Donderdag 29 dezer, in het clubgebouw aan Naripan.

Behalve de behandeling der jaarstukken, komt ook de bestuursverkiezing aan de orde, waarbij twee nieuwe leden moeten worden gekozen in de plaats van de heeren Engles en Eysma, die zich voor een herverkiezing niet beschikbaar stellen; de rest van het bestuur is wel herkiesbaar.

AGENDA VAN BANDOENG.

Heden:

Elita-restaurant, 6.30 Biljarten 4e klas kampioenschap.

Bioscopen:

Elita: *West-Point of the Air.*

Luxor: *De Terugkeer naar 't Geluk.*

Concordia: *Studenttour.*

Oriëntal: *Men must fight.*

Roxy: *Wild cargo.*

BURGERLIJKE STAND VAN BATAVIA.

Vestigingen.

A. Th. Brennan, Molenvliet Oost 1 C.
J. H. Bronkhorst, Pegangsaän W. 28.
C. Esche, Tjikini 58.
H. Holtzer, Kantjanaweg 1.
M. C. Ch. C. Leyting, Menteng 32.
Inl. vr. Mien, Gg. Rawamangoen achter No. 18.
A. Paladini, Molenvliet Oost 1C.
H. C. de Raad, Mampangweg 71.
B. J. A. Rutgers, Van der Houtlaan 17.
C. Schotel, Besoekiweg 14.
D. C. C. Verschoor, Tjikini 10.
P. E. Wiemans, Talangweg 3.
K. F. Wassenburg, Tanah Abang West 66.

AGENDA VAN BATAVIA.

Deca-Park: *The scarlet Pimpernel.*

Capitol: *30 Jaar wereldgebeuren.*

Cinema Palace: *Embarrassing Moments.*

City Theater: *Der kühne Schwimmer.*

Globe Bioscoop: *Upper World.*

Rex Theater: *De Winton-Affaire.*

ADVERTENTIEN

B. B. 1905 — W. S. 1935

JUBILEUM RENNEN

op Zaterdag 17 en Zondag 18 Augustus a.s.

aanvangende 8 u. 30 v.m.:

Groote velden, totaal 62 paarden ingeschreven.

Toegankelijk alleen voor Leden

6086

VERF

Gesprekken v/d Dag

. . . . mag ik je een advies geven? Pruts nou niet langer met allerlei riskante verfjes.

Koop verf van Regnault, die fabriek heeft 16 jaar tropenervaring en wat die lui maken is dan ook werkelijk prima!

Ze geven ook advies . . . . . .

P. A. REGNAULT'S VERF-, INKT- en BLIKFABRIEKEN

Soerabaia — Semarang — Bandoeng — Batavia

Agenten en Stockhouders in geheel Ned.-Indië.

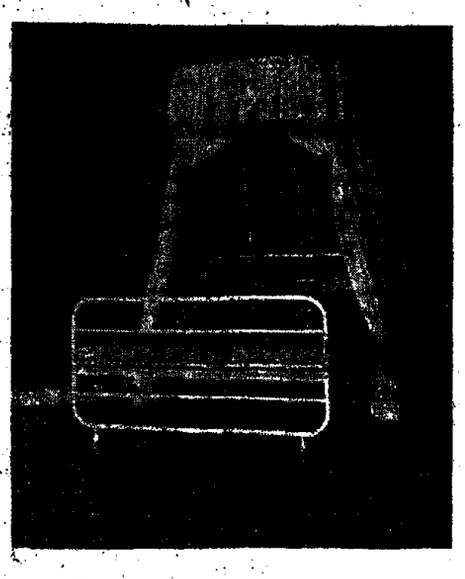
13988

GOODNIGHT SHOWROOM

(GEERMANS)

HEEFT GEEN FILIALEN

en blijft gevestigd

Op een baleh baleh kunt U ook slapen, maar wilt U Uw lichaam de rust geven, die het noodig heeft: kiest dan GOODNIGHT

Wie aan slapen denkt, zegt GOODNIGHT

POSTWEG NOORD 33

Telef. Welt. 4140

13994

Onze Rubriek NIEUWTJES is heden geplaatst 4e blad pag 4

BOTERSPECULAAS
in luchtdicht afgesloten blikken inh. 1/2 k.g.
Per blik f 0.75
De kwaliteit van onze BOTERSPECULAAS is door geen importproduct te overtreffen.
De prijs is belangrijk goedkoper! Een proefneming zal U ervan overtuigen!
Brood-, Beschuit-, Banket-, Koek-Bakkerij
THIO BOK SENG
Telefoon Weltevreden 777
6116

RESTAURANT „POPULAIR"
Molenvliet Oost No. 97
Telef. No. 707 Batavia
(VERGUNNING)

QUICK-LUNCH of -DINER naar keuze door den besteller zelf samen te stellen uit de gerechten voorkomende in ons uitgebreid gerechtenboekje tot f 0.75.
Twee gerechten: witte rijst, ijs water dan wel ijsthee, vruchtenkoffie f 0.75. Bij maand-abonnement f 18.—. Drie gerechten enz. f 1.—; extra-couvert f 0.25
Bij maand-abonnement . F 24.—
2UaDo Bel efd aanbevelend.

Laat de
KRAMAT-APOTHEEK
UW RECEPTEN GEREEDMAKEN
KRAMAT No. 2
HOEK KWITANG
TEL. WELT. No. 641
70aDo B

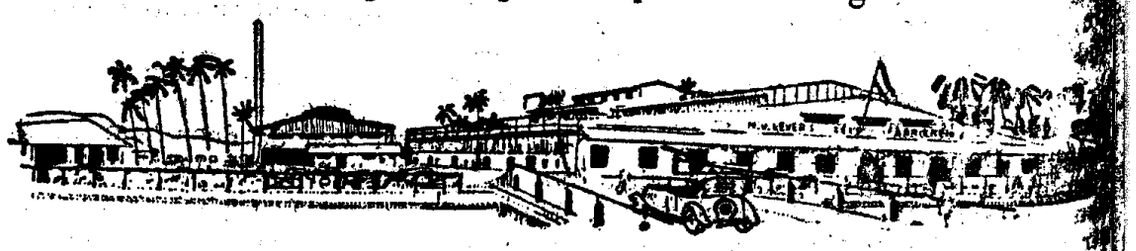
BEGRAFENIS-ONDERNEMING
WEST-JAVA
Kramat 73
Telef. Wl. 3530
Wij hebben onze tarieven aangepa-t aan dezen tijd!
58a V

VOOR KLACHTEN
over de bezorging van ons blad gelieve men na 5 uur n.m. uitsluitend op te bellen □
WELTEVREDEN 4753

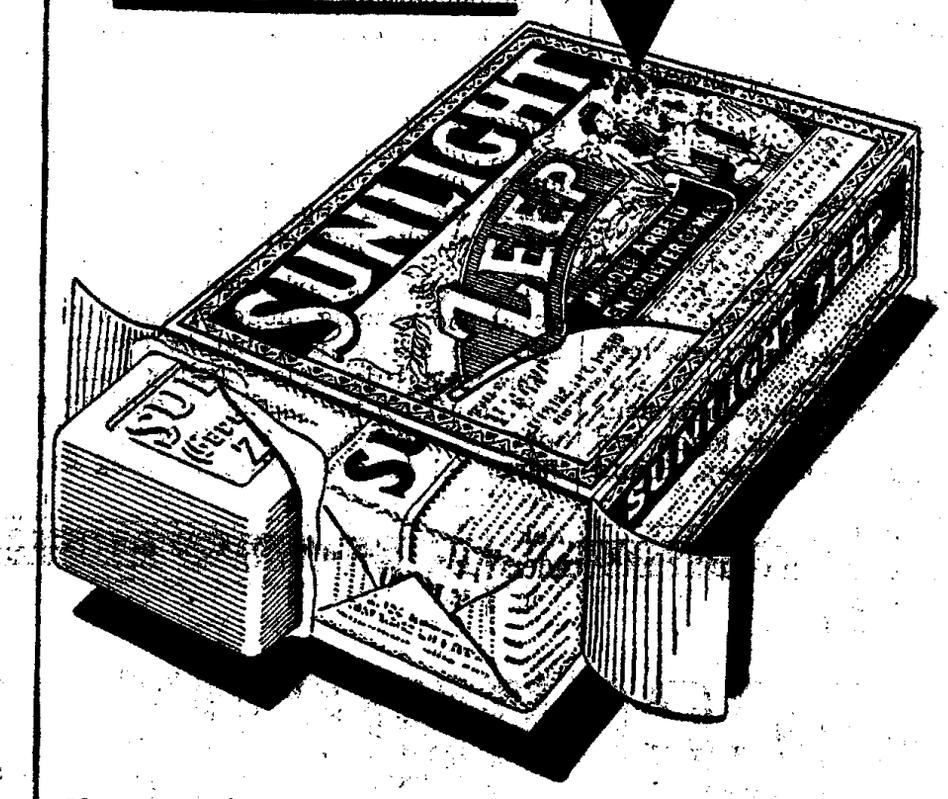
SPAART UW
SUNLIGHT ZEEP
KARTONS *ze zijn geld waard*

LEVERT
7
SUNLIGHT
ZEEP
KARTONS
IN BIJ UW
LEVERANCIER

DOET UW VOORDEEL!
GEBRUIKT SUNLIGHT ZEEP!
Maakt zooveel mogelijk gebruik van dit speciale aanbod, niet alleen omdat U daardoor gratis Sunlight zeep zult ontvangen, maar ook omdat het beter is voor Uw waschgoed. Het rijke reinigende schuim van Sunlight zeep dringt volkomen tot het vuil door en verwijdert het grondig, zonder vermoeiend werk, en zonder dat het schadelijke wrijven en slaan noodig is dat bij het gebruik van inferieure en scherpe zeepen onvermijdelijk is. Dit geeft U een besparing aan kleeren, geld en tijd. Gebruikt Sunlight zeep en spaart de leege kartons.

LEVER'S ZEEPFABRIEKEN N.V. BATAVIA

ES. 1167-288 A.M.

en U ontvangt het hiernaast afgebeelde bekende pak van 2 groote dubbele stukken

GRATIS

WIJ BESCHERMEN UW BEZITTINGEN!

KELDER'S NACHTVEILIGHEIDSDIENST
„DE NACHTWACHT"
tevens DETECTIVE BUREAU
Koningsplein Noord 12
Telefoon Welt. No. 874 en 875
PASSAR GAMBIR 1935
Alvorens bewaking te nemen voor Uw stand op den a.s. **Passar Gambir** eerst Wl 874 of 875 opbellen.
Onze stand op den **Passar Gambir** draagt No. 95 en ons Telefoon No. aldaar is evenals Wl. 95. Detective opdrachten op elk gebied.
De Leider: W. J. KELDER
38a Do

Onze rubriek **NIEUWTJES** is heden geplaatst Vierde Blad pag 4.

STAATSSPOORWEG

GECOMBINEERDE VENDUTIE

op **17, 19 en 20 Augustus 1935** ten **9** uur v.m. in het SS-magazijn te Soerabaia-Goebeng van **door de SS en andere Gouvernementsdiensten** niet meer te benutten goederen, zoomede van de stations en halten der SS beoosten Soerakarta, overtollige goederen.

O.m. zullen worden verkocht:

± 10,5 ton stalen veer (lange en korte),
± 31 ton Voluteveeren, ± 235 ton oud gietijzer,
± 290 ton oud ijzer, ± 115 ton bandages en radsterren,
± 40 ton div. rails en ijzeren dwarsliggers, ± 10 ton kettingen, ± 5 ton brugonderdeelen, 2 oude ketels, laschplaten, ± 2 ton oud geelkoper, een groote partij onderdeelen, 2 Avance motoren van 18 P.K., diverse schaafbanken, bankschroeven, een motorlorry, div. en binnenbanden, meubilair, groote partijen porselein-

Voorts Fairbanks- en toonbankbascules, div. ijzeren (alle van het laatste ijkmerk voorzien), goederenwagens, 1 trapnaaimachine, div. schrijfmachines, dames- en heren padvindersmessen, 40 kg. nieuwe vuursteentjes, 1 goederen, preciosa, enz., enz.

Regeling der Vendutie:
17 Augustus 1935: Door de SS niet meer te benutten
19 Augustus 1935: Door de andere Landsdiensten
20 Augustus 1935: Achtergelaten en onbestelbare goed

6111 HET HOOFD VAN DEN MAGAZIJNSDIE

6110

De Jaargang

Verschijnt dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezond. Abonnementen per kwartaal (stad) ƒ 7.50
Ned. Indië ƒ 8.—
Buitenland ƒ 12.50
Met „d'Oriënt" resp. 10.50, ƒ 11.50, ƒ 16.50
Uitgeefster N. V. HANDEL MIJ. ALBRECHT & CO.

Donderdag 15 Augustus 1935

Derde Blad No. 187

HET NIEUWS VAN DEN DAG

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

Directeur-Hoofdredacteur W. G. N. DE KEIZER.

Advertentiën: Per 5 woorden of gedeelte daarvan ƒ 0.75; minimum ƒ 3.75 per plaatsing; Regel-tarief, per regel ƒ 0.50; minimum ƒ 4.— per plaatsing
Advertentie-kosten bij vooruitbet. Tel. adres: „Dagnieuws Batavia".

BUITENLANDSCHE TELEGRAMMEN

De Mogendheden en het Abessijnsch Conflict

Frankrijk ziet zich voor een moeilijk Dilemma geplaatst

Het 22ste Punt van de Volkenbonds-Agenda

Belangstelling van Amerika.

Londen, 14 Aug. (V. P.): Daar het secretariaat van den Volkenbond de behandeling van het conflict tusschen Italië en Ethiopië als 22ste punt op de agenda plaatste van het totaal van 25 onderwerpen, welke op de bijeenkomst van 4 September a.s. zullen worden behandeld, is de vrees gewettigd, dat hierdoor de aandacht van het conflict ten behoeve van minder belangrijke zaken zou worden afgeleid en een beslissing nog verder wordt verschoven, weshalve Engeland aan het secretariaat verzocht, het conflict als eerste punt op de agenda te plaatsen.

De belangstelling van Amerikaansche zijde voor het Italiaansch-Abessijnsch conflict is aanmerkelijk gestegen, nu Keizer Hailé Selaissié zich tot de diplomaten in dien geest heeft uitgelaten, dat hij eerder geneigd is concessies te doen aan hem sympathiek gezinde mogendheden dan aan Italië, zoo verneemt het V. P. uit Parijs.

Heden-ochtend werden de voorbereidende besprekingen voor de drie-mogendheden-conferentie beëindigd.

In een interview aan persvertegenwoordigers, legde Premier Laval den nadruk op het voorbereidende karakter van deze besprekingen. Hij deelde voorts mede dat hij morgen (dus heden) een ontmoeting zal hebben met Baron Aloisi.

Vóór Vrijdag, wanneer de conferentie in Genève aanvangt, zal Laval geen verdere afzonderlijke besprekingen met Anthony Eden meer voeren.

Uit Genève meldt het V. P., dat het secretariaat van den Volkenbond aan de leden een afschrift zond van een brief der Abessijnsche Regeering, gericht aan den Volkenbond. In dezen brief wordt onder de aandacht van den Volkenbond gebracht dat, ondanks Italië's toestemming tot hervatting van de arbitrage-procedure, dit land toch doorgaat met het zenden van troepen en wapenen naar Oost-Afrika.

De Abessijnsche Regeering wijst er met nadruk op, dat in haar territorium geen ammunitie wordt aangemaakt en, aangezien de mogendheden een wapenembargo ten aanzien van Ethiopië hebben afgekondigd, het land machteloos staat tegenover de preparatieven van den vreemden indringer.

Ondanks het officieel dementi, blijft men in politieke kringen te Londen gelooven, dat de Engelsche Regeering om der wille van den lieven vrede bereid is, een bepaald mandaatgebied aan Italië af te staan, hoewel daardoor de kans ontstaat, dat ook Duitschland weer meer recht van spreken krijgt in zake zijn eischen op koloniaal gebied, afgescheiden nog van het feit, dat de bewoners van het bewuste gebied zich een Italiaansch bewind niet zullen laten welgevallen.

Een V. P.-telegram uit Addis Abeba meldt:

Hoewel volgens een verklaring van de Abessijnsche Regeering de levens en goederen van de vreemdelingen in de Abessijnsche hoofdstad geen gevaar loopen, zijn toch maatregelen genomen, om deze veiligheid zooveel mogelijk zeker te stellen. Te dien einde is het openbaar transport van wapenen in de hoofdstad verboden, terwijl voorts een aantal vreemdelingen en inboorlingen is uitgezet, om de taak van de politie overzichtelijker te maken.

Volgens een bericht in de „Daily Express" te Londen zullen Amerika en Japan van het verloop van de drie-mogendheden-conferentie langs diplomatieken weg op de hoogte worden gehouden.

Hoewel ten aanzien van de voorbereidende besprekingen tusschen Anthony Eden en Premier Laval te Parijs de grootste geheimzinnigheid wordt betracht, wordt geloofd, dat zij weinig nieuws hebben opgeleverd.

Het schijnt dat Engeland aan den Negus zoodanige voorstellen heeft gedaan, dat aan Italië in Ethiopië op economisch gebied groote vrijheid zou worden gegund, waarbij echter direct en nadrukkelijk werd gestipuleerd, dat Engeland nooit zou toestaan, dat Italië daarnaast ook nog politieke concessies zou krijgen.

Engeland en Frankrijk zullen op de conferentie van a.s. Vrijdag in de eerste plaats doen uitkomen, dat zij in Ethiopië geen enkel voordeel zoeken, doch slechts respecteering van de bestaande verdragen wenschen.

Naar verluidt, verwacht Premier Laval een geheime nota van den Negus, waarin de Abessijnsche Keizer een basis zal aangeven, waarop de drie-mogendheden-conferentie zich bij haar besprekingen zou kunnen concentreeren.

Aan den vooravond van de drie-mogendheden-conferentie te Parijs is een heftige perspolemiek ontstaan in Engeland's en Italië's meest toonaangevende bladen, nl. de „Times" te Londen en de „Giornale d'Italia" te Rome.

Volgens het Italiaansche blad heeft de „Times", in een hoofdartikel over het Italiaansch-Abessijnsch conflict, getracht Italië het mes op den keel te zetten door een serie dreigementen te uiten, voor het geval Italië te Parijs niet bereid mocht blijken, om de voorstellen van Anthony Eden bij voorbaat integraal te accepteeren.

Volgens de „Giornale d'Italia" is hiervan het eenige resultaat geweest, dat het Londensche blad kans heeft gezien om nog vóór dat de conferentie is begonnen, duidelijk te maken, dat Parijs niet de door ieder gewenschte verzoening zal kunnen brengen en dat Engeland ook in de toekomst niet op de medewerking van Italië zal behoeven te rekenen.

Volgens een officieel Engelsch bericht vingen te Parijs de voorbereidende besprekingen aan over het Italiaansch-Abessijnsch conflict tusschen Premier Laval en Bargeton, directeur van het bureau voor politieke zaken van het Fransche Dep. van Buitenlandsche Zaken aan de eene zijde, en Anthony Eden en Sir Robert Vansittard anderzijds.

Naar verluidt, gaf Anthony Eden niet alleen een uiteenzetting van het gezichtspunt van Engeland ten aanzien van het conflict, doch tevens legde hij den nadruk op de kans voor verwikkelingen in Europa, voor het geval het in Afrika tot een gewelddadige uitbarsting komt, waarbij hij wees op de eensgezindheid, welke ter zake in de publieke meening in Engeland tot uitdrukking kwam.

De hierop volgende besprekingen toonden aan, dat Frankrijk en Engeland eenstemmig zijn in hun meening ten aanzien van den ernst der situatie en dat de Parijsche conferentie de laatste kans biedt, tot een vreedzaam vergelijk te komen.

Morgen wordt Baron Aloisi te Parijs verwacht, die dan onmiddellijk door Premier Laval zal worden ontvangen, waarna Vrijdag de formeele besprekingen tusschen de drie mogendheden een aanvang nemen.

Anthony Eden had voorts een ontmoeting met den Griekschen Gezant te Parijs, Politis, die is aangewezen als super-arbiter in de verzoeningscommissie tusschen Italië en Abessinië.

Volgens de laatste berichten werden Premier Laval en Anthony Eden het eens over de behandeling van de Abessijnsche kwestie binnen het kader van den Volkenbond. Frankrijk zal geen bemiddeling verleenen tusschen Engeland en Italië.

Het Engelsche plan, waarbij Abessinië aan Italië economische concessies verleent, zal aan de Fransche Regeering worden voorgelegd.

Indien Mussolini dit plan accepteert, zijn Frankrijk en Engeland bereid hun invloed te Addis Abeba aan te wenden.

Aan de Aneta-telegrammen ontleenen we nog, hoe Reuter uit Rome meldt, dat er 20.000 reservisten van de lichtingen 1911/'13 en 1914, zoowel in het binnen- als het buitenland, die tot dusverre waren vrijgesteld, onder de wapenen zullen worden geroepen. Het Ministerie van Oorlog geeft hiervoor geen reden op, doch gemeend wordt, dat de maatregel overeenkomt met Mussolini's algemeene politiek om de campagne vóór het einde van het jaar krachtig in te zetten.

De reservisten van de lichting 1912 zijn nog niet opgeroepen.

Gemeend wordt verder, dat de nieuwopgeroepen lichtingen, niet bestemd zijn voor Afrika.

Nader meldt Reuter uit Parijs:

De „Paris Midi" merkt op, dat Frankrijk voor een dilemma is geplaatst.

Engeland dreigt van een verdere samenwerking in Europa af te zien, wanneer Frankrijk het niet steunt tegen de Italiaansche eischen, terwijl Italië een samenwerking in Europa afhankelijk stelt van het feit, dat het in Ethiopië de vrije hand zal worden gelaten.

Frankrijk moet een oplossing vinden, die voor beide partijen bevredigend is daar het anders beider vriendschap zal verliezen.

Uit Rome seint Reuter nog: Mussolini gaf machtiging tot het vormen van een zwarthemden-legioen van in het buitenland wonende Italiaansche vrijwilligers.

Het legioen zal bestaan uit 4 bataljons van 1.000 man elk, onder bevel van Pietro Parini, Directeur-Generaal van het Kantoor voor in het buitenland wonende Italianen.

Tot dusver zijn er aanbiedingen ontvangen van 11.000 vrijwilligers, doch in verband met het strenge medische onderzoek, wordt verwacht dat vele aanvragen zullen worden afgewezen.

Verklaard wordt, dat de vrijwilligers de traditie van vrijwillige dienstneming voortzetten, welke het kenmerk was van Risorgimanto en Garibaldi's leger.

ETEN IS GOED! HET TE KUNNEN VERTEREN IS BETER!

Alle lezers van dit blad houden van goed te eten. Hoeveel zijn er echter onder hen, die een uur na het nuttigen van een goeden maaltijd beginnen te lijden? Duizenden huisgezinnen hebben alle vrees voor slechte spijsvertering verbannen door het dagelijksch gebruik van Gebismureerd Magnesium, het algemeen erkende en snelwerkende geneesmiddel tegen maagpijnen en alle ongesteldheden te wijten aan overlading der maag. Magen die gevoelig zijn geraakt door een overmaat van maagzuur, opeenhooping van gassen, neiging tot braken, winden, hoofdpijnen en in geval van voortduring, door maagontsteking en slechte spijsvertering, worden onmiddellijk verlicht door een kleine dosis Gebismureerd Magnesium poeder, gebruikt dadelijk na de maaltijden. Binnen twee of drie minuten zijn de ongemakken, misselijkheid, hoofdpijn, en het gevoel van bezwaring, verdwenen als bij tooverslag. Met Gebismureerd Magnesium kunt U eten wat U lust, zonder vrees voor maag-bezwaren. Verkrijgbaar bij alle Apothekers en Drogisten à f 1.25 per flesch of f 2.— per groote flesch, die voordeeliger is. Generaal Depot: Rathkamp & Co., Batavia.
6113

ROOSEVELT'S VIJAND.

Senator Huey P. Long.

Washington, 14 Aug. (V. P.): Senator Huey P. Long is voornemens om zijn oppositie tegen de New Deal in 1936 met onverminderde kracht voort te zetten en te trachten een herbenoeming van Roosevelt tot President der V. S. te voorkomen. Long's strategie is echter meer gericht op eliminatie van Roosevelt, dan op het opwerpen van een eigen candidatuur, daar de Senator meer geporteerd is voor elken candidaat, die kans ziet Roosevelt van zijn plaats te verdringen.

JAPANSCHE HANDELSZAKEN.

Onderhandelingen met Egypte.

Tokio, 14 Aug. (V. P.): De Japansche gezant in Portugal, Kasama, zal zich in September a.s. naar Cairo begeven voor besprekingen over een nieuwe handelsovereenkomst tusschen Egypte en Japan.

Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken overweegt ook met Indo-China onderhandelingen voor een nieuw handelsverdrag aan te knoopen, daar de huidige overeenkomst Japan niet de behandeling van de meest bevoorrechte natie verschaft, waardoor de Japansche goederen bij den import zwaar worden belast.

Het Belangrijkste Nieuws van Heden.

De Bisschop van Haarlem, Mgr. Aengenent, is in een ziekenhuis opgenomen.

*

De Ford Company zal zich verzetten tegen de maatregelen in Japan voor nationalisatie van de auto-industrie.

*

De moordenaar van Nagata, overste Aizawa, is door den krijgsraad ter dood veroordeeld.

*

In 1936 zal Engeland voor het eerst een Hooge Commissaris in Australië aanstellen.

*

Laval en Eden zijn het eens geworden over de behandeling van de Abessijnsche kwestie binnen het kader van den Volkenbond.

*

Roosevelt heeft een besluit onderteekend, waarbij de Amerikaansche oud-strijders weer pensioen-gerechtigd worden.

*

De Fransche minister van luchtvaart heeft besluiten onderteekend tot bevordering van de burger-luchtvaart.

*

De Aleoeten-eilanden in den Pacific worden een Amerikaansche vlootbasis.

JAPAN'S AUTO-INDUSTRIE.

Ford teekent Verzet aan.

Tokio, 14 Aug. (V. P.): De Fort Company besloot baas in eigen huis te blijven, zoolang dit onder de omstandigheden mogelijk is en derhalve te weigeren de meerderheid der aandeelen in de Japansche Ford-maatschappij aan Japansche handen over te dragen, zoolang de maatschappij daartoe niet wettelijk wordt gedwongen.

HET ZILVER HERSTEL-PROGRAMMA.

Bracht ¼ Milliard Dollar in Laatje.

Washington, 14 Aug. (V. P.): Het zilver herstel-programma van President Roosevelt verschafte de Amerikaansche schatkist tot dusver een voordeel van een kwart milliard dollar.

De Huisvesting van Oorlogs-veteranen.

De verdere huisvesting van oorlogs-veteranen over het geheele land zal den staat 20 millioen dollar kosten, waarvoor 38 nieuwe tehuizen in 29 staten zullen verrijzen.

DE VRIJHEID VAN GODSDIENST.

Besluit van Afgevaardigden van Massachusetts.

Washington, 14 Aug. (V. P.): In welingelichte kringen verwacht men niet, dat Duitschland officieele stappen zal doen naar aanleiding van het besluit van de afgevaardigden van Massachusetts, waarbij leedwezen wordt uitgesproken over het standpunt, door Duitschland ingenomen nopens de vrijheid van godsdienst, aangezien hier slechts een meening is weergegeven en het geval zeer verschilt van het recente vlag-incident bij het vertrek van de „Bremen".

DE MOORD OP NAGATA.

Dader ter Dood Veroordeeld.

Tokio, 14 Aug. (V. P.): De moordenaar van Nagata, Overste Aizawa, is door den Krijgsraad ter dood veroordeeld.

De Minister van Oorlog, de Chef van den Generalen Staf en de Super-intendent van de Krijgsschool besloten de discipline in het leger te verscherpen, waartoe een aantal nieuwe voorschriften is uitgegaan.

PENSIOEN VOOR OUD-STRIJDERS.

Besluit door Roosevelt bekrachtigd.

Washington, 14 Aug. (V. P.):

President Roosevelt onderteekende een besluit, waarbij de oud-strijders, die hebben medegevochten in den wereldoorlog, den oorlog tusschen Spanje en Amerika, den Bokser-opstand of bij de ongeregeldheden op de Philippijnen, wederom pensioen-gerechtigd worden, welke rechten bij de „Economy Act of 1933" vanwege den Staat waren teruggenomen.

Het besluit kost de Schatkist naar raming 45 millioen dollar per jaar.

EEN ONGELUKSDAG.

Juweelen-diestal van Millioen Lire.

Monte Carlo, 14 Aug. (V. P.):

Uit de magazijnen van de bekende juweliersfirma Soriano zijn bijoux ter waarde van een millioen lire ontvreemd.

ONTZETTENDE RAMP.

Dijk door de Regens bezweken.

Rome, 14 Aug. (V. P.): Te Ovada, nabij Alexandrië, vond een ernstige ramp plaats, toen de plaatselijke dam, welke honderd voet hoog is, door de aanhoudende regens bezweek en het water met donderend geweld de vallei binnenstroomde, alles op zijn weg vernielend.

Naar schatting is een duizend-tal menschen door den stroom meegesleurd en verdronken.

DE OLYMPIADE TE BERLIJN.

Amerika behoort deel te nemen.

New-York, 14 Aug. (V. P.): Na een nauwgezet onderzoek naar de voorbereidingen in Duitschland, verklaarde Bill Henry, technisch leider van de Olympiade te Los Angeles in 1932, dat Amerika aan de spelen te Berlijn dient deel te nemen, aangezien de Olympische Sport losstaat van de politiek en Duitschland's voorbereidingen zoodanig zijn, dat Henry er van overtuigd is, dat het resultaat van Los Angeles door dat te Berlijn zal worden overtroffen.

DE OVERSTROOMINGEN IN CHINA.

Het gevaar nog niet geweken.

Shanghai, 14 Aug. (V. P.): De overstroomingen zijn blijkbaar nog niet afgeloopen, aangezien de Gele Rivier wederom buiten haar oevers is getreden en de omliggende streken heeft geïnundeerd.

De bevolking om het Weisham-meer verkeert in een paniekstemming, aangezien het water binnen de bedijking in den afgeloopen nacht met niet minder dan acht decimeter is gestegen. Met man en macht wordt thans gewerkt om een nieuwe catastrophe te voorkomen.

DE REIS VAN SIR LEITH ROSS.

Gaat ook naar Japan.

Tokio, 14 Aug. (V. P.): De Engelsche Gezant bezocht den Minister van Buitenlandsche Zaken, Hirota, om kennis te geven van het voorgenomen bezoek van Sir Leith Ross aan Japan, dat op weg naar China zal worden aangedaan.

Volgens schatting van den Gezant, zal het verblijf in China in totaal circa zes maanden in beslag nemen.

Door bemiddeling van den Engelschen Gezant te Tokio, Sir Robert Clive, liet Sir Leith Ross aan Minister Hirota vragen, of hem een bezoek op 6 September a.s. zou convenieeren, waarop Minister Hirota antwoordde, dat een bezoek hem zeer aangenaam zal zijn.

Het verblijf van Sir Leith Ross te Tokio zal waarschijnlijk veertien dagen duren.

De „Kokumin" te Tokio ziet in de overkomst van Sir Leith Ross naar China een nieuwe poging voor het verstrekken van een internationale leening aan China, hetgeen, volgens het blad, al gauw zal uitloopen op een internationale contrôle, waarvoor het niets voelt en op grond waarvan het de komst van den Engelschen missionaris slechts met weinig enthousiasme kan begroeten.

FRED PERRY.

Te New-York Aangekomen.

New-York, 14 Aug. (V. P.): De tennis-crack Fred Perry, is hier aangekomen.

WANG CHING WEI.

Aftreden staat definitief vast.

Nanking, 14 Aug. (V.P.): In welingelichte kringen acht men thans de situatie voldoende opgeklaard om met groote waarschijnlijkheid te kunnen verklaren, dat het aftreden van Wang Ching Wei, hetwelk thans definitief is, niet zal worden gevolgd door andere mutaties in de hoogere regionen der Regeering.

DE VLOOT-BASIS TE CAVITO.

Verplaatsing Noodzakelijk.

Washington, 14 Aug. (V. P.): Naar in Marine-kringen gemeend wordt, zal de Amerikaansche vloot-basis te Cavito naar elders dienen te worden overgeplaatst, zoodra de Philippijnen den status van gemeenebest hebben verkregen, aangezien Cavito uiterst moeilijk kan worden verdedigd.

Bevoegde kringen te Washington interpreteeren de opdracht van President Roosevelt, om het westelijk deel van de Aleoeten te reserveeren voor militaire en maritieme doeleinden, als de eerste stap in de richting van de vestiging van een serie machtige luchtvaart-bases in den Pacific.

Reeds gedurende tien jaar droomen de Amerikaansche marine-deskundigen van een vlootbasis op de Aleoeten, daar deze groep van eilanden zich zoo bij uitstek leent voor een operatielinie in den Pacific, via de Midway-eilanden en Guam. Speciaal de prachtige haven van Guam komt direct voor een marine- en vliegtuig-basis in aanmerking, daar het door haar ligging zooveel makkelijker kan worden verdedigd dan Cavito.

DE VLOOT-CONFERENTIE.

Japan door Engeland uitgenoodigd.

Tokio, 14 Aug. (V. P.): Het Departement van Buitenlandsche Zaken deelde mede, dat Engeland Japan heeft uitgenoodigd om deel te nemen aan een in October a.s. te houden wereld-vlootconferentie.

Van Japansche zijde wordt echter opgemerkt, dat Japan, naar bekend, een tegenstander is van het huidige ratio-systeem, welk standpunt door Frankrijk wordt gedeeld, terwijl Italië juist nu weinig aanleiding zal kunnen vinden om aan de wenschen van Engeland tegemoet te komen, nu het conflict tusschen Italië en Abessinië eenige verkoeling heeft teweeggebracht.

Het komt Japan derhalve twijfelachtig voor, of Engeland nog kans zal zien om in den loop van September voldoende voorbereidende besprekingen te houden, teneinde in October Amerika, Japan, Italië, Frankrijk en Engeland aan een ronde-tafel-conferentie te vereenigen.

Japansche kringen achten het dan ook waarschijnlijker dat, indien het tot zulk een conferentie komt, deze niet vóór het einde van het jaar zal plaatshebben.

DE ZEELIEDEN-STAKING IN AUSTRALIE.

744 Passagiers Gedupeerd.

Sydney, 14 Aug. (V. P.): De federale Regeering besloot ingrijpende maatregelen te nemen, indien de werkgevers en werknemers in het scheepvaart-bedrijf niet tot overeenstemming kunnen komen.

In de haven Sydney liggen momenteel twaalf schepen stil, terwijl te Melbourne 850 zeelieden in staking zijn gegaan.

744 Passagiers zijn gedwongen hun verblijf in Australië te verlengen.

De organisatie van hofmeesters verklaarde zich een tegenstandster van de staking, daar de staking wordt doorgedreven door een kleine militante minderheid.

De stakers zullen heden opnieuw vergaderen, om hun verdere houding te bepalen.

OPVOLGER VAN SIR ISAAC ISAACS.

Sir Alexander Hore Ruthven genoemd.

Canberra, 14 Aug. (V. P.): In welingelichte kringen meent men dat Sir Isaac Isaacs als Gouverneur-Generaal zal worden opgevolgd door Sir Alexander Hore Ruthven.

NEDERLAND EN JAPAN.

Arbitrage-verdrag Afgekondigd.

Tokio, 14 Aug. (V. P.): De Japansche Regeering kondigde officieel het verzoenings- en arbitrage-verdrag met Nederland af, dat 12 dezer te 's-Gravenhage werd geratificeerd.

EUROPEESCHE KAMPIOENSCHAPPEN.

In 1937 in Nederland.

Berlijn, 14 Aug. (Aneta): Het is vrijwel zeker, dat Nederland in 1937 roeiwedstrijden zal organiseeren om de Europeesche kampioenschappen.

STAYER-WEDSTRIJDEN.

Een Dag Uitgesteld.

Brussel, 14 Aug. (Aneta): De stayerwedstrijden welke op 13 Augustus waren vastgesteld om de wereld-kampioenschappen, zijn wegens den regen tot 14 Augustus uitgesteld.

Er zijn reeds besprekingen gehouden, waarbij werd overwogen om bij een verder uitstel de stayer-kampioenschappen in het Stadion te Amsterdam te houden.

Nader seint Aneta:

Tijdens de wereld-kampioenschap-wedstrijden voor stayers werd Van den Wulp in zijn serie vierde, doch niet geplaatst.

Van der Wulp reed een goede race.

De Duitscher Lohmann had de leiding van het veld, met als goede tweede Lacquehaye.

Geplaatst werden 1. Lohmann, 2. Lacquehaye en 3. Ronsse.

TEGEN JODEN EN R. KATHOLIEKEN.

Nieuwe Incidenten in Duitschland.

Berlijn, 14 Aug. (Aneta-Reuter):

Nieuwe incidenten in den Nazi-oorlog tegen de Joden en de R. Katholieken vonden plaats in verschillende deelen van Duitschland.

Op het R. K. kerkhof te Schwandorf (Opper Palts) werden van ruim 40 graven, naar wordt vermeld, de houden kruisen boven de graven van niet welgestelde R. Katholieken, gebroken of uitgerukt.

Een pop, die aan een galg hing en een R. K. priester voorstelde, werd meegevoerd in een optocht van 8 vrachtauto's te Breslau, welke met anti-R. K. en Joodsche leuzen uitroepende S. A.-lieden waren gevuld.

De Burgemeester van Dortmund verbood de Joden gebruik te maken van de Gemeentelijke pandhuizen, terwijl te Oldenburg de Joden werd verboden aan de veeveilingen deel te nemen.

„DE VLIEGENDE LUIS".

Sprong over het Kanaal.

Londen, 14 Aug. (Aneta): Mignet vloog, in het door hem uitgevonden vliegtuig „De vliegende luis" over het Kanaal in den tijd van 52 minuten.

NEDERLAND

NOTARIS GEARRESTEERD.

Verduisterde F 30.000.

Bergen op Zoom, 14 Aug. (V. P.):

Notaris P. alhier is gearresteerd wegens fraude. Het verduisterde bedrag is vermoedelijk *f* 30.000.

Aan de Aneta-telegrammen ontleenen we nog het volgende: De verduisteringen van den notaris loopen over enkele dagen.

Niet lang geleden poogden enkele ingezetenen het tekort te dekken, doch dit bleek zoo groot te zijn, dat daarvan moest worden afgezien.

De onregelmatigheden zijn voornamelijk gepleegd met hypotheken.

Voorts bestaat de verdenking, dat de notaris de erfenissen aan de rechtmatige personen niet afdroeg.

Meermalen leende de notaris geld uit in goed vertrouwen, waarin hij echter werd beschaamd.

De gedupeerden zijn hoofdzakelijk middenstanders.

Het vermoedelijk deficit wordt geschat op drie ton.

Nader seint Aneta, hoe de bewindvoerder van de liquidatie der zaken van den notaris meedeelde, dat het bericht betreffende een verduisterd bedrag tot tonnen, sterk was overdreven. Het juiste bedrag wordt echter niet genoemd.

Het notaris-kantoor Peree is onder beheer genomen door een candidaat-notaris van de Broederschap van Notarissen, terwijl surséance van betaling is aangevraagd.

Het is nog niet uitgemaakt, hoe de verduisteringen zijn gepleegd.

Vele personen zijn gedupeerd.

RAADSELACHTIG GEVAL.

Dame Spoorloos van Schip Verdwenen.

Amsterdam, 13 Aug. (Aneta-Trans-Ocean): Aan boord van het s.s. Calypso" der Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij heeft zich nabij de Nederlandsche kust een raadselachtig geval voorgedaan.

Aan boord bevond zich de echtgenoote van den vroegeren diamant-handelaar Doof, die met haar 18-jarigen zoon uit Algiers naar Nederland terugkeerde.

Doof is reeds eenigen tijd voortvluchtig na voor een bedrag van *f* 10.000 aan diamanten te hebben verduisterd.

Zijn vrouw en zoon, die met de verduistering niets uitstaande hadden, waren thans op weg naar Amsterdam.

Mevrouw Doof, die even voor het passeeren van het lichtschip Noordhinder nog werd gezien, bleek bij aankomst te IJmuiden verdwenen te zijn, zoodat men meent, dat zij in zee gesprongen is.

Haar zoon heeft niets bemerkt en weet ook geen verklaring te geven voor de verdwijning van zijn moeder.

DE „JOSE MARIA".

Londen, 14 Aug. (Aneta): Het Engelsche motorschip de „Pacific Coast" rapporteerde, dat de „José Maria" 12 Augustus j.l. van Hurst Castle is vertrokken.

„PLAN VOOR DEN ARBEID".

Goedgekeurd door S. D. A. P. en N. V. V.

Amsterdam, 14 Aug. (Aneta): De besturen van de S. D. A. P. en het N. V. V. keurden het „plan van den arbeid" goed. Hiervoor zal een actie worden gevoerd, door middel van het week-orgaan.

DE BELGISCHE KONINGS-KINDEREN.

Bezoek aan Circus te Scheveningen.

Den Haag, 14 Aug. (Aneta): De Belgische Konings-kinderen brachten hedenmiddag een bezoek aan het circus te Scheveningen.

Bij het binnentreden van het circus werden zij toegejuicht.

GENERAAL PABST.

Met Verlof in Nederland.

Den Haag, 14 Aug. (Aneta): De Nederlandsche Gezant te Tokio, Generaal Pabst, is met verlof in Holland gearriveerd.

JHR. JOAN BERG †.

Nestor der Ned. Schilders.

De nestor van de Nederlandsche schilders, Jhr. Joan Berg, is op 84-jarigen leeftijd overleden.

BELASTING-VERHOOGING VERWACHT.

Voor de Personeele Belasting.

Den Haag, 14 Aug. (Aneta): Een verhooging van de personeele belasting met 20 tot 25 opcenten kan worden verwacht, terwijl voor de personeele belasting der koffie-huizen enz., de huurwaarde met 1/3 zal worden verminderd.

Voorts wordt een verhooging van den grondaanslag van motor-rijtuigen voor de personeele belasting verwacht.

WERK-VERRUIMING.

Pleidooi voor werk aan Wegen.

Den Haag, 14 Aug. (Aneta): De K. N. A. C. richtte een adres tot den Minister-raad, waarin met aandrang wordt verzocht om uit de werkverruimings-credieten of op andere wijze, zooveel fondsen beschikbaar te stellen, dat het werk aan de wegen zooveel mogelijk, volgens den oorspronkelijken opzet wordt afgewerkt.

DE MOERDIJK-SPOORBRUG.

Met Verhooging Aangevangen.

Lage Zwaluwe, 13 Aug. (Aneta):

12 Augustus jl. is men aangevangen met de verhooging van de spoorbrug over den Moerdijk, waarvan de onderkant thans 5,90 m boven N.A.P. staat.

De vier Noordelijkste overspanningen blijven ongewijzigd, de andere worden, met een geleidelijke helling, tot 9 m boven N.A.P. gebracht. Hierdoor kunnen schepen passeeren en komt de draaibrug te vervallen.

Gehoopt wordt, dat bij den aanvang van de zomerdienst-regeling in 1936, het werk gereed zal zijn.

Sportnieuws

VOETBAL

DE PALEMBANGSCHE WEDSTRIJDEN.

Palembangsch Elftal — U. M. S.: 0—3.

Gistermiddag speelde het Palembangsche elftal zijn laatsten wedstrijd van dit tournooi, tegen U. M. S. in de benedenstad. Voor deze ontmoeting bestond nogal belangstelling.

Pal. heeft dezen middag zijn besten wedstrijd gespeeld, U. M. S. daarentegen hebben we wel eens beter gezien. Beide elftallen hebben hard gewerkt en U. M. S. heeft het niet cadeau gekregen. Dat Pal. geen doelpunten wist te maken, is hoofdzakelijk te wijten aan het feit, dat er geen enkele schutter in de voorhoede stond. De doorbraken waren steeds gevaarlijk, doch de keeper had niet de minste moeite met de ingeschoten ballen.

Het aantal kansen die de beide ploegen hebben gehad, was legio en was de Pal. keeper niet in zulk een goeden vorm geweest, zeker was dan de uitslag anders uitgevallen. Toch had Pal. een tegenpunt verdiend.

De wedstrijd werd op prettige wijze gespeeld en er werden weinig overtredingen gemaakt.

U. M. S. weet binnen een minuut den eersten goal te maken. Als de midhalf den bal naar links speelt, krijgt Kek Bo den bal te pakken. De keeper denkt eerder bij den bal te kunnen zijn, maar is even te laat, Kek Bo wipt op rustige wijze het leer over hem heen en de bal verdwijnt in het verlaten doel. (1—0 voor U. M. S.).

Direct hierna weer een kans voor U. M. S. Tiap Hi rent langs het lijntje, zwengt even naar binnen en lost een kogel op het doel, maar de kleine Pal. keeper laat zich niet verschalken en weet den kogel op sublieme wijze er uit te houden. U. M. S. krijgt hierna weer een paar goede kansen. Kek Bo plaatst driemaal achter elkaar den bal keurig voor het doel, maar even zooveel keeren mist de voorhoede de kans om te doelpunten. Langzamerhand weet Pal. zich te herstellen en van nu af gaat het spel vrijwel gelijk op.

De midhalf van Pal., Rap, is weder de man in deze ploeg, hij speelt een prima partij voetbal. Hij onderbreekt veel goed opgezette aanvallen van U. M. S. om daarna met goed voorgezette schoten zijn voorhoede weder aan het werk te zetten. Ook Weise doet zoo nu en dan goede dingen. De kleine links-binnen speelt een handig partijtje voetbal, maar heeft de fout den bal te lang vast te houden waardoor Chin Hwat en zijn partner steeds kunnen ingrijpen.

Bij een botsing tusschen Chin Hwat en Van Linge moet laatstgenoemde het veld verlaten.

Bij een volgenden U. M. S.-aanval

maakt één der spelers der tegenpartij een kick tegen Tiap Hi in het strafschopgebied. De penalty wordt door Kek Bo opzettelijk naast geschoten. Vele corners worden aan beide kanten genomen, maar alle zonder succes.

Even voor de rust weet Giok Sien met een kogel het tweede doelpunt voor U. M. S. te maken. Rust gaat in met 2—0 voor U. M. S.

Na de rust moet Tiap Hi direct uitvallen door een enkel-blessure. Dit was een danige verzwakking voor den U. M. S.-aanval. Er wordt door Pal. alles gezet om den achterstand in te halen en werkelijk aardig vlug spel wordt er te zien gegeven, keer op keer dringen zij goed door de verdediging heen, maar tot doelpunten komt het niet.

Weise heeft eenmaal geweldig pech met een hard schot, dat buiten bereik van den keeper tegen den paal aan vliegt en van den paal aan vliegt en zoo het veld weer in gaat. Ook bij U. M. S. lukt het niet meer. Aan beide zijden ontstaan gevaarlijke situaties voor het doel, doch de achterhoedes weten voorloopig alle aanvallen af te slaan.

Het spel wordt over het algemeen te kort gehouden, waardoor het niet productief is. U. M. S. weet nog éénmaal een doelpunt te maken door den rechtshalf, die op grooten afstand een prachtschot inzendt, dat de keeper te machtig blijkt.

Pal. laat zich niet ontmoedigen, gooit er nog een schepje op en speelt fanatiek verder. In deze periode hebben de gasten zeker een tegenpunt verdiend. doch door pech en slecht schieten weten zij Kioe Sien, die een goede partij speelde, niet te passeeren. Ook U. M. S. weet het doel niet meer te vinden, zoodat het eind van deze aardige ontmoeting komt met een overwinning voor de Benedenstad-bewoners. U. M. S. heeft door deze overwinnig beide beide bekers in de wacht gesleept.

Volksraad

Vergadering van Woensdag, 14 Augustus.

Voorzitter: Mr. W. H. van Helsdingen.

DE D. V. G.-BEGROOTING.

Regeerings-antwoord in eersten Termijn.

Aan de orde wordt gesteld de behandeling der begrooting van den Dienst voor de Volksgezondheid.

Het woord wordt verleend aan Dr. Theunissen, Hoofd van den Dienst voor de Volksgezondheid.

Spr. wijst er op, dat men op het gebied der Volksgezondheid zonder twijfel nog veel meer zou willen doen dan reeds gedaan is. Waar dit niet geschied is, ligt dat werkelijk niet in een „non volumus", maar in een „non possumus".

De taak, een millioenen-bevolking met vrij bescheiden middelen medisch te verzorgen is zoo zwaar en zoo veelomvattend, dat jaren en jaren noodig zullen zijn om haar eenigszins behoorlijk te vervullen, waarbij men zich er ten slotte rekenschap van zal hebben te geven, dat dit nooit afdoende zal kunnen geschieden, terwijl de vergelijking met wat in dit opzicht in Nederland tot stand is gebracht, ten eenenmale onhoudbaar is.

Overdracht van Ziekenhuizen.

Uit hetgeen de sprekers in den Volksraad hebben opgemerkt, springt meer dan eenig ander onderwerp naar voren het probleem van de overdracht der verschillende Gouvernements-ziekenhuizen.

Bij de beantwoording van de vele vragen ten deze, geeft spr. eerst algemeene beschouwingen, waarbij hij herinnert aan het standpunt der overheid, 20 jaar geleden in een nota door Dr. De Vogel uiteengezet.

Spr. wijst er op, dat in de afgeloopen 20 jaar de Westersche geneeskunst zich populair heeft weten te maken, onder erkenning, dat de particuliere organisaties daartoe het meeste hebben bijgedragen. Kon Dr. De Vogel, toen hij het over het ziekenhuiswezen had, nog spreken van een vreemde, die met tact moest worden binnengeleid, thans is dat geen vreemde meer; het is een goede vriend geworden, aan wiens zorgen de bevolking zich gaarne toevertrouwt.

Spr. concludeert, dat behoudens de groote centrale burgerlijke ziekeninrichtingen op de hoofdplaatsen, die om velerlei redenen in handen van het Gouvernement moeten blijven, toch ook op verschillende kleinere plaatsen de individueele ziekenzorg staatstaak zal moeten zijn.

Op vele plaatsen is het ziekenhuis, doordat het een groot rayon bestrijkt, een zeer gevoelige en niet te verwaarloozen indicator, die aanwijzing geeft over de ziektebeweging in directe en wijdere omgeving.

En dan is het niet alleen gewenscht, maar zelfs noodzakelijk, dat de eigen medici, dus de artsen van den Dienst der Volksgezondheid zelf, die in nauw verband met de heele medische organisatie staan, die aanwijzingen verzamelen en verwerken.

Door verschillende sprekers is er op gewezen, dat de religieuze bezwaren, die men tegen de overdracht van de Gouvernements ziekeninrichtingen heeft, steeds luider en luider worden gehoord.

Het religieuze bezwaar wordt ook door de Regeering zeer duidelijk gevoeld. Daarom wordt ook nooit nagelaten, bij een eventueele overdracht juist ten opzichte van deze zoo goed te begrijpen gevoelens de meening in te winnen zoowel van het Europeesch als van het Inlandsche Bestuur, en pas wanneer het advies luidt, dat in dit opzicht geen enkel bezwaar bestaat, wordt de overdracht nader in beschouwing genomen.

De Regeering is het met verschillende leden eens, dat het zeer toe te juichen zou zijn, indien Inheemsche vereenigingen op neutralen dan wel Mohammedaanschen grondslag gevestigd, bepaalde ziekeninrichtingen van het Gouvernement zouden kunnen overnemen.

In het algemeen moet gezegd worden, dat de overdracht aan locale overheden niet met dat succes bekroond is, als de Regeering wel had gehoopt en ook nu nog zeer gewenscht acht.

Hoewel te betreuren, is het te begrijpen; de moeilijke tijdsomstandigheden zijn daaraan voor een groot deel schuld, maar eveneens het gemis op dit gebied aan de noodige ervaring, die pas geleidelijk kan worden verkregen.

Door enkele sprekers is een nieuw element in het geding gebracht en wel de hulp, die mogelijk op dit gebied door de desakas- en missigit-gelden zou kunnen worden verleend.

Tegenover deze gedachte staat de Regeering zeker niet onsympathiek, en het zal een belangrijk punt van overweging zijn, in hoeverre en op welke wijze deze gelden kunnen worden aangewend.

Het meest daartoe aangewezen ressort zou het Regentschap moeten zijn.

Over het algemeen is nog te weinig aandacht besteed aan de mogelijkheid, de verschillende locale overheden financieel in de ziekenverzorging te betrekken.

Ook de groote gemeenten, die geen eigen ziekenhuis exploiteeren, betalen voor de verpleging van hun behoeftige zieken niets aan de Gouvernements instellingen. Wel schenken sommige gemeenten een subsidie aan het particuliere ziekenhuis, maar in verhouding tot datgene wat voor hun behoeftige patiënten wordt gedaan, is dit bedrag over het algemeen nog vrij gering.

Wanneer een particuliere organisatie een verzoek doet om eenige Gouvernements ziekeninrichting over te nemen, zal dat ook thans nog in overweging worden genomen.

Door deze toezegging komt spr. vanzelf aan de kwestie over het uitzenden van artsen met een buitenlandsch diploma en niet uit Nederland afkomstig, een probleem, dat zoowel door de Faculteit der Geneeskundige Hoogeschool als door het hoofdbestuur van den Bond van Geneesheeren en door de Vereeniging van Inlandsche Geneeskundigen in beschouwing is genomen.

Spr. acht de door de genoemde instanties geformuleerde bezwaren zoo groot, dat hij alleen dàn vergunning wenscht te geven, wanneer overtuigend is gebleken, dat noch onder de Nederlandsch-Indische, noch onder de Nederlandsche artsen een geschikte candidaat zou te vinden zijn.

Verder is door sommige leden er op gewezen, dat in enkele ziekeninrichtingen na de overdracht het daar werkzame personeel vervangen is door personeel van het eigen geloof.

Dit is een standpunt, dat door de Regeering niet kan worden toegejuicht, en het zal zeer ernstig overweging verdienen, of niet als voorwaarde bij de eventueele overdracht moet worden gesteld de eisch van de eventueele overneming van het grootste deel van het aanwezige personeel, dat dan ter beschikking van de corporatie zou kunnen worden gesteld, respectievelijk in haar dienst zal moeten worden genomen.

Met verschillende leden staat de Regeering op het standpunt, dat in de overgenomen ziekeninrichtingen geen propaganda mag worden gemaakt voor het eigen geloof.

Spr. kan verzekeren, dat hem persoonlijk verscheidene ziekeninrichtingen bekend zijn, waar dit ook niet gebeurt.

Bezwaren tegen de overdracht zijn gemaakt door de leden Danoesoegondo, Soeroso, Datoe Toemenggoeng, Iskandar di Nata en Wiwoho.

Spr. meent, dat de hiervoren gehouden objectieve belichting van deze materie deze leden toch de overtuiging zal hebben geschonken, dat die overdracht niet zal geschieden zonder dat alle factoren, die daarbij in het spel komen, zeer nauwkeurig zijn overwogen.

Samenwerking met M. G. D.

Vervolgens gaat spr. over tot een onderwerp, dat bij verschillende leden evenzeer groote belangstelling heeft mogen wekken en dat betrekking heeft op de samenwerking tusschen M. G. D. en D. V. G.

Als de Regeering met de heeren Kruyne en Soangkoepon van meening is, dat de tijd langzamerhand rijp is om vooral in de kleinere garnizoensplaatsen in de Buitengewesten de geneeskundige verzorging meer en meer toe te vertrouwen aan den Dienst der Volksgezondheid, dan moet dat in geenen deele opgevat worden als een mindere appreciatie van de kundigheden of van de toewijding voor hun werk van de betrokken militaire artsen, doch dan moet de reden hiervan worden gezocht in de noodzaak om te komen tot een zoover mogelijk gaande bezuiniging op het geheele medische Landsapparaat, zonder dat natuurlijk aan de efficiency daarvan te kort wordt gedaan.

Spr. kan hieraan nog toevoegen, dat in verschillende militaire hospitalen het aantal burger-patiënten verre overweegt boven het inderdaad zeer geringe aantal militaire patiënten.

Deze verhouding leidt er inderdaad toe, de mogelijkheid te overwegen om eenige dezer ziekeninrichtingen in beheer over te dragen aan den Dienst der Volksgezondheid met het oog op een veel goedkoopere exploitatie daarvan, waartoe de organisatie bij dien dienst mogelijkheden biedt.

Als tweede voordeel van de burgerlijke medische organisatie kan voorts worden genoemd de grootere mobiliteit van de D. V. G.-artsen, welke in het algemeen aan hun ambt inhaerent is, in tegenstelling met de positie der officieren van gezondheid, die veelal aan hun garnizoen en hun standplaats gebonden zijn.

En ten slotte is er dan nog het voordeel, dat de omzetting van militaire hospitalen in Gouvernements burgerlijke ziekeninrichtingen de mogelijkheid schept om mede in die ziekeninrichtingen over te gaan tot opleiding van medisch hulppersoneel.

Sprekend over de wenschelijkheid van specialistische hulp in de buitengewesten wijst spr. er op, dat vele van de daar aanwezige artsen, van den nood een deugd makend, de handen uit de mouwen leerden steken en zichzelf in de praktijk leerden specialiseeren, zoodat bijv. ook chirurgisch werk, mits natuurlijk niet te fijn of te gecompliceerd, aan de meesten hunner gerust kan worden toevertrouwd.

Kinine en Atebrine.

Door de heeren Van Helsdingen, Leunissen en De Hoog is gesproken over het atebrine-kinine-probleem. De positieve vraag van den heer Van Helsdingen kan de Regeering thans tot haar spijt nog niet positief beantwoorden.

Zonder twijfel kan wel worden vastgesteld, dat de therapeutische en prophylactische waarde van de atebrine als vervanger van de kinine ongetwijfeld zeer ernstige aandacht verdient.

Met het oog op de groote belangen, die aan het geheele probleem verbonden zijn, verder in verband met het feit, dat de wetenschappelijke onderzoekingen nog in vollen gang zijn, heeft de Regeering echter op dit oogenblik, daar haar oordeel nog niet vatstaat, overwegend bezwaar omtrent het vraagstuk in beschouwing te treden.

Lepra en T. B. C.

Spr. beantwoordt vervolgens diverse vragen van den heer Soangkoepon en neemt dan de kwestie van de tuberculose en de lepra in beschouwing.

Wat de lepra betreft, is het locale onderzoek thans in vollen gang, terwijl het Lepra-Instituut het wetenschappelijk onderzoek op ruimer schaal dan voorheen mogelijk was, zal entameeren.

Een systematisch plan voor lepra-bestrijding en lepra-verzorging is ontworpen en zal geleidelijk worden uitgevoerd.

Met het onderzoek naar het vóórkomen van t.b.c. is een eerste begin gemaakt door enkele locale onderzoekingen van verschillende artsen en door het in opdracht van het Hoofd van den Dienst der Volksgezondheid in 1934/35 gehouden onderzoek onder de Inheemsche onderwijzers op Java.

Het ligt in de bedoeling van de Regeering, het onderzoek naar het vóórkomen van de t.b.c., voor zoover de beschikbare middelen dit toelaten, met kracht voort te zetten en naar aanleiding van de resultaten daarvan de richtlijnen voor een systematische bestrijding uit te zetten.

Bij die bestrijding heeft het particulier initiatief een belangrijke rol te vervullen. Met de grootste belangstelling volgt de Regeering dan ook het werk van de particuliere organisaties, die zich die bestrijding ten doel hebben gesteld en op verscheidene plaatsen reeds zeer nuttig werk verrichten, o.a. door het oprichten van consultatie-bureaux.

Ook vermeldt de Regeering met waardeering, dat bij verscheidene leiders der Inheemsche bevolking en bij vele meer ontwikkelde Inheemschen een spontane belangstelling voor de t.b.c.-bestrijding is tot uiting gekomen, die van het grootste belang moet worden geacht voor het slagen van een effectieve bestrijding dezer ziekte. In het leiden in vaste banen van de daaruit voortvloeiende activiteit ligt een taak voor den Dienst der Volksgezondheid.

Inderdaad zou het vinden van vaccins en dergelijke bestrijdings-middelen voor lepra en t.b.c. ten zeerste toe te juichen zijn. Spr. wijst er echter op, dat dit toch niet als de belangrijkste uitweg voor de bestrijding van lepra of t.b.c. moet worden beschouwd. Het propageeren van een hygiënischer levenswijze en het mobiliseeren van de bevolking in den strijd tegen de besmetting, blijven de belangrijkste, zij het langzaam werkende middelen.

Het B. C. G.-vaccin (vaccin bacillus Calmette-Guérin), waarop de heer Kruyne in zijn rede heeft gedoeld, en dat dient om zuigelingen tegen t.b.c. te immuniseeren, zal binnenkort door het Geneeskundig Laboratorium onderzocht worden. De meeningen over de resultaten, die met dit vaccin worden verkregen, zijn onder de deskundigen in Europa in den laatsten tijd echter niet onverdeeld gunstig, zoodat groote voorzichtigheid ten aanzien van dit vaccin geboden is.

De heeren Kruyne en Soeroso hebben vragen gesteld t.a.v. het gevaar voor t.b.c.-infectie op de scholen.

Spr. zet uitvoerig uiteen, welke maatregelen daartegen getroffen worden, neerkomend op een scherpe keuring van het onderwijzend personeel en van degenen, die voor het onderwijs opgeleid worden, waarbij speciale aandacht aan de longen zal worden gewijd.

Voorts is sinds kort de tot dusver hoofdzakelijk slechts voor Europeesche Gouvernements-ambtenaren geldende bepaling, waarbij opname in vasten dienst afhankelijk is gesteld van een met goed gevolg doorstane keuring, uitgebreid tot de Inheemsche Gouvernements-ambtenaren, als gevolg waarvan de Inheemsche Gouvernements-onderwijzers thans ook aan keuring bij opname in vasten dienst onderworpen zijn.

Détail-kwesties.

Spr. behandelt vervolgens een geheel reeks personeelskwesties, waarbij hij er onder meer den nadruk oplegt, dat de wederinvoering van de betrekking van hoofdgouvernements Indisch arts moet voorgaan boven alle andere positie-verbeteringen.

Den heer Leunissen zet spr. in een uitvoerig betoog uiteen, dat de Dienst der Volksgezondheid voor zijn Europeesche verpleegsters, ook al wordt de opleiding hier te lande nog uitgebreid, z.i. ook in de toekomst voor een deel op import-krachten zal blijven aangewezen.

Uitvoerig beantwoordt spr. ook de kwesties van genees- en verloskundige hulp aan behoeftigen.

De vigeerende regeling bestaat reeds sedert 1825, dus circa 110 jaar.

Tot rechtstreeksche moeilijkheden heeft zij, voor zoover spr. bekend, geen aanleiding gegeven.

Spr. beantwoordt vervolgens andere vragen van den heer Leunissen, o.a. wanneer de vergiften-ordonnantie kan worden tegemoet gezien. Binnenkort hoopt de Regeering over deze principieele vraag tot een beslissing te komen, waarna een ontwerp-ordonnantie den Volksraad zoo spoedig mogelijk zal worden aangeboden.

Voedsel-Enquêtes.

Spr. behandelt vervolgens talrijke andere détailkwesties en komt dan op het verzoek van den heer Prawoto om nadere inlichtingen over enkele door hem uit het rapport omtrent het onderzoek in Koetowinangoen geciteerde passages.

Ofschoon dit onderzoek niet uitgegaan is van den Dienst der Volksgezondheid, maar van het Departement van Economische Zaken, wil spr. hier aan dit onderwerp gaarne eenige woorden wijden.

Spr. wijst er op, dat de resultaten van Koetowinangoen, vastgelegd in het rapport, dat in de wandeling het „gobang-rapport" wordt genoemd, door de onderzoekers niet beschouwd worden als te gelden voor geheel Java.

T.a.v. het onderzoek van Prof. De Langen meent spr. te mogen opmerken, dat deze ondanks het betrekkelijk gunstig resultaat van zijn onderzoek, toch een waarschuwend woord wil laten hooren, opdat de aandacht, die aan den voedingstoestand der bevolking besteed wordt, niet verslappe.

Spr. kan de verzekering geven dat meer dan ooit dit probleem de volle belangstelling van de Regeering heeft, en dat de besproken onderzoekingen geen ander doel hebben gehad dan een plaatselijke oriëntatie. Voor het Instituut van Volksvoeding ligt dan ook een enorm terrein braak, dat geleidelijk zal worden bewerkt.

De Pestbestrijding.

De vraag van den heer Iskandar di Nata naar de resultaten van de tegen de pest toegepaste vaccinatie kan spr. beantwoorden met de mededeeling, dat overal, waar de bevolking is ingeënt, een zeer belangrijke daling van het aantal pestgevallen is waargenomen.

Daar deze daling evenwel niet tot de afgevaccineerde onderdistricten is beperkt gebleven, maar zich ook in veel andere gedeelten van het pestgebied heeft voorgedaan, zou het minder juist zijn haar uitsluitend aan de uitwerking van de vaccinatie toe te schrijven.

Stellig doet zich momenteel ook de invloed van het gunstige seizoen overal gelden, terwijl bovendien de mogelijkheid bestaat, dat ook de hevigheid van de „genus epidemicus" aan het afnemen is.

Met den heer Iskandar di Nata is ook de Regeering er van overtuigd, dat de verdiensten van Prof. Otten niet genoeg te waardeeren zijn.

Voor een uiteindelijke beoordeeling van de resultaten der inenting is de tijd nog niet gekomen. Ofschoon het percentage nog niet met zekerheid is vast te stellen, mag uit de voorloopige resultaten worden aangenomen, dat bij 80% van de gevaccineerden eene immunisatie wordt verkregen.

CAPITOL

VERTOONT DE GEWELDIGE OORLOGS-FILM

„30 JAAR WERELDGEBEUREN"

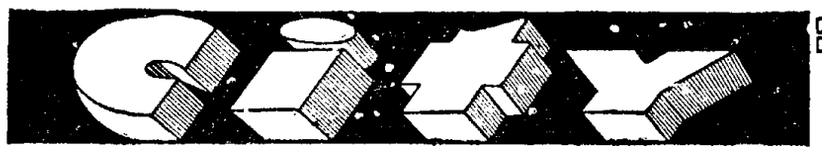
(THE FIRST WORLD WAR)

Geen fantastische beelden, doch authentieke opnamen uit de bloed-, modder- en vuurpoel van de jaren 1914-1918!

HOLLANDSCHE DIALOOG

13995

Heden e.v.a.

De held en menschenredder

RALPH ROBERTS

in

DER KüHNE SCHWIMMER

met 13996

IDA WüST — SUSI LANNER.

Een dol-vermakelijke film waarom U tranen zult lachen!

REX

Heden en volgende avonden:
Warner Bros drama:

DE WINTON AFFAIRE (From Headquarters)

met: GEORGE BRENT — MARGARET LINDSAY
DOROTHY BURGESS — HUGH HERBERT

Een detectiefverhaal vol ongekende spanning en actie, gebaseerd op persoonlijke aanteekeningen van den Chef der New Yorksche Recherche.

Extra: **ZEEDUIVELS** (reisverhaal)
RIMAC'S RHUMBA ORKEST (musical)
ALL SEALED UP (Ben Blue-comedie)
Niet voor kinderen.

WEEK END-MATINEE'S: **MIDNIGHT MARY** (Verwikkelde Levens) met **UNA MERKEL** en **FRANCHOT TONE**
Niet voor kinderen. 6128

CINEMA PALACE

MORGENAVOND

PREMIÈRE

van

DE TWEE GELIEFDE STERREN

in

ONE MORE SPRING

Heden voor het laatst

EMBARRASSING MOMENTS

met 6130

CHESTER MORRIS —
MARION NIXON

Heeren-

VILTHOEDEN	v.a.	f 1.75
OVERHEMDEN	,,	,, 0.95
POLOHEMDEN	,,	,, 0.95
PYAMA'S	,,	,, 1.50
SOKKEN	,,	,, 0.15
SCHOENEN	,,	,, 3.50

Dassen

waschbaar en kleurecht
diverse dessins per 3 st. f 0.95

Jongens-

BLOUSES	v.a.	f 0.45
POLOSHIRTS	,,	,, 0.65
BROEKEN		
blauw, khaki, tusor	,,	,, 0.75
SOKKEN	,,	,, 0.15
SCHOENEN	,,	,, 0.50

ROBINSON-schoenen

voor jongens 20 — 50 pCt korting

TOKO TIO TEK HONG

Pasar Baroe — Batavia-Centrum

13934

GEEN WIEG?
PLAATS EEN
NIEUWTJE

Onze rubriek NIEUWTJES is heden geplaatst Vierde Blad pag. 4

GLOBE

HEDENAVOND PREMIÈRE
— van WARNER BROS' —

UPPER WORLD (Millionnairs)

met GINGER ROGERS — MARY ASTOR — WARREN WILLIAM

Gevaarlijker dan de onderwereld is de wereld der "upper-ten"; dit filmwerk behandelt zonder omwegen de geheime liefdes-affaires van een millionnair! Extra: **BILL ROBINSON**, de beroemde negerkomiek en Tap-Dancer in „**KONING VOOR EEN DAG**" — **ISHAM JONES** en zijn Dansorkest, bijgestaan door VARIETE-Artisten.

6127 Niet voor kinderen.

Week-End Matinée's: **DE BIG VAN HET REGIMENT**
Schets uit het Hollandsche Militaire leven met **FIEN DE LA MAR, JOHAN KAART, JOPIE KOOPMAN, FRITS VAN DONGEN, SYLVAIN POONS.**
Voor alle leeftijden.

ACCOUNTANTS-KANTOOR
C. HEGIE
ACCOUNTANCY EFFICIENCY
BELASTINGZAKEN
PARAPATTAN GAMBIR 60. TEL. WI. 1001.

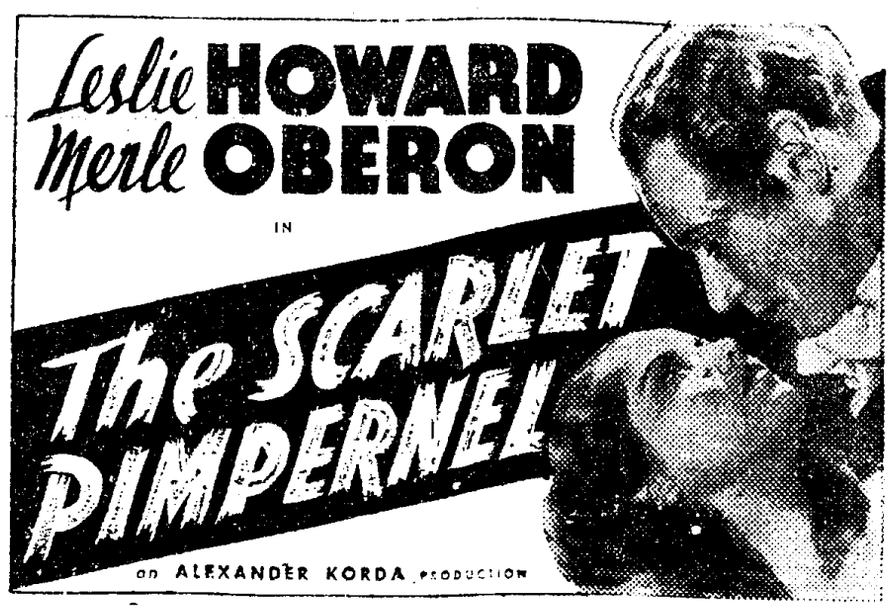
DECA-PARK Hedenavond: PREMIÈRE DE LUXE **DECA-PARK**

„DE ROODE PIMPERNEL"

„DE ROODE PIMPERNEL", bewerkt naar den beroemden roman van Barones Orczy, een nieuw meesterwerk van ALEXANDER KORDA.

„THE DAILY MAIL" schrijft: „De film munt uit door de getrouwe weergave en het buitengewoon goede spel van de merkwaardige spelers Leslie Howard en Merle Oberon; de „leaders" geven prachtspel in deze film, die bovendien pracht-photografie en aparte schoonheid geeft. Zij voorspelt opzienbarend succes, waar zij ook zal worden vertoond."

„DAILY HERALD": Korda's nieuwste triomf „De Roode Pimpernel" is een geweldige film.

„DE ROODE PIMPERNEL het bekende verhaal van Barones Orczy door iedereen gelezen en herlezen, thans op het zilveren doek gebracht.

„THE TIMES" schrijft: „De geest van het boek is er in. Het is zuiver avontuur, onbedorven door die z.g. verbeteringen, waarin een minder discrete studio wellicht haar kracht zou hebben gezocht."

„THE DAILY SKETCH": „Ik raad U aan deze beroemde geschiedenis te gaan zien, vooral nu ze zoo levendig is naverteld op het doek".

Handel, Financiën, Koersen, Cultures en Scheepvaart

Brusselsche Suiker-Conferentie

Aan den Vooravond der Besprekingen

De Groote Offers der Chadbourne-Landen

Open Markt Geheel Gewijzigd.

Naar aanleiding van de Brusselsche suiker-besprekingen, welke resulteerden, wat Java betreft, in een niet voortzetten der Chadbourne-overeenkomst, is het belangwekkend de situatie, zooals zij vóór vier jaar was tot aan de bespreking, de revue te laten passeeren.

De Chadbourne-overeenkomst loopt op 31 Augustus af.

Bij de laatste plénaire vergadering te Brussel, een jaar geleden, is men het niet eens kunnen worden, de quota-verdeeling stuitte op onoverkomelijke bezwaren. In Januari 1935 kwamen de chefs der delegaties nog eens bijeen om kennis te nemen van een brief van Lord Plymouth. Nog altijd is het aanbod der Engelsche Regeering open gebleven om mede te werken aan een internationale overeenkomst, onder zekere voorwaarden natuurlijk.

De laatste vier jaar hebben de Chadbourne-landen groote offers gebracht om de suiker-situatie te saneeren.

Als tegenprestatie breidden de outsiders, niet het minst: Engeland en zijn koloniën, o.a. Britsch-Indië, hun suiker-industrie uit; Japan en enkele Amerikaansche overzeesche bezittingen voerden eveneens hun productie op, vnl. de Philippijnen. Door de Jones-Costigan Wet is thans de Amerikaansche productie aan banden gelegd, zoodat in de Ver. Staten en hun koloniën productie en consumptie in evenwicht zijn gebracht, met toekenning aan Cuba van een zeer bevredigend invoer-quotum tegen loonenden prijs. Men kan wel begrijpen, dat de Chadbourne-landen er beu van zijn om ook in het vervolg voor anderen de kastanjes uit het vuur te halen.

Het oorspronkelijk doel der Chadbourne-overeenkomst: opruimen der voorraden, is vrijwel bereikt. Cuba zal einde 1935 nog een voorraad hebben van 6—700.000 ton, Java op 1 April 1936 van circa 600.000, zoodat in verband met voorgenomen productie-beperkingen voor 1936, er geen overschotten in 1936-1937 meer op de markt zullen drukken.

Het Quota-probleem.

Toen de overeenkomst tot stand kwam, was de open markt nog van dien aard, dat daarop jaarlijks zoowat 5 millioen ton kon worden afgezet. Voor Java had men oploopende quota gekozen, maar die laten wij buiten beschouwing en stellen het quotum van Java in de overeenkomst op 2.500.000 ton export per jaar.

Alle landen blijken nu ver beneden hun quota te zijn gebleven en geen wonder, want die waren gebaseerd op een jaar-afzet op de open markt van 5.000.000 ton; thans is die afzet nog maar 2.600.000 ton. Het gaat er nu om, die 2.600.000 ton zoo billijk mogelijk te verdeelen

Als Java op de open markt 1.200.000 ton voor export houdt, bij een consumptie van Ned.-Indië van 350.000 ton, komt Java op een totaal-productie van 1.550.000 ton of ook circa 50% van zijn potentieele productie van 3.000.000 ton. Java zou daar echter bij moeten bedingen, dat als Java kans heeft op afzet-verruiming in het Oosten (het is niet uitgesloten dat Java daar op den duur 200.000 ton meer zou kunnen afzetten), het quotum daarmede wordt verhoogd, doch niet met dat extra quotum ten Westen van Suez gaat concurreeren. De uitvoer in het Oosten is thans abonrmaal laag i.v. met de economische moeilijkheid.

Wat zijn de Kansen?

Er zijn feitelijk drie stroomingen, n.l.:

1) zij die wars zijn van allerlei internationale overeenkomsten;

2) die de Chadbourne-overeenkomst willen verlengen;

3) geporteerd voor verlenging der Chadbourne-overeenkomst, mits de voornaamste „outsiders" zich daar ook bij aansluiten.

Het is dubieus of de overeenkomst in haar ouden vorm zal worden verlengt; de Internationale Suiker-raad heeft weinig beteekenis meer; zelfs de statistieken, die in den aanvang geregeld verschenen, blijven achterwege Er zal een andere organisatie voor in de plaats moeten komen. Duitschland heeft er geen belang meer bij.

Eén ding staat vast, samen moeten de Chadbourne-landen 2.600.000 ton verdeelen.

Mogelijk dat Engeland mede wil werken tot een internationale overeenkomst op breedere basis, maar moeten dan eerst de Chadbourne-landen het eens zijn of niet? Zullen zij het eens kunnen worden?

*

Zooals de telegrammen reeds meldden, werd er geen overeenstemming bereikt.

Aller hoop is thans gevestigd op een door Engeland bijeen te roepen internationale suiker-conferentie nog vóór het eind van dit jaar.

Intusschen is dit laatste, alle geruchten ten spijt, nog steeds een groot vraagteeken.

CANADEESCHE SCHATKIST-BILJETTEN.

Uitgifte in de U. S. A.

Londen, 13 Aug. (Aneta-Reuter): De uitgifte van Canadeesche schatkist-biljetten met een looptijd van 10 jaar en een rente van 2½% in de Vereenigde Staten, werd gunstig ontvangen.

De koers van uitgifte was 97.75. De leening werd geheel volteekend, terwijl de noteering thans reeds 97.87 bedraagt.

HET VERHOOGDE TIN-QUOTUM.

Goedkeuring in Nederland.

Amsterdam, 13 Aug. (Aneta-Havas): Het „Algemeen Handelsblad" schrijft dat, hoewel men in Nederlandsche en Engelsche tin-kringen had verwacht, dat de tin-quota met slechts 10% zou worden verhoogd, zij zonder uitzondering het besluit van het International Tin-Comité, waarbij de toegestane productie van 50% tot 65% wordt verhoogd, goedkeuren.

Bij een wereld-productie van 141.000 ton en een verbruik van 135 tot 140 duizend ton per jaar, is de mogelijkheid van een merkbare toename der voorraden zeer miniem.

RUBBER-UITVOER UIT F. M. S.

Rapport Hooglandt & Co.

De firma Hooglandt en Co. te Singapore deelt mede, dat de totale rubber-uitvoer uit de F. M. S., d.w.z. met inbegrip van geïmporteerde vreemde rubber, bedroeg: 48.975 ton gedurende Juli jl tegen 49.751 ton gedurende Juni jl. en 55.090 ton voor Juli 1934.

De exporten voor de eerste zeven maanden van 1935 vergeleken met dezelfde periode van 1934, bedroegen resp. 358.161 ton en 405.909 ton.

TIN-QUOTA F. M. S.

Verhoogd tot 46.7%.

Aneta-Havas seint dd. 14 Aug. uit Kuala Lumpur:

De tin-quota voor de F. M. S. zijn met ingang van 1 Juli jl. verhoogd met 11% tot 46.7% „assessments", hetgeen beteekent, dat de uitvoer der F. M. S. over het 3de kwartaal van 1935, met 2.700 ton wordt verhoogd.

DE ZILVER-POSITIE.

Enorme Handel.

Aneta-Havas seint dd. 14 Aug. uit Londen: Verhandelingen over de zilverpositie stonden wederom op de front-pagina der bladen ten gevolge van den enormen handel.

Geraamd wordt, dat de U. S. A. heden alleen van de uitgeputte haussiers 35.000.000 oz. kochten.

De vroegere Britsch-Indische en Chineesche haussiers, die teleurgesteld zijn door het gebrek aan nieuwe ontwikkelingen van de Amerikaansche zilver-politiek, wierpen hun voorraden op de markt om hun verplichtingen na te komen.

Gisteren kochten de U. S. A. zwaar, tegen een prijs die iets lager was dan het vroegere peil.

De haussiers, die verschrikt waren door de daling van gisteren, overstroomden heden de markt met verkoop-orders, zoodat de prijs, na ¾ d. lager te zijn vastgesteld, later nog ¼ d. inzakte. De groote Amerikaansche aankoopen maakten den aankoop van groote bedragen aan buitenlandsche valuta's noodig, waardoor het inzakken van den dollar in verhouding tot het pond sterling wordt verklaard.

In verband met de verkoop-golf van gisteren, was de positie der haussiers heden belangrijk verminderd, zoodat de markt thans een gezonderen aanblik biedt.

KOFFIE-STATISTIEK NED.-INDIE.

Overzicht over 1934.

Wij ontvingen van het Makelaars-kantoor Gijselman en Steup de koffie-statistiek voor Ned.-Indië voor 1934, waarvan wij het volgende overnemen:

De totaal-oogst voor 1934 voor Java bedroeg 2.385 picol Liberia, 9.128 picol Liberia-achtige, 16.696 picol Java, 825.704 picol Robusta en 7.807 picol Robusta-achtigen.

De totaal-oogst van Sumatra was groot: 3.337 picol Liberia, 1.167 picol Liberia-achtigen, 34.400 picol Java, 843.812 picol Robusta.

Voor de overige buitengewesten waren deze cijfers: 1.436 picol Liberia, 95 picol Liberia-achtigen, 61.047 picol Java, 45.916 picol Robusta en 8 picol Robusta-achtigen.

De raming voor Ned.-Indië voor 1935 bedroeg totaal 5.157 picol Liberia, 8.032 picol Liberia-achtigen, 113.189 picol Java, 1.629.812 picol Robusta en 1.991 picol Robusta-achtigen.

Overzicht van de Soerabaja-Koffiemarkt gedurende 1934.

De markt had hier een regelmatig verloop, de prijzen bewogen zich tusschen zeer enge grenzen, terwijl tegen het einde van het jaar de tendens bepaald flauw werd. De handel in het artikel rustte op gezonde basis, speculatie bleef uiterst beperkt.

F. A. Q.: Op deze condities wordt hier practisch niets meer gedaan; men verhandelt in plaats daarvan export-kwaliteit en ofschoon dit een eenigszins rekbaar begrip is, levert dit in de practijk geen moeilijkheden op.

Oogst 1934: Direct bij het begin van het jaar vonden afdoeningen plaats voornamelijk in Holland, doch op kleinere schaal ook plaatselijk in eerste leveringen tot prijzen oploopend van *f* 15 tot *f* 16 fob kusthaven en van *f* 15 tot *f* 15,25 levering loco onderneming. Naleveringen werden gedaan van *f* 15 tot *f* 15.50.

In Februari kon de prijs avanceeren, zaken werden gedaan van *f* 17 tot *f* 18.50 voor eerste en naleveringen. Maart zag zaken op basis van *f* 18 e.k. April was zeer stil. In Mei kwamen transacties tot stand op *f* 15.75 kustlevering en *f* 16 Soerabaja-levering.

Eind Mei en Juni zag wat verbetering, flinke afdoeningen voornamelijk in Holland, vonden plaats op prijzen van *f* 16.50 tot *f* 17.25 fob. Eind Juni begon de markt af te flauwen en hadden verder de afdoeningen op „oogst"-condities weinig meer te beteekenen.

Oogst 1935: Midden November ontwikkelde zich van Chineesche zijde eenige kooplust voor 1935-oogsten, doch verkoopers waren op de geïndiceerde prijzen van *f* 15 à *f* 15.50 niet tot afgeven te bewegen.

De eerste afdoening vond hier plaats op 17 November, namelijk 1.000 picols tot *f* 15. In Holland schijnt op deze prijzen nog het een en ander gedaan te zijn, doch hier hoorden wij verder niets.

Export-kwaliteit: Het jaar zette in met een prijs van *f* 16, kon avanceeren tot *f* 17.75 om tegen einde Januari weer op *f* 16.25 te staan. Februari begon op *f* 16.25, liep op tot *f* 18.50 en sloot op *f* 18. Maar zag de prijzen om en nabij *f* 17.50. April flauwde af van *f* 17.50 tot *f* 16. In Mei werden zaken gedaan voor Juli/September en Augustus/October tot *f* 15⅞. Ready-levering deed toen *f* 16. Juni zette iets beter in, namelijk op *f* 16.50 voor Juni/Juli, Juli/Augustus en September/October-levering om tegen het einde van de maand voor deze posities nog slechts *f* 16 en *f* 15.75 te doen. Juli zag afdoeningen in Augustus/October, September/October, November/December en December '34/Januari '35 tot *f* 14.75. Augustus zette in op *f* 15.50/15.75 voor December/Januari-levering om af te flauwen tot op *f* 15.25 aan het einde van die maand. September zag de prijzen terugloopen tot *f* 14.50 voor ready-levering.

Een Chineesche speculant kocht toen een partij Januari/Maart-levering op *f* 15.50. October-afdoeningen in Januari/Maart van *f* 15.25 terugloopend tot *f* 14.75. Ready deed om en nabij *f* 14.50. In November kon de prijs tot *f* 15 monteeren.

Gedurende December hadden afdoeningen December/Januari-levering plaats op *f* 15. Aan het einde van het jaar stonden wij voor ready-levering op *f* 14.50 koopers met verkoopers tot *f* 14.75.

Inferieure Kwaliteiten: Deze vonden hier grif afzet aan Chineesche handelaren tot prijzen, die in verhouding tot superieur dikwijls zeer goed te noemen waren. Ofschoon nog verschillende ondernemingen in de omringende dessa's détailleerden, kwamen verscheidene ondernemingen van deze verkoopwijze terug.

DIVIDENDEN.

Semarang's Prauwenveer.

Aneta seint dd. 14 Aug. uit Amsterdam:

De buitengewone vergadering van aandeelhouders van het Semarangsch Stoomboot- en Prauwenveer, besloot een bedrag van *f* 80 per aandeel van *f* 500 uit te keeren.

GROOTE GOUDZENDING.

2½ Millioen Pond Sterling.

V. P. seint dd. 14 Aug. uit Plymouth:

Een der grootste goudzendingen, welke ooit is voorgekomen, arriveerde heden te Plymouth, met bestemming Londen. Deze goudzending heeft n.l. een waarde van 2½ millioen pond sterling en is afkomstig uit Britsch-Indië en de oriënt.

„SINDANG LAOET" ONTBONDEN.

Activa naar nieuwe N. V.

Amsterdam, 14 Aug. (V.P.): Een buitengewone vergadering van aandeelhouders van de suiker-fabriek „Sindang Laoet" nam een voorstel tot ontbinding aan en machtigde de liquidateuren een overeenkomst aan te gaan met de op te richten N.V. Suiker-fabriek „Sindang Laoet" en alle activa over te dragen, waarbij een preferent aandeel van *f* 1.000 van de oude maatschappij recht geeft op een preferent aandeel van *f* 100 van de nieuwe vennootschap en een gewoon aandeel van *f* 1.000 van de oude maatschappij op een gewoon aandeel van *f* 100 van de nieuwe N.V.

N. V. CULTUUR MIJ. ANIM SAND.

Statuut-wijziging Aangenomen.

Aneta seint dd. 14 Aug. uit Amsterdam:

De buitengewone Algemeene Vergadering van de N. V. Cultuur Mij. Anim Sand, nam het voorstel tot wijziging der statuten aan.

DE RUBBER-RESTRICTIE.

Verwachting van Int. Rubber Comité.

Aneta-Reuter seint dd. 14 Aug. uit Singapore:

In een rede over de rubber-restrictie, verklaarde Lowinger dat het Internationaal Rubber Comité raamde, dat de huidige quota van 65% ingaande 1 Juli j.l., een jaarlijksche vermindering van 200.000 ton tot gevolg zouden hebben, vooropgesteld, dat de wereld-economische toestand geen groote wijziging ondergaat.

Spr. hoopte, dat, terwijl de voorraden terugliepen, de prijzen zouden verbeteren en den producenten een redelijke winst zouden geven, zonder dat de afnemers te zwaar zouden worden belast.

Lowinger weigerde zich uit te laten over de vraag, hoe hoog naar zijn meening zulk een prijs zou moeten zijn.

Spr. wees er op, dat twee jaar tin-restrictie noodig waren geweest, om de voorraden tot de normale proporties terug te brengen.

De rubber-restrictie was slechts een jaar oud en thans is het stadium bereikt, waarop de uitwerking zich doet gevoelen.

DE AMERIKAANSCHE LANDBOUW.

Verdere toeneming van de Koopkracht.

In het overzicht van de Standard Statistics Company wordt geconstateerd, dat de omstandigheid dat de inkomsten van de landbouwende bevolking in het loopende oogst-jaar waarschijnlijk aanmerkelijk hooger zullen zijn dan de reeds betrekkelijk bevredigende inkomsten in de voorafgaande twaalf maanden, de vooruitzichten voor den handel in de landbouw-gebieden en trouwens voor het zakenleven over het algemeen voor den herfst en den winter aanzienlijk verheldert.

Volgens schatting zal het inkomen van den landbouw uit den verkoop van de oogsten en van vee dit jaar $ 8,860,000,000 bedragen, hetgeen bijna $ 1 milliard meer is dan in het vorige jaar en het hoogste cijfer is sedert 1930.

Zelfs indien de „processing taxes" later ook door het Hooggerechtshof ongrondwettig zouden worden verklaard, zou deze schatting niet belangrijk gewijzigd behoeven te worden.

Deze belastingen maken slechts een klein deel van de totale inkomsten van den landbouw uit en het is bovendien waarschijnlijk, dat ten minste tot het einde van het loopende oogst-jaar in een of anderen vorm uitkeeringen aan de boeren zullen worden gedaan.

In de afgeloopen jaren is de schuldenlast van de boeren aanmerkelijk verminderd. De rente op de hypothecaire leeningen is verlaagd en een belangrijk gedeelte van de hoogere inkomsten is verleden jaar door de boeren gebruikt om hun oude schulden te verminderen.

Dit wordt duidelijk aangetoond door de belangrijke daling van de debiteuren-posten bij de maatschappijen, die zich bezighouden met de fabricage van landbouw-werktuigen.

De werkelijke koopkracht van de boeren zal dezen herfst dientengevolge nog veel grooter zijn dan enkel overeenkomt met de stijging van hunne inkomsten.

Het zaken- en bedrijfsleven vertoont onderwijl een bevredigend beeld. De omzetten in den kleinhandel blijven in een gematigd tempo toenemen en het ziet er naar uit, dat de verkoopen zoowel naar de waarde als wat de hoeveelheid betreft, die van de voorafgaande zes maanden zullen overtreffen.

Producten-Noteeringen

RIJST-MARKT TE BATAVIA.

(Via het Makelaarskantoor Wesselink en Dijkhuis).

Rijst-noteeringen van 14 Aug. 's middags

(Nadruk, zonder bronvermelding, verboden).

Prijzen per 100 kg.

Bangkok: Ketan No. 1 e.k. Bat. nom. f 7 9,⁵
Ketan No. 2 e.k. Bat. nom. f 7.69

Krawang: franco wagon Krawang-lijn.
(Alles naar gelang v. kwal. en plaats van levering).

Petjah koelit boeloe	Aug.	aanbod	f 5,42⁵/5 50⁵
Lolosan boeloe	„	aanbod	f 5.75/5.85
Huller boeloe	„	aanbod	f 6,07/6,15⁵
Slijp boeloe	„	aanbod	f 6.47⁵/6 56
Petjah koelit tjeree	„	aanbod	f 4.94/5.02
Lolosan tjeree	„	aanbod	f 5,18/5 26
Huller „	„	aanbod	f 5.50⁵/5.58⁵

Tjian tjoer: fr. wagon Tjiandjoer.

Beras Machine S. P. A. (Ven Foeng)	Aug.	aanbod	f 7.61
Beras Machine S. L. R. (Ven Foeng)	Aug.	aanbod	f 7.28⁵
Beras Kepala S. P. A.	„	„	f 9.23
Beras Kepala S. L. R. (Ven. Foeng)	Aug.	aanbod	f 8.58

Indramajoe: fr. prauw Pasar Ikan.

Petjah Koelit tjeree	Aug.	aanbod	f 5.42⁵
Lolosan Tjeree	„	aanbod	f 5.66⁵
Huller tjeree	„	aanbod	f 5.99
Tiongbie	„	aanbod	f 4.94
Tiongbie	Aug./Sept.	aanb.	f 5.02

Boemiajoe: fr. wagon Boemiajoe.

Beras Kepala H G.	Aug.	aanbod	f 6.96
Beras Machine H.	„	„	f 6.31⁵

Slawi: fob Tegal.

Slijp boeloe	25/30%	Aug.	aanbod f 6,31⁵
Slijp boeloe	15%	„	aanbod f 6.64
Slijp boeloe	5%	„	aanbod f 6.96
Slijp tjeree	25/30%	„	aanbod f 5.66⁵
Slijp H S Siamtjiam	35 %	„	aanbod f 5.83

Semarang fr. goed. K. P. M. Semarang.

Petjah Koelit Pehtjiam	Aug.	aanbod	f 5.10
Lolosan Pehtjiam	„	aanbod	f 5.34⁵
Pehtjiam	„	aanbod	f 5 58⁵

Oost Java: fob Soerabaja:

O. J. S./1 Djember	Aug.	aanbod	f 6.07
O. J. S./H 1 „	„	aanbod	f 5 58⁵
Woeloe Krian/Modjokerto	„	aanbod	f 4.21
Woeloe Lamongan	„	aanbod	f 4.13

Oost-Java: fob Pasoeroean:

O. J. S./I	Aug.	aanbod,	f 5.99

Oost-Java: fob Banjoewangi:

O. J. S./1 Banjoewangi	Aug.	aanbod	f 6.64
O. J. S./ A A „	„	„	f 7.28⁵
Menier (djitbay)	„	„	f 5.18

Lombok: fob Ampenan.

Beras Kepala	Aug.	aanbod	f 6 80
Slijp machine 25%	„	„	f 6.47⁵
Menier (djithay)	„	„	f 5.18

In Krawang/Tjikampek.

Padi boeloe	f 3.07⁵/3.15⁵
Padi tjeree	f 2.75⁵

In Indramajoe.

Padi boeloe	f 3.07⁵/3.15⁵
Padi tjeree	2.75⁵

In Ljatibarang.

Padi boeloe	f 3.07⁵
Padi tjeree	f 2.67

In Tjigombong.

Padi boeloe	f 3.72⁵

In Tjiandjoer.

Padi boeloe	f 3.80⁵

In Slawi.

Padi boeloe	f 3.07⁵
Padi tjeree	f 2.75⁵

In Djember.

Padi boeloe	f 2.59

In Bondowoso.

Padi boeloe	f 2.51

In Loemadjang.

Padi boeloe	f 2.43

In Lombok: franco fabriek.

Padi boeloe ± 8% nat	f 2.67

Kleinhandelsprijzen van Rijst te Batavia.

Ketan Bangkok	f 8.42
Slijp boeloe Krawang	f 7.28⁵
Huller boeloe Krawang	f 6.80
Beras Kepala Tjiandjoer	f 10.36
Beras Machine Tjiandjoer	f 8.74⁵

Kedelee: fob Pasoeroean/Soerabaja/Probolinggo.

Mata item	Aug./Sept./Oct.	aanbod	f 4 37
Mata poeti	Aug./Oct.	„	f 4 69⁵

Kedelee: fr. prauw Batavia.

Gendjah	Aug.	aanbod	f 5 83
Djereh	„	„	f 5.34⁵

Bangkok, 5 Aug. 1935.

	per 136 lbs.
No. 1 Special Garden Rice	f 3.98
No. 1 Cleaned Garden Rice	f 3.24
A 1 Special Broken Rice	f 2.05
No. 1 Glutinous Siam Rice	f 3.01
No. 2 Glutinous Siam Rice	f 2.81

DE RUBBER-MARKT TE NEW-YORK.

(Reuter's Commercial Service via Aneta.

New-York, 14 Aug.: vier-uur-noteeringen vens sluiting):

		12 Aug.	13 Aug.	14 Aug.
Crêpe, *spot*	koop.	12⅛	12	12⅛
Sheet, *spot*	koop.	11¹⁵/₁₆	11¹³/₁₆	11¹⁵/₁₆
	verk.	12	11⅞	12
Sept.	koop.	11¹⁵/₁₆	11¹³/₁₆	11¹⁵/₁₆
Oct./Dec.	koop.	12⅛	12	12⅛
	verk.	12⅜	12⅛	12⅜

De markt was prijshoudend.

New-York, 14 Aug. (Reut. Comm. Serv. via Aneta):

Slot-noteeringen.

		12 Aug.	13 Aug.	14 Aug.
Sheet, *spot*	koop.	12	11⅞	11¹⁵/₁₆
	verk.	12¹/₁₆	11¹⁵/₁₆	12
Oct./Dec.	koop.	12⅛	12	12⅛
	verk.	12⅜	12⅛	12⅜

De markt was prijshoudend.

DE RUBBER-MARKT TE LONDEN.

Londen, 14 Aug. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta)

Openings-noteering.

		12 Aug.	13 Aug.	14 Aug.
Sheet, *spot*	koop.	/5⅜	/5¾	/5¹¹/₁₆

De markt was lusteloos.

Slot-noteeringen.

		12 Aug.	13 Aug.	14 Aug.
Sheet, *spot*	koop.	/5⅜	/5¹¹/₁₆	/5¹¹/₁₆
	verk.	/5¹⁵/₃₂	/5¹³/₁₆	/5¾
Sept.	koop.	/5¹³/₁₆	/5¾	/5¹¹/₁₆
	verk.	/5⅞	/5¹³/₁₆	/5¾
Oct./Dec.	koop.	/5⅞	/5¹³/₁₆	/5¹³/₁₆
	verk.	/5¹⁵/₁₆	/5¹⁵/₁₆	/5⅞
Jan./Mrt	koop.	/6	/6	/5¹⁵/₁₆
	verk.	/6⅛	/6¹/₁₆	/6
April/Juni	koop.	/6⅛	/6⅛	/6¹/₁₆
	verk.	/6¼	/6²/₁₆	/6⅛

De markt was lusteloos. Vraag was afwezig. De zaken waren zeer klein.

DE RUBBER-MARKT TE SINGAPORE.

Overzicht Hoogland & Co.

Over de drie werkdagen, die op de Augustus „Bank Holidays" volgden, valt weinig te rapporteeren; de stemming bij de heropening op 6 dezer was zeer kalm met onveranderde prijzen, welke later, o.a. tengevolge van de berichten over onlusten in Frankrijk in verband met de 10% salariskorting voor Regeerings-employé's, terugliepen. Men verwacht dat een en ander tenslotte wel bevredigend zal worden geregeld en op het oogenblik is daardoor de toon van de markt weer vaster. Verkoopers blijven over het algemeen bij dit prijsniveau terughoudend en er komen weinig zaken tot stand.

De laatste schatting van het verbruik in de V. S. gedurende Juli varieert van 31.000 tot 33.000 ton, hetgeen minder is dan vorige ramingen en tevens beneden het gemiddelde voor de eerste zes maanden van het jaar.

Voorraden in Engeland per 3 dezer bedroegen 173.898 ton, hetgeen een vermeerdering van 790 ton gedurende de week beteekent.

De veiling van 8 Augustus jl. had een rustig verloop.

Van de gecatalogiseerde 609 ton, werden 695 ton aangeboden en 509 ton verkocht, tegen de volgende prijzen:

Ribb. Smoked Sheet:	Dollarcents per lb.		Guldencents per ½ kg	
Standard quality	$ 0.19⅛	$ 0 19¼	f 0.17¾	f 0 18
Good average qual.	„ 0 18¾	„ 0.19	„ 0.17½	„ 0 17¾
Fair „ „	„ 0 18⅜	„ 0 18⅝	„ 0 17	„ 0 17⅜
Off quality	„ 0.17½	„ 0 18¼	„ 0 16¼	0.17
Sheet Cuttings	„ 0.17¾	„ 0 18¼	„ 0.16½	„ 0 17
Crêpe:				
Fine Qual. Pale	$ 0 19½		f 0 18⅛	
Good average qual.	„ 0 18⅞	„ 0.19¼	„ 0.17½	0 18
Off Colour Latex	0.18	„ 0.18¾	„ 0 16¾	„ 0 17½
Fine Qual. Brown	0 18¼	„ 0.18¾	„ 0 17	„ 0 17½
Brown & dark	up to	0.18⅛		„ 0 16⅞
Other Grades:				
Lump & Scraps	$ 0.13	$ 0 16½	f 0.11¼	f 0 15⅜
„C" Blankets	„ 0 18¾	„ 0 19	„ 0 17½	„ 0 17¾
Remilled Crêpe	„ 0 18⅝	„ 0.18⅞	„ 0 17⅜	„ 0 17½
Bark Crêpe	0 15¾	„ 0.16¼	„ 0.14¾	„ 0.15⅛

De volgende veiling zal Woensdag, 14 dezer, plaats hebben.

DE RUBBER-MARKT TE SINGAPORE.

Singapore, 14 Aug. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):

Slot-koersen

	12 Aug.	13 Aug.	14 Aug.
Sheet spot	19⅜	19¼	19¼
Sheet Sept.	19¾	19⅝	19½
„ Oct./Dec.	20⅛	20	19⅞
Jan./Mrt.	21	20⅞	20¾
Sheet fob	19⅝	19³/₁₆	19½

De markt was stil.

TIN-MARKT.

New-York, 14 Aug (Reut. Comm. Serv via Aneta):

Ready 48¾ cent per Eng. pond.

De markt was zwak.

Londen, 14 Aug. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):

Namiddag-afdoeningen:

Ready per ton	211 aanb.
3 mnd. levering	208½ ged./koop.

DE PEPER-MARKT TE LONDEN.

Londen, 14 Aug. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):

Zwarte (Singap.-) pep.	3⁵/₁₆ nom.
Witte Muntok „	4⁷/₈ aanb.
Zwarte Lampong „	2¹⁵/₁₆ nom.

DE COPRA-MARKT.

Londen, 14 Aug. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta:

Aug: levering: 11/3 9 aanb.

DE ZILVER-MARKT TE LONDEN.

Londen, 14 Aug. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta):

Spot	29³/₁₆
Termijn	29³/₁₆

Br. Indië en China verkochten zwaar. Amerika kocht. Nadat de noteeringen waren vastgesteld, daalde de koers met een farthing, waarop Amerika kocht.

Wisselkoersen

TE BATAVIA.

15 Aug.

	FACT.	ESC.	N. I. H.
Amsterdam	99⅞	99¾	99⅞
Rotterdam	99⅞	99¾	99⅞
T. T. London	7.35	7 34	7 35
Zicht London	7 35	7 34	7 35
T. T. Australie	5,88	5 87	5 88
Zicht Australie	5,88	5 87	5 88
T. T. Amerika	1 47⅜	1.47½	1 47½
Zicht Amerika	1.47⅜	1.47½	1.47½
T. T. Frankrijk	9⅞	9⅞	9⅞
Zicht Frankrijk	9⅞	9⅞	9⅞
Zicht België *per Belga*	25¼	25⅛	25⅛
T. T. Duitschland	60¼	59¾	59¾
Zicht Duitschland	60¼	59¾	59¼
Registermarken	42		—
Reismarken	—	42	
Zicht Zwitserland	48⅞	48½	48½
Zicht Italië	12⅜	12¼	12¼
Zicht Stockholm	38⅝	38	38
Zicht Oslo	37⅜	37	37
Zicht [illegible]			99
Zicht Kopenhagen	33⅜	33	33
T. T. Bombay/Calcutta	55½	55⅝	55⅝
T. T. Colombo	55½	55¾	55⅞
T. T. Japan	0 43½	0 43½	0.43½
Zicht Japan	0 43½	0.43½	0.43½
T. T. Singapore	0 85⅝	0 85½	0.85⅝
Zicht Manilla	0 73⅞	0 74	0.73¾
T. T. Shanghai Nat.	$ C 54½	$ 0 54	$ 0.53
T. T. Hongkong	73¼	73	73¼
T. T. Amoy	54½	—	55
T. T. Swatow	54½	—	—
T. T. Foochow	54¾		—
T. T. Praag	—	6¼	—

1) Per Frc. 100.
2) Per Lire 100.
3) Per R.M. 100.
Per Kr. 100.

TE AMSTERDAM.

Amsterdam, 14 Aug. (Aneta):

		13 Aug.	14 Aug.
A'dam-B'via:	middenk.	100⅜	100⅜
a. idem	bieden.	100¼	100¼
b. idem	laten	100½	100½
A'dam-Londen		7.34	7.35
„ -New-York		1.47¼	1.47¼
„ -Parijs		9.79¼	9.79
Amsterdam — Berlijn:			
Speciale clearing wisselnot.:		59.65	59,62½

TE LONDEN.

Londen. 14 Aug. (Aneta):

De wisselkoersen te Londen waren:

	13 Aug.	14 Aug.
Parijs	75 10	75 01
Berlijn	12 30	12.32
Amsterdam	7 34	7.34
New-York	4.97½	4.98⅛

TE NEW-YORK.

Dollar-koers

New-York, 14 Aug. (Aneta):

		13 Aug.	14 Aug.
New-York —	Londen slot	4.97⅞	4.98¼
	Parijs	6.63½	6.64¼

NEW-YORK KOERSEN.

	13/8	14/8
Kon. Olie	44⅝	44⅝
Cities Serv.	2⅛	2⅝
Shell Union	11⅛	11
U. S. Steel	43⅞	43¾
Anaconda	17¾	18
Bethlehem Steel	36⅛	35½
Corp. Trust	2.66	2.66
Intern. Nickel	28¾	29
Union Pacific	102	101¾
Gen. Electric	31⅜	32¾
Standard-brands	14⅞	14⅞
General Motors	44⅝	43½ ex-div.
Montgomery	35¾	35½
Kennecott	21⅛	21⅞

De stemming was onregelmatig.

Beurs te Amsterdam

AMSTERDAMSCHE BEURS.

Amsterdam, 14 Aug. (Aneta):

	13 Aug.	14 Aug.
4½% Indië 1930 f	94	93⁹/₁₆
4½% Indië 1931 f	94	93²/₁₆
4 % Indië 1934 f	90⅝	91¹/₁₆
4 % Indië 1931a	90⅜	91¹/₁₆
3½% Youngleening	16¼	17
Youngleening met kettingverklaring	22⅝	22³/₁₆
Amsterdamsche Bank	110	109
Javasche Bank	—	215
Koloniale Bank	38	38
Ned. Bank Cert.	—	—
N.J. Escompto aand.	69⁹/₁₆	69⅜
N.I. Handelsbank	80	80
N. H. M. Cert.	116	117
A. K. U.	33	32
Calvé Cert.	62	63
Philips	264	263
Unilever	107	106
Cities Service	1½	1½
Shell Union	6¹⁵/₁₆	6¹⁵/₁₆
5½% Cum. pref. Shell	59¹¹/₁₆	59¾
U. S. A. Steel	26¾	26½
Anaconda	10⁵/₁₆	10¹¹/₁₆
Bethlehem	22¼	21¾
Montgomery Ward	21⅞	21¹³/₁₆
International Nickel	17¾	17¾
General Electric	19¼	19¼
Standard Brands	9⅜	9⅞
General Motors	27⅜	27½
Kennecott Copper	13⅛	18¹/₁₆
Borsumij	144	144
Internatio	93	93
Lindeteves	67	67
Alg. Exploratie	174	173
Billiton 2e rubriek	—	—
Beeton	—	—
Koninklijke Olie	201	202
Java-China-Japan-Lijn	27	27
Kon. Paketvaart-Mij.	85	84
Scheepv. Unie	37	37
Sem. Stoomb. & Pr.	150	150
Cult. Mij. Vorstenl.	18	18
H. V. A. (Amsterdam)	179	179
Arendsburg	250	252
Deli Bat., Tabak	146	146
Deli Mij.	161	163
Oostkust	32	—
Senembah	168	167
Malabar Thee	244	244
Michiels Arnold	124	125
Amsterdam Rubber	109	109
Bandar Rubber	110	110
Sumatra Rubber	146	143
Malang Tram	32	32
Serajoedal Tram	—	—
N. I. Spoorweg Mij.	26 ged.	26 ged.
Deli Spoor	45 ged.	45 ged.
Sem. Cher. Stoomtram	8 ged.	8 ged.
Sem. Joana Stoomtram	4 ged.	4 ged.
Nat. Bezit Gas Mij.	—	—
Nat. Bezit Aniem	169 ged.	—
Tarakan	—	—
Soerowinangoen	147 bdk.	119 ged.
Resilam	—	—
Redjang Lebong	163 ged.	—
Besoeki Tabak	—	—
Jasumij	—	—
N. I. S. U.	94	93
Prolongatie	5	5

De markt was kalm, doch prijshoudend.

AMSTERDAMSCH BEURS-OVERZICHT.

Aneta seint dd. 14 Aug. uit Amsterdam:

Het „Amsterdamsch Effectenblad" meldt, dat op de beurs de weekstaat van de Nederlandsche Bank gunstig werd beoordeeld door de verdere crediet contractie.

De hier en daar gerezen vrees voor een verhooging van het disconto is verdwenen, waardoor de beleggings-markt tijdens vroeg-beurs in herstel was. Nederland's Werkelijke Schuld en Indische fondsen zakten later terug tot het beste niveau van den vorigen dag.

De Postvluchten.

UITREIS			THUISREIS	
KWAK	KOETILANG		LIJSTER	NACHTEGAAL
14/8		Amsterdam	12/8	
		Leipzig		
		Boedapest		
		Athene		14/8
		Mersa M.		
		Caïro		
		Gaza		
		Rutbah		
		Bagdad		
		Basra		
		Bushire		
		Djask		
		Karachi		
		Haiderabad		
		Jodhpur		
		Jhansi		
		Allahabad		
		Gaya		
		Calcutta		
		Akyab		
		Rangoon		
		Bangkok		
		Kolak		
		Victoria P.		
		Alor Star		
		Medan		
		Singapore		
		Palembang		
15/8		(Batavia		
		(Bandoeng		

De „Kwak" naar Indië.

Aneta seint dd. 14 Aug. uit Schiphol, dat de „Kwak" naar Indië is vertrokken met 180 kg post, 10 kg pakketpost en 46 kg goederen aan boord.

Te Leipzig werd nog bijgeladen 69 kg post, 14 kg pakketpost en 6 kg goederen.

Voorts gingen er mede 2 passagiers met bestemming Batavia, o.w. de leider van de kaarteering van Nieuw-Guinea, de heer De Ruyter van Steveninck, en verder werden er voor de tusschen-trajecten 4 passagiers geboekt.

De reactie werd veroorzaakt door een verdere verstijving van de geld-markt, daar het particuliere disconto bóven het wisseldisconto noteerde.

Aandeelen Kon. Olie waren met vrij veel zaken. De beroepshandel en de arbitrage kochten. De koers liep op, het slot kwam echter niet op het hoogste punt.

Philips-aandeelen waren zonder hoek. Zij schommelden om het laagste niveau van den vorigen dag. Vooral laat-beurs waren zij flauw.

Unilever's waren kalm, doch goed prijshoudend. Aku's waren lusteloos en bleven nagenoeg onveranderd. Er was vraag voor Draka op een hooger niveau.

Rubbers werden niet beïnvloed door den beteren productie-prijs. Amsterdam Rubber was kalm, doch prijshoudend. Incourante rubber-fondsen bleven nagenoeg onveranderd.

Suikers waren prijshoudend. In H. V. A.'s was een geringe affaire. Incourante suikerfondsen waren nominaal.

Tabakken lagen in een nauwe markt ruim verdeeld. Senembah was luier, Deli vast en Deli Batavia ruim prijshoudend.

Exploratie's waren, ondanks den 6den spuiter in 1935, lusteloos.

Beurzen in Europa

DE LONDENSCHE BEURS.

Overzicht.

Aneta-Reuter seint dd. 14 Aug. uit Londen: Op de effecten-beurs bestond nieuwe steun voor bepaalde industrieele fondsen, inclusief Televisie-aandeelen, doch de andere afdeelingen waren over het algemeen vrij stil en onregelmatig.

Op de producten-markten verflauwde katoen in sympathie met New-York en de voortdurende onzekerheid in zake de leenings-situatie.

De prijs van tin „spot" zakte scherp in, daar de handelaars zich over het algemeen afzijdig hielden.

Wallstreet opende vast. De handelaars gaven blijk van voorzichtigheid. De handel was echter levendig.

DE BERLIJNSCHE BEURS.

Overzicht.

Aneta-Trans-Ocean seint dd. 14 Aug. uit Berlijn: De aandeelen-markt was prijshoudend, met stijgende prijzen.

De obligaties waren stil en bleven practisch onveranderd.

Call money 2½ tot 2⅞.

PARIJSCHE BEURS.

Verbetering.

a - H a v a s seint dd. 14 Aug. De markt verbeterde opnieuw. ...s beneden de hoogste koersen ...g.

...s vast.

NEW-YORKSCHE BEURS.

Overzicht.

...a seint dd. 14 Aug. uit New-...beurs was aarzelend; volgens de ...an insiders maant de beurs-positie ...chtigheid.

...el was kalmer met geringere om-...n het vertrouwen in de toekomst ...aan.

...waren ten volle prijshoudend, ook ...ren vrij vast. American Telegraph ...phone, bleven op het verkregen ...rs-peil gehandhaafd, waarop het ...makkelijk werd opgenomen.

...nzen waren iets lager. Olies wa-...udend op het peil van den vori-...

...beurs was onregelmatig met ...mmelingen bij vele aandeelen.

...ts en Anaconda's waren hooger ...en resp. betreffende extra-divi-...unstige resultaten.

... was vast met olies prijshoudend. ...ien, Publics lagen verdeeld. De ...dsen waren fractioneel lager.

...en 1.950.000 shares verhandeld.

...urs te Batavia

...TICIEELE KOERSEN DER ...BATAVIASCHE BEURS.

(Nadruk verboden).

Na-Call, 11 Aug. 1935.

		slot
...e Bank	245	—
...mak	79¼	—
...	38¾	—
	177½-177¾	—
...ubber	109¼	—
...o	—	93
...yd	33½	—
...rt	84¼	—
...er	26½	—
...Tram	8¼	—
	140½	140¼-141
	199¼-199½	—
...leratie Mij.	174¼	—
...rvice	$ 1 7/16-1 1/2	$ —
...ion	$ 6 15/16	—
	—	160
	16 3/4	—
...31 A	—	91⅛
...a	—	80
Rub. II.		
...ates Steel	$ 27	—
...Motors	$ 29⅜	—
...el	$ 17⅞	—
...s Copper	$ 11	—
...tt C.	—	$ 13½

...IELE KOERSEN DER BEURS TE BATAVIA.

(Nadruk Verboden).

...Afged. fondsen op Donderdag, 15-8-1935

	Openingskoersen laag-ste	Openingskoersen hoog-ste	Slotkoersen laag-ste	Slotkoersen hoog ste
...ank	79¼	79¼	7 ½	79½
... Bank	38¼	38½	—	—
	176½	176½	—	—
...abber	108¾	108¾	—	—
...o	93¼	94¼	—	—
...Unie	36½	36¾	—	—
...n	27½	27½	—	—
...oor	26½	26½	—	—
...ie	199	199¾	199½	199½
...el. Mij.	173½	174¾	—	—
...rvice	$ 1 5/8	$ 1 11/16	—	—
...nion	$ 6⅞	$ 6 15/16	—	—
...sh. (10 sh.)	$ 1 15/16	$ 1 15/16	—	—
...L. '30	94⅛	94⅛		—
...'34	91½	91½	—	—
...'34 A	91⅜	9 5/8	—	
...'34 A à f 500	9 3/8	9 3/8	9 3/8	91⅜
...oomoot	151½	151½	—	—
	65½	65½	—	—
	125	125	—	—
...H. M.	—	—	29¼	29¼
...ner. Tr.	—	—	8¼	8¼
...L. '30 à f 100	—	—	94⅛	94⅛
Rub. II.				
...fabr.	261	261	261	261
...t. Steel	$ 26½	$ 26¾	—	—
...tors Cy	$ 27¼	$ 27¼	—	—

...rhandelde fondsen op Donderdag, 15 ...1935.

	Vraag	Aanbod
...e Bank	240	250
...H. M.	29¼	29½
...dam Bank	101	—
...to	69¼	69¾
...landen	18	19
...ves	66¾	67½
...Kinine	200	220
...	83¾	84½
...noor	44	47
...ner Tram	8	8½
... Tram	45	—
...-Tram	30	33
	630	640
	162	168
	139	141
	165	170
	52	56
...lis	100	105
...ie à f 100	186	199½
...nion pref.	$ 5 3/4	$ 61
	—	162
...ras Elec.	12½	—
...a Elec.		30
...L. '30 à f 500	94	—
...L. '31	94	
...L. '34 (3e L.)	91	92
...Gem. Bandoeng	96	99
...Gem. Semarang	94	97½
...& Pekalongan	88	—
...Hotel des Indes	90	95
...ab. Pr. Veer	165¼	—
...Veem	—	122
...Pr. Veren	85	—
...Kl. Veem	—	85
...ra	14	
...Sam. Mij.	95	—
...Hyp. Bank	25	35
Nillmij B/C	140	160
Fuchs & Rens	—	135
Van Dorp & Co.	40	60
Hotel des Indes	—	40
Ardjoena	60	—
Artana	—	150
Bodj. Datar gew.	—	62½
Bodj Datar pref.	80	90
Boek. Lawang pref.	35	40
Boemikasso		50
Daj. Manggoeng	150	165
Daj. Manggoeng pref.	105	—
Kertamanah	320	350
Mich. Arnold	124½	127½
Perbawatie	100	—
Radjamandala	—	90
Siti-Ardja	77½	—
Soemadra	—	80
Soerowinangoen	145	150
Sumatra-Rubber	142	145
Taloen	—	195
Telaga-Patengan	—	100
Tjilentab	120	130
Tjisaroeni	145	—
Wanasoeka	115	—
Rub. II.		
N. I. Suiker Unie	91	—
Bethlehem Steel	$ 21¼	$ 22
Gen. Elec. Co.	$ 19¾	$ 20
Standard. Brands	$ 9½	$ 9⅝
Anaconda C. M.	$ 10⅝	$ 11
Int. Nickel Co	$ 17¾	$ 18

DE EFFECTEN-MARKT TE BATAVIA.

De Amsterdamsche markt verliep rustig. De obligaties konden iets verbeteren, de aandeelen stelden zich hier en daar eenigszins lager. De slotkoersen gaven weinig verandering te zien.

De New-Yorksche effecten-markt was verdeeld. Men seinde als tendens: „irregular".

Rubber noteerde lager te Londen en beter te New-York, terwijl suiker eveneens lager te Londen en beter te New-York noteerde.

De locale markt verliep zeer kalm en had eenig aanbod te verwerken. De omzetten waren gering.

Aand. H. V. A. werden verhandeld tot 176½, aand. K o l. B a n k tot 38¼ — 38½, aand. H a n d e l s b a n k tot 79¼.

Aand. P h i l i p s noteerden 261, aand. U n i l e v e r werden gezocht tot 106 en aangeboden tot 107.

Aand. A m s t. R u b b e r werden gedaan tot 108¾.

Aand. K o n. O l i e 199 — 199¾.

De belangstelling voor Amerikaansche waarden neemt geregeld toe. Heden werden verhandeld cert. C i t i e s S e r v i c e 1⅝ — 1 11/16, cert. S h e l l U n i o n 6⅞, 6 15/16, cert. U. S. S t e e l s 26¾ — 26½, en cert. G e n. M o t o r s 27¼.

Obligaties in herstel.

Scheepsberichten

PASSAGIERS-LIJST

van het m.s. *Marnix v. Sint Aldegonde,* gez. K. J. v. d. Laan, 7 Aug. jl. van Amsterdam vertr. en dd. 5 Sept. a.s. t, Tg.-Priok verw.

Naar Indië:

Mevr. M. J. Aalberts, Mevr. H. G. v. Aarem 1 d., Zuster Aleida, fam. J. E. P. Alting Siberg 2 k., fam. Th. Arns 4 k., Mej. H. A. A. Bakker, fam. Ir. Ch. A. Bauduin 2 k., Mevr. M. Bawa, M. P. v. d. Beek en vr., J. H. Beers en vr., F. v. d. Berg, J. v. d. Berge, fam. J. Berger 3 k., Mevr. F. J. v. Berkel, Mej. M. Bienvenue, fam. C. J. B. Blom 3 k., H. Bohm, Pater Pacificus Bong, J. Boon, Mevr. E. Bottner, Mevr. E. Boyd, fam. D. P. Brand 1 k., Mej. J. L. Brandt Corstius, A. W. Broekhuijzen, Mevr. T. Bronkema, G. C. A. de Bruin en vr., Mevr. P. Bruijning 3 k., Ds. C. D. Buenk en vr., E. Burg, W. F. Burlage, J. Cahen en vr., Mej. E. Cahen, M. Carlquist, Mevr. J. L. Chapelier, H. v. Cleeff, I. J. H. P. 1e Cocq d'Armandville en vr., Mevr. V. Coenraad, L. R. v. Dam, fam. P. J. Dammers 2 k., fam. F. Daub 1 k., C. L. v. Dierendonck, Mej. H. Dikker Hupkes, J. J. Dom, Brendan Dowling, J. Dupontet, C. v. Dijk, C. W. v. Eekhout en vr., Mej. Mr. T. T. Eerdmans, C. v. Eeten, Mej. M. C. Ellinger, G. J. H. v. Engelen, Mej. J. C. v. Erp, H. Esveldt, Mevr. A. C. M. Fischer, J. R. Ford, P. R. Ford, Mevr. E. C. de Fremerie, S. H. Geerling, G. W. Gerritsen, F. J. M. v. Gessel, Mevr. J. W. Giel 2 k., F. L. Gilles, Th. G. Gleichman, Jongej. H. J. E. Goelst, J. Goudswaardt, Mevr. D. C. Gracie, Mevr. C. C. M. de Groot 4 k., T. F. Guthrie, fam. F. Haafkens 2 k., H. Harding en vr., W. P. A. Hartman en vr., Mej. T. Hayen, F. W. den Heldt, Mevr. S. A. C. Hoeke 6 k., F. v. 't Hoff, fam. J. H. Hoogcarspel 3 k., A. Hoogendonk, J. J. Hoogenraad en vr., Mevr. E. C. Hoogland 1 k., Mevr. A. M. Hulshoff 1 d., J. F. H. Hutchen, Mej. A. J. d'A Innes, Mevr. G. J. Janssen 2 z., J. K. A. Janssen, Ir. H. W. Japing, fam. K. Jayewardene 1 k., G. de Jong en vr., Mej. I. Kasper, Mevr. E. de Kempenaer 1 d., Mevr. E. Kissing 1 k., Mej. Mr. W. C. Kobus, fam. N. A. Kool 1 d., Ir. J. M. Kragten, J. Kruls, W. M. A. Kruijssen, A. Kuhn, Mevr. J. G. de Lange, Mevr. C. L. Leinweber, A. D. J. Lentze, G. H. Lim, Mej. N. Loggies, J. F. Loriaux en vr., J. R. Luth en vr., M. P. Luyten en vr., Mej. M. G. Maarleveld, W.J. Macfadyen, H. A. v. d. Made, fam. J. G. Martel 2 k., K. Mazereeuw, Mevr. A. E. ter Meulen, E. J. A. Meijerink, Mej. A. F. Minderhoud, Mevr. M. Mueller 1 k., J. W. Mulder, T. v. d. Mije, Mej. Th. P B. M. Nab, Jongeh. J. G. D. Nab, Mevr. J. Neefjes, Mme la Princesse Nelj de la Moskowa, Mevr. A. F. v. Nijnanten, Oey Ik Sioe, Mej. E. C. Ongerboer, fam. Ir. Ong Swan Yoe 1 k., Mevr. R. A. Onslow v. Lierop 1 k., fam. A. L. J. Oomes 4 k., fam. C. P. J. Oomes 2 d., Mevr. J. Oostermeijer, Mej. L. A. S. Ottow, fam. C. v. Oversteeg 1 k., P. C. Paton en vr., fam. T. D. Perera 1 k., P. F. A. Perrels, fam. K. K. H. Petri 2 k., Mevr. M. H. Philip, fam. E. C. B. Pratt 1 k., Mevr. E. J. v. Rees 1 z., Zuster Regina, H. Reinders, F. W. M. Rek, Mevr. M. Reijtenbach 2 k., Dr. E. Rhodes, Drs. A. C. J. Riel en vr., D. Th. A. A. Roest, M. A. J. Rollin, P. v. Roosmalen, L. v. Rooy, F. W. C. Ros, Mej. M. E. W. C. Ros, Jongeh. W. P. C. Ros, Mej. M. Rühlin, fam. H. J. de Ruijter 2 k., J. J. de Rijcke, Mevr. S. Samson, Chr. O. Schaeffer, G. Schaffner en vr., fam. B. Schansman 1 k., fam. H. E. Schelfhorst 1 k., fam. S. Schoppen 3 k., Mevr. B. S. Schweig, Mevr. J. M. Selles 2 k., G. Sluik, A. H. Snoeijerbosch, Dr. R. Soetarto en vr., H. P. Soeting, Mevr. J. M. M. Spelde 1 k., W. A. Statius Muller en vr., Mevr. A. Stegenga 1 d., fam. F. Stomps 1 k., Mevr. W. B. H. Strubbe, R. Stuffken, fam. C. J. M. Swaan 2 k., C. N. Swart en vr., fam. H. A. M. Tamson 1 k., Mevr. W. Tjepkema 2 k., Mevr. M. Trentham, J. Tretinjak, J. F. Uit den Bos, fam. L. Unger 3 k., L. Vermeulen, Mevr. C. W. Verschoor, J. B. B. Versigny en vr., fam. G. H. Verstraaten 2 k., H. J. Vingerhoets, Jongeh. H. J. Vingerhoets, fam. A. Vonk 1 k., fam. J. Voorjans 2 k., A. M. D. Vossenaar en vr., fam. H. L. de Vries 3 k., Mevr. H. L. de Vries, Jonas de Vries, A. W. v. d. Vijsel, B. v. d. Weg, fam. G. Wessel 3 k., Mevr. E. M. Wigersma, Pater Wilbertus de Wit, M. J. v. Winning, H. D. Witsiers, A. de Witt, fam. L. G. Witte 2 k., W. G. Woodcock en vr., P. Wijesekera, Mevr. F. J. Zagt 4 k., fam. P. L. Zeeman 2 k., Mevr. A. de Zeeuw 2 k., Pater Venantius Zewald.

SCHEEPS-BERICHTEN.

Het m.s. *Promentheus,* op weg van Ned.-Indië naar Europa, is den 5 dezer te Amsterdam gearriveerd.

Het s.s. *Blitar* arr. 13 dezer te Makasser, uitreis.

Het m.s. *Kota Baroe* pass. 14 dezer Suez, uitreis.

Het s.s. *Soekaboemi* vertr. 12 dezer van Singapore, thuisreis.

Het m.s. *Dempo* vertr. 14 dezer van Priok, thuisreis.

Het s.s. *Garoet* arr. 13 dezer te Marseille, thuisreis.

Het m.s. *Kota Radja* wordt 19 dezer te Priok verw., uitreis.

Het m.s. *Poelau Tello* arr. 12 dezer te Pladjoe, kustreis.

Het m.s. *Tajandoen* vertr. 13 dezer van Tjilatjap, kustreis.

POSTSLUITING VOOR AZIE.

Op Zaterdag, 17 Augustus zal een post worden gesloten voor Azië (uitgezonderd Japan) en Afrika per s.s. *Plancius.*

Met deze gelegenheid worden ook binnenlandsche posten gesloten voor de gewesten Banka, Riouw, Wester-afdeeling van Borneo, Sumatra's Oostkust, Tapanoeli en Atjeh.

Laatste lichting voor aangeteekende stukken om 12.30 u. n.m. en die voor de gewone stukken kantoorbus om 1 u. n.m.

Sportnieuws

VOETBAL

BATAVIASCHE KANTOOR VOETBAL-BOND.

Singer — Douane: 0—3.

Deze ontmoeting had plaats op Dinsdagmiddag. Een gelijk spel zou de krachtsverhouding goed hebben weer gegeven, gezien de kansen van Singer na de rust. Door hun gepingel gingen deze echter teniet.

Beide ploegen waren onvolledig. Moenir stond na de rust onder de lat. Aan hem was het te danken, dat de Douane er niet met meerdere cijfers inging.

Voor de rust speelde Douane met den wind mee en wist tweemaal den Singer-doelwachter te passeeren, zoodat met den stand van 0—2 werd gedraaid.

Na de hervatting wist Douane de score te verhoogen en den stand op 0—3 te brengen. Hiermede was het met haar ook gedaan.

Toen kwamen de Singer-menschen vervaarlijk opzetten. Zij wisten verschcidene kansen te scheppen, doch deze werden alle door gepingel verknoeid.

Zonder dat er verandering in den stand kwam, kondigde Mols Sr. het einde van de zen futloozen strijd aan.

P. T. T. — Financiën I: 3—6.

Op het Bondsterrein had Woensdag-middag bovengenoemde ontmoeting plaats onder leiding van scheidsrechter F. de Casembroot, welke in een overwinning voor de Geldmenschen eindigde.

Beide ploegen telden verscheidene invallers, terwijl Post gedurende de eerste helft met 10 man speelde, de 11e man kwam pas een kwartier voor het einde opdagen.

Post, die voor de rust voordeel had van den strakken wind, was steeds in den aanval. De Financiën-verdediging, zonder Hars en Pattiwael van Westerloo Sr. kreeg het zwaar te verantwoorden, doch zij wist elken aanval te onderscheppen en met forsche trappen het veld te zuiveren.

Financiën werkte zich uit deze insluiting en ondernam thans vinnige aanvallen. Uit één dezer wist Oedit, alhoewel zwaar gehinderd, doelman Moerdono te passeeren (0—1). Hierdoor aangemoedigd kwamen de Financiers telkens terug, maar de Post-verdediging hield moedig stand.

Uit een weifelen der Financiën-verdediging wist Sormin bij een Post-aanval den gelijkmaker te scoren (1—1), waarmede ook van doel werd verwisseld.

Na de hervatting waren de rollen omgekeerd en was Financiën niet van de Post-helft weg te krijgen. De score werd opgevoerd tot 1—5, waarvan er 2 uit een strafschop ontstonden. Deze doelpunten werden gemaakt door Oedit (3) en Moegenie (1).

Dat vonden de Post-menschen welletjes, zij ondernamen thans op hun beurt enkele vinnige uitvallen. Het lukte den rechtsbinnen, om uit een weifelen van den linksachterspeler den stand successievelijk op 2—5 en 3—5 te brengen. Hiermede was het met de Post dan ook gedaan.

Daarna volgde weder een reeks Financiën-aanvallen, waarbij de Post-achterspeler Singgih onnoodig ruw begon te spelen. De Vogel wist uit een schermutseling den stand op 3—6 te brengen. Daarmede kwam ook het einde van dezen wedstrijd.

Heden-middag: N. E. F. A. — Politie 2.

KORFBAL

BEKER-WEDSTRIJDEN HOUDT STAND.

Voor deze wedstrijden, welke buitengewoon veel belangstelling trokken en die een vlot en aangenaam verloop hadden, waren de laatste uitslagen:

B. V. C. — Hercules: 2 — 0.
P. A. M. S. — D. V. B.: 3 — 1.

B. V. C. die een uitstekende aanwinst in Lijbers bleek te hebben, die dan ook beide doelpunten voor zijn rekening wist te nemen, heeft ondanks de laatste plaats in de afgeloopen competitie, thans de demi-finale weten te bereiken. Dit feit danken ze grootendeels naar onzes inziens aan de reorganisatie van hun twaalftal, waarin eenige jonge krachten in de a.s. competitie hun debuut zullen maken.

Hercules viel ons eenigszins tegen. Wel werd er over de geheele linie fanatiek gespeeld, soms zelfs met een overdreven fanatisme, dat haast grensde aan ruw spel, doch o.i. scheen het euvel hoofdzakeijk in de opstelling te bestaan.

In den aanval was er geen behoorlijke schutter, hoewel Schönherr af en toe voor een verrassend schot wist te zorgen. We hadden hier liever L. Jahn aan het werk gezien, die momenteel zeer zeker over het beste schot beschikt in de gelederen van Hercules.

Andries is een nog te zwakke speler. Hij wist weliswaar verschillende malen, door gevaarlijk verdedigen van Anschütz vrij te komen, doch hij heeft absoluut geen schot, terwijl hij bovendien nog niet van de juiste oogenblikken om zich vrij te maken of te schieten, weet gebruik te maken.

Over het algemeen was B. V. C. beter, waarbij de dames vooral goed partij gaven. We geven deze vereeniging, die a.s. Woensdag tegen T. O. V. O. moet uitkomen, zeer zeker veel kans om ook dezen tegenstander te overwinnen.

P. A. M. S. — D. V. B. 3 — 1.

Hoewel een overwinning ten gunste van P. A. M. S. volkomen verdiend was, leek deze uitslag ons een weinig geflatteerd toe, gezien de speelcapaciteiten der partijen.

P. A. M. S. had ontegenzeglijk betere schutters, vooral in den eersten aanval, waar Manusama, goed gesteund door zijn nevenspelers(sters) goed partij gaf en voor twee doelpunten wist te zorgen. De aanvalslinies van D. V. B. konden ons niet bepaald bekoren, uitgezonderd de eerste aanvalsploeg, waarin Lim Boen Soey voor de noodige verrassingen wist te zorgen.

Veel kansen werden door hen geschapen, doch alle werden, zoowel door de dames als door de heeren verknoeid.

Wanneer we thans de verdedigingstactiek van beide partijen nader beschouwen, prefereeren wij nog altijd die van de roodhemden.

Hier zat systeem in. De afwerking was goed, hoewel we toch vonden dat aan de tegenpartij dikwijls veel kans tot schieten werd gegeven, al gebeurde dit van tamelijk verren afstand.

Over het geheel genomen, was de overwinning der roodhemden dan ook zeer zeker verdiend. Een 2 — 1-uitslag had de verhouding echter beter weergegeven.

Demi-finale: T. O. V. O. — B. V. C. Woensdag 14 Augustus, terrein J. I. V. (Koningsplein).

Finale: P. A. M. S. — Winnaar (T. O. V. O. — B. V. C.) Vrijdag 16 Augustus, terrein Houdt Stand (Soendaweg).

HOTEL „DU PAVILLON"
Naripan — Bandoeng
tel. 1489 Bdg.
Geheel nieuw gerestaureerd in 't centrum der stad.
De gelegenheid voor een langer verblijf.
Billijke tarieven.
Bekende gerenommeerde keuken.
Dir. L. C. SCHOMPER
29a1 o

EEN NIEUWTJE van 2 regels (50 letterteekens) kost slechts 50 cents; 3 regels (75 letterteekens) 1 gulden; 4 regels (100 letterteekens) ƒ 1.50; 5 regels (125 letterteekens) ƒ 2.—; een Nieuwtje mag niet grooter zijn dan 5 regels.

NIEUWTJES

Reclames voor bepaalde artikelen, of toko's, worden uitsluitend onderg in de afzonderlijke rubriek: Aanbevolen Adressen en Artik

Te Huur Aangeboden

Keurig pav. per 1 Sept f 70.— voor 1 pers of f 100.— voor 2 personen met voll. degelijk pens. vlak t/o halte Pegangsaän, telef. 895 Welt. fm 12

Per 1 Sept. modern huis. Grisseeweg No. 2. fm 15

Pav. 2 kamers en eigen gemakken voor heer of dame alleen b.b.h.h. dicht bij treinhalte Tjikini 65, telef. 623 Welt. fo 13

Ruime woning bev. voor- en achtergal., 5 kamers, gar en compl. bijgeb. Bidara Tjina 9, Mr.-C. Te bevr Uniekampong Tg. Priok, Telef. Priok 45.. fo 16

Te Huur Gevraagd

Goed gemeub. moderne woningen op prima stand. Offertes: Klaasen & Co., Rijswijk 19, Telef. Wl. No. 4444. fm 13

Pension Gevraagd

Kosth. gez. voor Chin. meisje, stud. R. H. S. Brieven No. fl 9

Te Koop Aangeboden

Essex-Sedan, Super-Six, in prima conditie.
Te bezichtigen van 5 — 9 n. m. Mr. Rykmans, Nieuwe Tamarindelaan 14. fl 8

Mathis Touring. keurige conditie. Benzine verbruik 1 16 Tegen elk aannemelijk bod. Brieven onder No. 5144 de la Mar. Batavia-C. fo 6

Hoenderpark eieren verkrijgbaar, versche groote à f 0.70 per dozijn telf. Mr. C. 425 fo 10

1 mod. schrijft. en 1 boekenk. f 30.— en 1 electr. bridgetaf f 30.— Secretarieweg 9. fo 15

Goede bestaansmogelijkheid voor coupeuse. Ter overn. aangeb. eerste klas maat-atelier in aangenaam klim. (Preanger), met goede refer. en groote clientele, event met meub. en machines o.a. open zoommachine met motor. Goed cond. Br voor nadere inl. Nr. f09

Singer handnaaimachine z. g. a. n. f 45.— hutkoffers nieuw f 8.50 Br. No. f0 4

Een doos, 20 kar. 1 k.g. mooi bewerkt P.B.X. Kraton Soerakarta, tegen goudwaarde en 10 stuks oud gouden Jav. ringen J.J. Hehl, Solo, Horloger f011

Pav. kamer m. voorgal. Tel. 895 Welt. f08

Ruime frigidaire. Koelkast in zeer goede conditie. Telef. Wlt. 3851 fo 14

Betrekking Aangeboden

Gevraagd te Soekaboemi Gedipl. Europeesch verpleegster. Brieven No. fo 8 dezer.

Betrekking Gezocht

Wed. m. kl. pens. alg. ontw. kun. koken, z. best. huish bij heer. op leeft. in besch. milieu Sal. 10 gld. Br. no fo 1

Gerout. Steno typiste Hollandsch-Engelsch b.z.a. Br. no fo 5

Onderwijs en Lessen

Mevrouw L. Hugenholtz geeft Mensendieck Gymnastiek voor dames. Viostaan 21 — Tel. Wl. 1648 fj 18

Pianolessen gevraagd voor beginneling omtrek Menteng Br. no fo 2

Aanbevolen Adressen en Artikelen

DENUO
Vischrestaurant
Elke dag diverse schotels
Postweg N. -2931, Tel. 100-5110 Wl.
484

DAMES ZIJN TEVREDEN
wanneer zij koopen bij
TOKO WELTEVREDEN
Passar Baroe 76 Tel. 1342 Wl.
71a Do

HOOGSTAM-ROZEN, Eur. soorten op inh. onderstam geoc. tegen Holl. prijzen: 75 cent per plant. Zeeuwsche Zaadhandel, Soekaboemi Telefoon 233. 473

IZAL
in prijs verlaagd, thans per flesch , ... f 0 75

De **KLIM-melkpoeder-demonstraties** worden op algemeen verzoek voortgezet tot en met Woensdag, 21 Augustus. Deze demonstraties vinden plaats in het gebouw: Citadelweg 23. 528

PLANTEN- EN DIERENTUIN
30 Augustus
Groot gecost. Oranje Bal
Vele prijzen voor 497
Nat. Holl. Kleederdracht

Landré & Zoon
Mineraalwaterfabriek
Kramat 43, Telef. 120
487

voor aanmaak en reparaties van goud en zilverwerken, ook van horloges en graveeren, het voordeeligste adres h. van arcken, rijswijk 11, batavia-c, telef. 541.
477

VOORSTOFFEN bij GERZON
471

GOED NIEUWS
voor mijne vrienden
De bekende Heer **A. K. HASRUT**, Tabib Astr. is weer te Batavia te consulteeren.
Adres Sluisbrugstr. 55
Bezoek-uren van 8 — 12 u. v.m. 4 — 8 u. n.m.
518

HOTEL PENSION SHUTTE RAAFF,
Raden Salehlaan 14. Het hotel, dat bekend is om zijn kwaliteit. 512

voor geschenken
GANA
Sluisbrugplein 1 — Indische Kunst.
489

Is het U bekend, dat de
- **INDISCHE LLOYD** de
- **laagste** autoverzekeringstarieven heeft? 479

Inlichtingen Telf. Batavia 889

Bogoriana
Sluisbrugstr. 29 — tel. 3544 Wlt.
BRUIDSBOUQUETTEN
486

Bij voldoende deelname boottocht van Priok naar Leiden, op **Zondag a.s.** ad f 1.— p.p., kinderen 50 cent. Afvaart 8 uur van Betonsteiger, terug half twee. Buffet aan boord. Opgaven telefoon Priok 266 525

Exzeem, huiduitslag, ringworm, hoofdzweer enz. verdwijnen na het gebruik van 523
MITIGAL-CRÊME

Encadreeren is een kwestie van Smaak. Laat ons voor U encadreeren. Groote keuze lijsten en passepartouts. 472
G. Kolff & Co. — Weltevreden.

DAT IS WAT GIJ ZOEKT!
Wapen- en Ammunitiehandel, Reparatie atelier voor wapens, schrijf- en naaimach., gramof. enz.
P. J. HARTMAN, Secretarieweg 4
Tel. 2819 491

EXAKTA
de camera met ongelimiteerde mogelijkheden!
FOTO LUYKS
Batavia — Bandoeng
522

Ond. „MIRA" Poenten-Malang:
Rozen oculaties v.d. nieuwste, mooiste Hollandsche rozen à f 1.— per oculatie. Entrijs à 10 cent per oog. Onze overbekende djeroek-manis en keprok: 100 manis à f 2.50; 100 keproks à f 1.50 en f 2.—

Landré & Zoon
Geopend van:
7 v.m. tot 6 n.m.
487

DENUO
Lunchroom
484 Postweg N. 29 en 31
Gebakjes en IJsbestellingen
Telefoon 100 en 5110 Weltevreden

PLANTEN- EN DIERENTUIN
31 Augustus
Kindervoorstelling
497 en groot vuurwerk

Leica
CAMERA
Catalogi door den Fotohandel of de Imp. N.V. OTTO PFEIFFER AGENTSCHAPPEN,
Batavia-C. 504

PATENTEX is onmisbaar voor de hygiëne van de moderne vrouw. 521

„LUILEKKERLAND" Pasar Baroe 69 — Tel.
Brood-, koek- en banketbakkerijen.
Wilt U uw **familie of vrienden in Holland** verrassen? U **alles op 't gebied** van: diverse **sambelans, dendeng, poeksoorten,** Indische **confituren,** ting², goelalies, **lekkernijen,** enz. enz. Wij **verpakken** en **verzenden.** Voor Zaterdag en Zondag a.s. Overheerlijke **lontongtafel,** ajam, div. Chin. gerechten, vegetarisch eten.
Versche braadworstjes f 0 20 p. st. — Bandeng in zuur.
527 Bestellingen thuis

GLORIA
BATAVIASCHE MODERNE HYGIËNISCHE
WASSCHERIJ
Voor Particulieren, Hotels, Koopvaardij, Hospitalen, Inter.
TELEFOON No. 2696 — WELTEVREDEN
Waschtijd 1 — 5 dagen.
Halen en brengen kosteloos. Zeer Lage P.

DENUO
voor Uw **VISCH** 484
Altijd Versch
Postweg No. 29 — 31
Telefoon **100 — 5110** Weltevreden.

Massage: Japanner, Kitamoto, bekwaam masseur, Massage tegen vetvorming en spierverrekking Adres Sawah Besar No. 7, Tel. 2693 Welt. 492

Landré & Zoon
Zon- en Feestdagen tot 12 u. v.m. geopend.
487

PLANTEN- EN DIERENTUIN
31 Augustus
Bloemencorso en Volksspelen voor kinderen 497

FOTO-ATELIER NOBELS, Regentesselaan 5, (vlak bij Palmen Nw. Gond.) Tel. 1089 Welt. Je adres v. mod. foto's, Reprod. Pastelfoto's, Bruids-opn., Encadr. en lijsten. **Zeer lage prijzen.** Paspoto's 3 st. f 1.— Amateurswerk w.d. ons zorgv. afgew. 493

De **KLIM-melkpoeder-demonstraties** worden op algemeen verzoek voortgezet tot en met Woensdag, 21 Augustus. Deze demonstraties vinden plaats in het gebouw: Citadelweg 23. 528

Hotel-Rustoord Villa Panorama
Annex Restaurant te Tjitjoeroeg, Telefoon No. 10 beveelt zich zelf aan. Een ideaal week-end Hotel. Inlichtingen: Tandjong Priok 266 526

VERKRIJGBAAR
div. schotels, saucijze broodjes, pasteitjes, enz. bij vooruitbestelling. PENSION KLINKERT Tel. 895 Welt. 524

AUTOVERHUUR en **REPARATIE-INR.**
Gebrs. HILVER
Pas ontvangen: Schitterend Amerika.
AUTO KAPPEN
Waterdicht
Petjenongan 74 — T.

ROZEN. Eur. soorten onderstam geoc. tegen Holl. Struikrozen, per plant 35 pl. f 15.—, 100 pl. f 25 — sche Zaadhandel, S'boemi

IZAL
per flesch .
519 overal verkr.

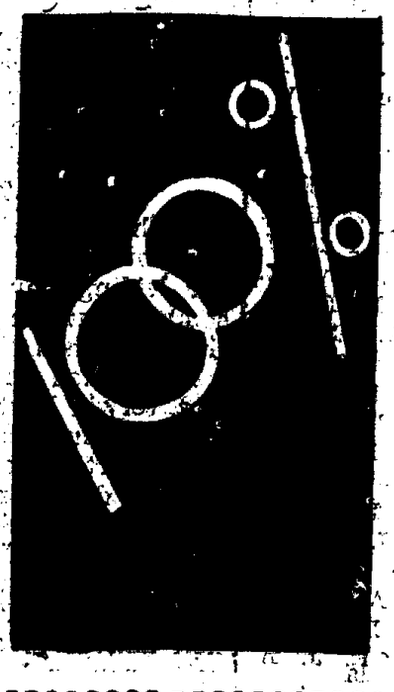
Landré & Zoon
Alle bestellingen v. met spoed uitgevoerd

DENUO
voor Uw **IJS.**
Diverse soorten.
Ook voor zelfb.
Telefoon **100 — 5110** Wel.

REIZEN IN DUITSCH.
en inlichtingen over.
Olympiade van 19.
worden kosteloos verst.
door:
DIE VERTRETUNG DER REICHSBAHNZENTR.
BEIM DEUTSCHEN
IN NED.-IN.
520 Batavia-C.

Maandag en Donderdag
Telefoon Batavia 1821

Salaris-Korting

Er zijn honderdtallen, die dat hebb. Werkloozen in geheel Indië. Die krij. geen cent meer in handen.

Kunt ge nog iets missen. Geef dan . .

Het plaatselijk Werkloozen-Comité - Telf. 2733, To.

40e Jaargang — Donderdag 15 Augustus 1935 — Vijfde Blad No. 187

Verschijnt dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezond.
Abonnementen per kwartaal (stad) ƒ 7.50
Ned.-Indië ƒ 8.—
Buitenland ƒ 12.50
Met „d'Oriënt" resp. ƒ 10.50, ƒ 11.50, ƒ 16.50
Uitgeefster N. V. HANDEL MIJ. ALBRECHT & CO.

HET NIEUWS VAN DEN DAG
VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

Directeur-Hoofdredacteur W. G. N. DE KEIZER.

Advertentiën: Per 5 woorden of gedeelte daarvan ƒ 0.75; minimum ƒ 3.75 per plaatsing; Regel-tarief, per regel ƒ 0.50; minimum ƒ 4.— per plaatsing
Advertentie-kosten bij vooruitbet. Tel. adres: „Dagnieuws Batavia".

„Het Hof aan de Solent"

Cowes een Week het Sociale Centrum van Engeland

Veel Zeewaardigheid-aan-Wal

Een „Season" in het Klein.

(Van onzen Londenschen Correspondent.)

Londen, 1 Augustus 1935.

De Jubilee-viering is thans ten einde. Zij werd enkele dagen geleden besloten met de laatste „Garden Party" der „Season", maar aangezien elke Londensche „Season" gekenmerkt wordt door twee feesten in de tuinen van Buckingham Palace, mag men met meer recht zeggen, dat de politie-revue in Hyde-Park, op 21 Juli, de laatste Jubileeplechtigheid was.

Het doet er trouwens weinig toe. Heel de „Season" heeft in het teeken van 's Konings Zilveren Feest gestaan, en ook op die plechtigheiden welke tot het gewone jaarlijksche „Season"-ritueel behooren, werd het Jubilee-stempel gedrukt.

Maar thans is Augustus aangebroken; de landadel (en ook de landburgerij) die gewoon is een deel der „Season" te Londen door te brengen, heeft de hofdstad verlaten. De Londenaars zelf — of tenminste diegenen onder hen, die maatschappelijk meetellen, —hebben hun koffers gepakt of zijn reeds vertrokken. Het laatste sein van diegenen, die nog aarzelen, zal op Maandag, 5 Augustus, de grootste aller „bankholidays", gegeven worden. Wie daarna nog te Londen vertoeft zonder dat zijn aanwezigheid hier strikt vereischt wordt, heeft alle aanspraak op „deftigheid" verbeurd.

De Koning naar Cowes.

De Koning is gisteren te Cowes aangekomen, waar zijn jacht „Britannia" zal deelnemen aan de races. Het bevindt zich thans op en aan de Solent, tusschen Portsmouth en het eiland Wight. Daar wordt een „Season" in het klein gehouden. De meeste Engelschen merken hiervan weinig, maar het mooie eiland aan de Solent merkt er des te meer van. Niet alleen Cowes, maar ook het veel grootere Ryde en zelfs de meer naar het Zuiden gelegen badplaatsen Sandown, Shanklin, Ventnor, en het voornamer Seaview en het minder voorname Bembridge aan de Oostkust, deelen in de hoofdsche drukte der Regatta-week.

Zeilen is een koninklijke sport, en al wat voornaam is of doet, bevindt zich dus op of nabij zijn eigen jacht of dat van een jachtbezittenden vriend. 't Is ongelooflijk, hoeveel duizenden menschen witte petten op hun hoofd en kijkers op hun maag dragen, wanneer er eenige honderden jachten voor Cowes liggen. Merkwaardig ook is het, welk een groot aantal vrienden en vriendinnen verbonden zijn aan het bezit van een jacht ten minste gedurende de Cowes-week. En die alleen behooren wel niet tot het tijdelijke Hof aan de Solent, maar zij zwermen er toch omheen, evenals de jonge — en ook de niet-jonge — zee-officieren van Portsmouth, en een verwonderlijk groot aantal jonge vrouwen, van wie sommigen aristocratische namen en anderen aristocratische allures voeren, maar die allen op voet van bijzondere intimiteit schijnen te verkeeren met de zee en met al wat — boven een zekeren rang tenminste — de zee bevaart.

Zeebeenen en Dansbeenen.

Er wordt veel zeewaardigheid-aan-wal tentoon gespreid; zoo het aantal zeebeenen te Cowes al betrekkelijk gering is, het aantal dansbeenen van beiderlei kunne is er zeer groot.

Ik moet erkennen dat, ofschoon ik al menig jaar gedurende de Regatta-week in of nabij Cowes doorgebracht heb, ik nooit recht wijs heb kunnen worden uit al die witgepette zeehelden en witgejurkte zeeheldinnen. Soms kreeg ik den indruk dat de vriendelijke, bejaarde Koning, die zulk een groote liefhebberij in zijn jacht heeft, de eenige was die het spel ernstig opnam en dat al de anderen waren gekomen..... nu ja, voor de chic en voor de pret. En om samen te zijn met de vrouw, die men te Londen bijna niet durft aanspreken, — want de Engelschman is bij uitstek fatsoenlijk en wars van schandaal, — maar die hier, te Cowes..... „honni soit qui mal y pense"!

De Vervelende „Season".

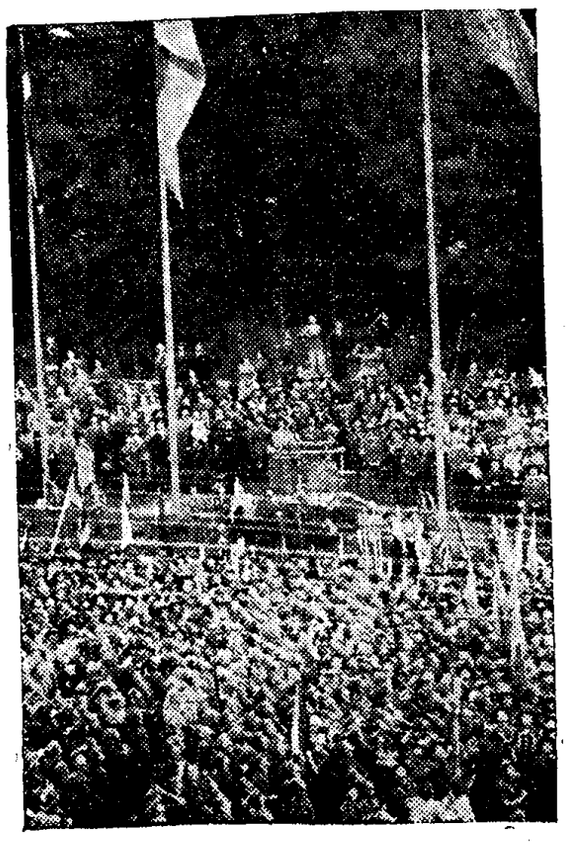
Het „Hof aan de Solent" is vroolijk. Zij, die van pret houden, vinden er een week lang vergoeding voor al de plechtstatige verveling van de Londensche „Season". Deze is voor de meesten die er aan deelnemen, een „monde où l'on s'ennuie". Men gaat luisteren naar opera's, waarin men geen belang stelt; men gaat schilderijen-tentoonstellingen mee-openen en bezichtigen, ofschoon men om schilderkunst niets geeft; men geeft gevolg aan uitnoodigingen voor diners, waar men in negen van de tien gevallen naast medegasten zit, met wie men niets gemeen heeft; men wordt uitgenoodigd tot een Koninklijk „court" — zeer glansrijk en zeer vervelend, en tot een Koninklijke „Garden Party", waarbij men — tegen het eind van Juli — onder de brandende zomerzon een hoogen hoed moet ophebben.

De Witte Jachtpet.

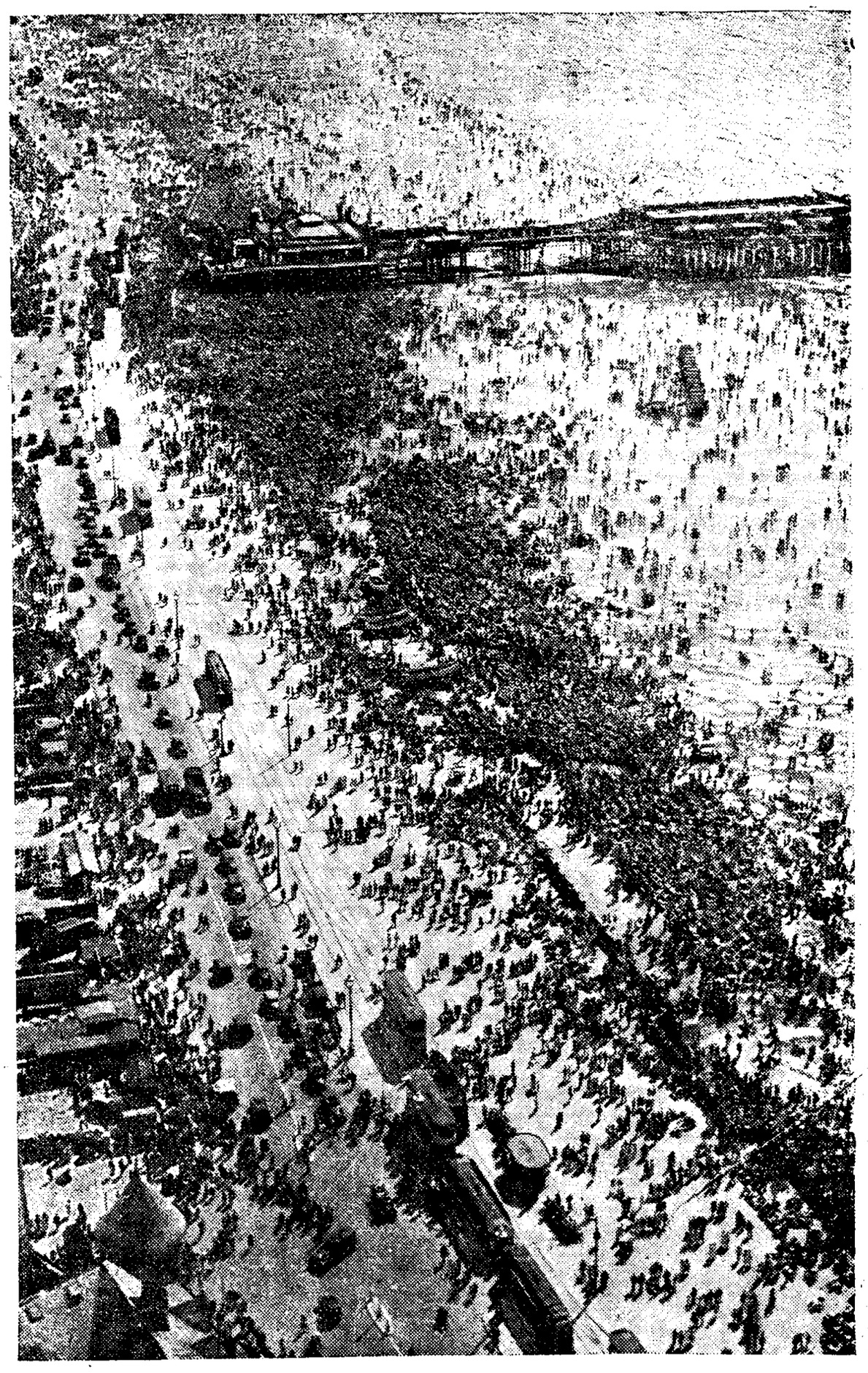
Cowes is de vergoeding en de verademing. Daar heerscht de geest van de witte jacht-pet. Men komt er op z'n voordeeligst uit. De hermelijnige Diana Montague, die enkele weken geleden débuteerde, en er in haar kostbaar hoftoilet uitzag als een pasgestorven mannequin, blijkt in haar witte Cowes-jurk of in haar wijden blauwe matroosachtige pantalon een alleraardigste kameraad te zijn, die in alles waartoe lichamelijke vaardigheid vereischt wordt, haar mannelijken makkers juist even de baas is.

En ook de jongemannen van alle leeftijden — met of zonder jacht — doen zich te Cowes voor in verheerlijkte gedaante. Te Londen mogen zij in hun correcte colbertachterachtigheid nog zoo onbelangwekkend geweest zijn, de jachtpet en de witte broek en het blauwe buis met glimmende knoopen maken hen in hun eigen oogen en in die der lieftallige bewonderaarsters tot romantische en stoutmoedige figuren. Er is er onder die mondaine of mondain-doende menigte op de Noordkust van het eiland Wight niet één die zichzelf en anderen niet in den waan brengt, dat hij niet behoort tot dat statige Hof van Jachten, waarvan de „Britannia" de troon is.

Maar nogmaals: ik ben er nooit recht in geslaagd de verhoudingen te Cowes te doorgronden. Respectabele maar praatgrage hospita's vertellen fluisterend verhalen die ik, als man van de wereld, niet geloof, en waarvan ik weet dat zij nog 5 weken lang zullen worden verteld tot het vogende jaar de Cowes-week nieuwe sensaties en nieuwe stof voor mondelinge kopij aan de hospita's van het eiland brengt.

Padvinders uit geheel Europa bijeen. — Padvinders, waaronder ook Nederlandsche, nabij Stockholm. Nadat Prins Gustaaf Adolf de officieele opening had verricht, sprak Lord Baden Powell de jongens toe. — Een overzicht tijdens deze rede.

De bank-vacantie in Engeland heeft, zooals elk jaar, wanneer het mooi warm weer is, een ware volksverhuizing ontketend. Alles toog naar buiten en te oordeelen naar de drukte kozen zeker 90% van dit „alles" den zeekant, waar men al spoedig moeite had de zee te vinden. — Een overzicht van het overvolle strand te Blackpool.

MIJN VOL WATER GELOOPEN.

Door afvuren Dynamiet-patroon.

Ten gevolge van het afvuren van een dynamiet-patroon in de bruinkoolmijn van de maatschappij Monte Castini te Larobilla is een onderaardsche bron vrijgekomen en is de mijn volgeloopen, meldt A n e t a - R e u t e r uit Grosseto.

Het water staat thans 15 meter diep in de mijn en de 16 mijnwerkers, die zich beneden bevonden, zijn jammerlijk verdronken.

SIR WILLIAM WATSON †.

De laatste der Victoriaansche Dichters.

Maandag-avond, 12 Aug., is op 77-jarigen leeftijd overleden de laatste der Victoriaansche dichters, Sir William Watson, meldt A n e t a - H a v a s uit Londen.

Gladstone stelde den Koning voor Sir William te benoemen tot Poet Laureate, doch het was Alfred Austin, die dezen post verkreeg.

Sir William Watson en Tennyson gevoelden groote bewondering voor elkanders werk.

Levensloop.

Sir William Watson werd in 1858 in Yorkshire geboren. Hij kwam uit een koopmans-familie. Naderhand vestigde zijn vader zich te Liverpool.

In 1880 publiceerde de thans overledene „The Prince's Quest", een werk dat sterk onder den invloed van Tennyson en Keats stond.

Van zijn vele gedichten en andere literaire producten (nog in 1928, dus op 70-jarigen leeftijd verschenen zijn „Selected Poems", met aanteekeningen van den schrijver), noemen we „Wordsworth's Grave" (1890), „The Eloping Angels" (1893), „Excursions in Criticism" (1893), „The Father of the Forest" (1895) en vele andere.

SENSATIONEELE ARRESTATIE.

Van 72-jarigen Tsjechischen Generaal.

De 72-jarige gepensionneerde generaal Rudolf Krauss, die tijdens den wereldoorlog hoofd was van den generalen staf van het vierde Oostenrijksche leger onder generaal Von Auffenberg, werd Dinsdag j. l. met toestemming van het Tsjechische Ministerie van Defensie te Marienbad gearresteerd.

De aard van de tegen den generaal uitgebrachte beschuldigingen werd niet bekend gemaakt, doch naar verluidt, houdt de arrestatie verband met door generaal Krauss gedane uitlatingen, welke strafbaar zijn overeenkomstig de Tsjecho-Slowaaksche wet tot bescherming van de republiek.

De arrestatie heeft groote sensatie verwekt, daar generaal Krauss een der bekendste generaals was van het oude Oostenrijksche leger en nooit een werkzaam aandeel heeft gehad in de politiek.

Zijn broer, generaal Alfred Krauss, won den twaalfden slag aan de Isonzo in 1917 toen het Italiaansche leger tot de Brenta-linie werd teruggedreven, meldt A n e t a - T r a n s - O c e a n uit Praag.

TWAALF GEVANGENEN ONTSNAPT.

Door middel van Tunnel onder een Gevangenis.

Twaalf gevaarlijke gevangenen zijn er na het graven van een onderaardsche gang in geslaagd uit de gevangenis te Krone, de grootste van Polen, te ontvluchten.

De gang was gegraven van de gevangenis naar de gevangenis-kapel, vanwaar zij zich gemakkelijk uit de voeten konden maken.

De politie te Bydgozcz stelt thans koortsachtige pogingen in het werk om de vluchtelingen, die nog verscheidene jaren gevangenisstraf voor den boeg hebben, te vatten, meldt A n e t a - T r a n s - O c e a n uit Bydgozcz.

Olifanten in de Alpen

Hannibal is er met 37 Kolossen Overheen Getrokken.

De tocht van den Amerikaan Halliburton met een olifant over den St. Bernhard is geschied op voorbeeld van Hannibal, den Carthager.

Is echter Hannibal inderdaad over den St. Bernhard getrokken? Het antwoord op deze vraag hangt af van de wijze, waarop men de bronnen beoordeelt, waaruit de mededeelingen omtrent zijn tocht met zijn volgelingen en 37 olifanten tot ons zijn gekomen, meldt het „Volk". Men neemt meestal aan, dat hij over den Mont Cenis of over den Mont Genève is gekomen.

Zeker is in ieder geval, dat deze tocht over de Alpen een der grootste ondernemingen van de oudheid is geweest, zooals men toen sinds de veldtochten van Alexander den Grooten niet meer had gezien.

Van de 46.000 soldaten, waarmee Hannibal zijn tocht begon, bereikten 26.000 Italië. Hij verloor bovendien ongeveer de helft van zijn olifanten. De weersomstandigheden waren zeer ongunstig.

Hij trok in October bij groote koude over den pas. Er lag reeds sneeuw. Bovendien werd het leger door vijandige stammen aangevallen. Desondanks duurde de tocht over de Alpen slechts vijftien dagen.

Het is vrij zeker, dat de Groote St. Bernhard reeds in dien tijd bestegen was, hoewel het onwaarschijnlijk is, dat Hannibal er is geweest bij zijn doortocht in 218 v. C. Op de pashoogte bevond zich een oeroude offerplaats, waar men offers bracht aan de Keltische godheid Peunninus om een goede reis deelachtig te worden.

Talrijke vondsten van munten, dierenbeenderen en overblijfselen van een Romeinschen tempel vormen het bewijs, dat er in de oudheid reeds een druk verkeer over den pas plaats had.

Caesar schrijft zelf, dat hij den pas heeft geopend, daar de kooplieden aan vele gevaren en afpersingen waren blootgesteld. De pas over den Grooten St. Bernhard vormde sindsdien den hoofdverkeersweg en de belangrijkste verbinding van Italië met de Noordelijk van de Alpen staande troepen.

In den Karolingertijd was de Groote St. Bernhard de belangrijkste weg naar Italië. Elf Duitsche heerschers hebben hem toen op hun tochten naar Italië afgelegd, terwijl men voor de andere Alpenpassen van het Rijn-Rhône-gebied geen enkelen overtocht met zekerheid kan aantoonen.

In 801 wilde de Jood Isaak een olifant, dien hij uit Perzië had meegebracht, aan Karel den Grooten als geschenk van den Koning van Perzië overhandigen.

Toen hij in October de Alpen wilde overtrekken, zag hij zich genoodzaakt wegens den zwaren sneeuwval met zijn dier te Vercelli te overwinteren. Ongetwijfeld was hij van plan geweest over den Grooten St. Bernhard te trekken. In hetzelfde jaar, omstreeks Kerstmis, was Karel de Groote zelf dezen pas overgetrokken.

Op 19 Juli van het volgende jaar kwam Isaak met den olifant en de andere geschenken van den Koning van Perzië gelukkig te Aken aan, waar hij alles aan Karel den Grooten overhandigde.

De olifant heette Abulabaz. In 810 is hij te Aken gestorven.

De Vivisectie

Wat de Geneeskunde er aan heeft te Danken

In „Forschungen und Fortschritte" van 20 Mei j.l. geeft Prof. Dr. Paul Uhlenhuth uit Freiburg een overzicht van wat de geneeskunde aan de „veel gesmade" vivisectie te danken heeft.

Uhlenhuth wijst dan allereerst op het werk van Louis Pasteur en Robert Koch, dat z. i. zonder de dierproef ondenkbaar zou zijn geweest.

Daarna komt hij op de ziekte van Weil, waarvan Uhlenhuth den verwekker mocht vinden (spirochaeta icterogenes), toen hij de ziekte op marmotten had overgebracht. Ook het feit, dat op zichzelf gezonde ratten met hun urine de virulente spirocheten der ziekte van Weil afscheiden en op die wijze de ziekte kunnen verspreiden, is enkel door de marmot-proef vastgesteld.

Het wezen der beri-beri, de zoogenaamde vitaminen en de geneesmiddelen tegen scheurbuik, rachitis en dergelijke noodsdrufts-ziekten, de dierproef heeft ze vastgesteld en aan het licht gebracht.

Maar niet alleen voor de ontdekking der infectie-verwekkers in het algemeen, ook voor de diagnose van eenige besmettelijke ziekten is in twijfelachtige gevallen de dierproef noodig.

Zoo openbaart de muis het miltvuur en de tetanus, de marmot de tuberculose. Rat- en marmot-proef zijn voor de diagnose van de pest ambtelijk voorgeschreven, evenzoo de konijn-proef voor de diagnose van pokken en dolheid.

Alleen met de van dier-proef verkregen agglutinine en bacteriolysine zijn wij in staat cholera-, rat- en pest-bacillen met zekerheid vast te stellen en van andere bacteriën te onderscheiden, zoodat deze methoden ambtelijk zijn voorgeschreven.

Uhlenhuth vond door dier-proef een methode om bloed-eiwit van mensch en dier te onderscheiden, zelfs in de kleinste, tientallen jaren verdroogde bloed-vlekken. Indien dus voor de rechtbank moet worden uitgemaakt, of de bloed-vlekken op de kleeren van een moordenaar menschen-bloed of niet bevatten, kan dat niet anders gebeuren dan met het serum van een met menschenbloed behandeld konijntje.

Op dezelfde wijze heeft U levensmiddelenvervalsching met behulp van zijn biologische methode aan het licht gebracht, zooals b.v. de toevoeging van paardevleesch bij gehakt, worst en andere vleesch-waren. Deze methode is in de Duitsche Vleeschkeuringswet voorschrift geworden.

De methode heeft ook de bloed-verwantschap tusschen verschillende dieren (paard, ezel, hond, vos, enz.) bewezen en ook die tusschen mensch en aap, welke men elk oogenblik met behulp van deze reactie ad oculos (voor ieders oog) demonstreeren kan. Slechts het dierlijf levert ons zulke specifieke biologische reagentia. De chemicus is daartoe niet in staat.

Een nog fijnere reactie op vreemd-soortig eiwit neemt men in het dier-lichaam zelf waar, in de gedaante van de z.g. overgevoeligheids-reactie, waarmee het U. verschillende keeren gelukt is, sporen van specifiek eiwit in duizenden jaren oude mummies aan te toonen, daar viervoeters, welke met zoo'n mummie-extract behandeld waren en na eenige weken met menschelijk eiwit geënt werden, op typische wijze acuut stierven (anaphylactische schok).

Von Behring kreeg zijn diphtherie-serum en tetanus-serum van het paard, U. zijn serum tegen de ziekte van Weil van de marmot, dat tegen mond- en klauwzeer van het rund, dat tegen de varkenspest van het varken.

U. wijst verder op de sera tegen mijnwormziekte, menigites, longontsteking, slangebeet, worst-vergiftiging, waarvoor de dier-proef onontbeerlijk is.

De dieren leveren ook de belangrijkste eiwit-stoffen tegen pokken (Jenner), hondsdolheid (Pasteur), gele koorts, typhus, cholera, diphtherie. Zonder het dier- dus geen redding van den mensch.

De dier-proef is ook het fundament voor de heele chemotherapie.

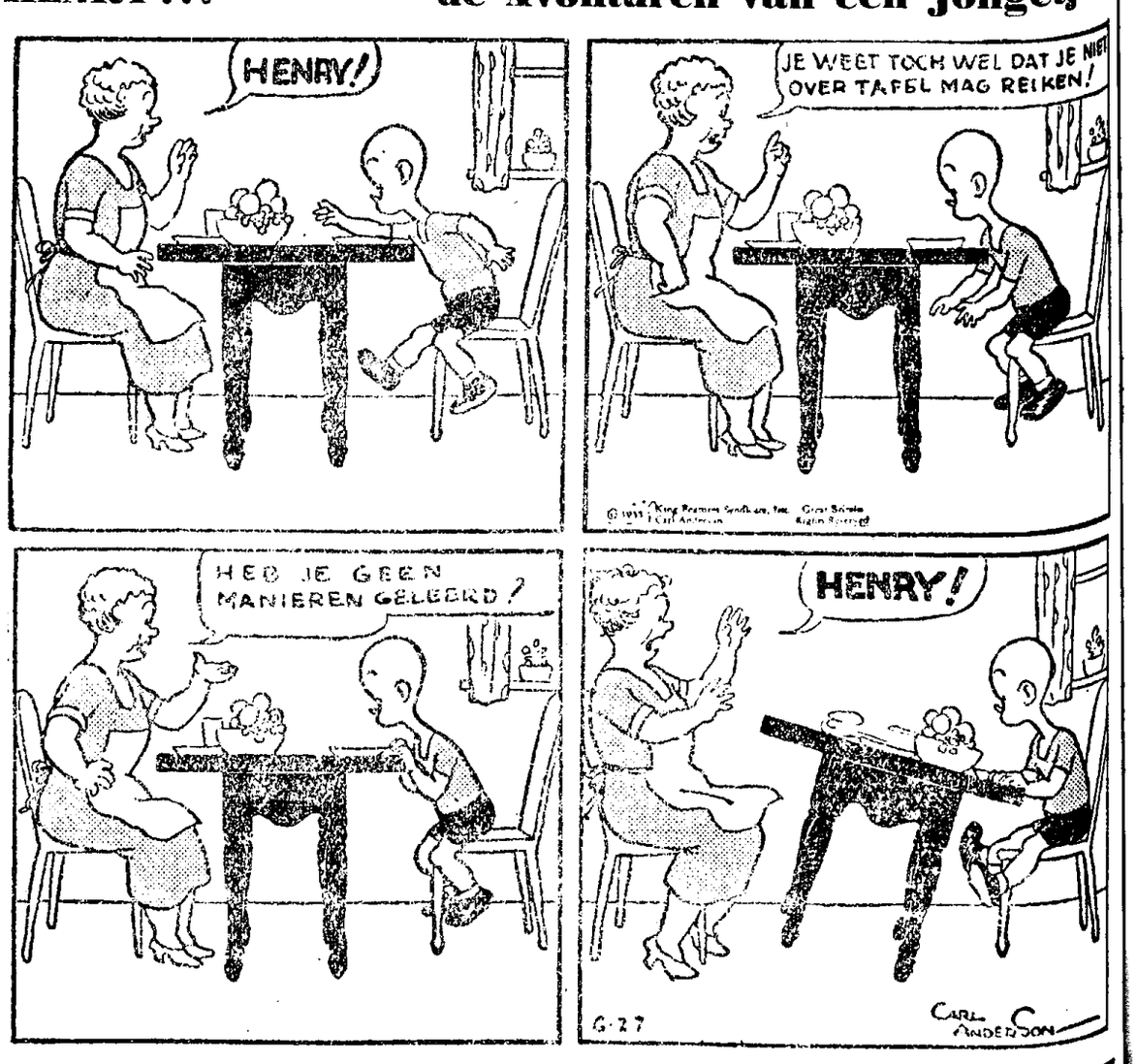
Uhlenhuth vertelt dan van zijn met Schmidt en Kuher samengestelde nieuwe organische antimoon-preparaten in den vorm van stibinezuren, welke zoo gunstig zijn gebleken bij de tropen-ziekte Kalaazar.

Tot dusver stierven zware zieken voor 98%, thans genezen zij in 8 dagen. Ook de huidleiskmaniose (buil) en de in Egypte zeer verspreide Bilharzia-ziekte worden door de nieuwe preparaten met verrassend succes bestreden.

Na nog op het succes van door dier-proef verkregen chemische preparaten tegen slaapziekte, malaria gewezen en de verwachting uitgesproken te hebben, dat de dier-proef ook nog het middel tegen ongeneeslijke ziekten als kanker zal doen vinden, besluit Uhlenhuth:

„Na al het bovengemelde zou het eenvoudig misdadig zijn het verbod van de dier-proef, die tot redding van den mensch onvervangbaar is, ook maar in overweging te nemen. Het dier is naar zedelijke en goddelijke ordening ter wille van den mensch daar, en onzedelijk zou de arts handelen, als hij zich den weg van de genezing laat versperren door af te zien van het doen lijden van het dier. Het dier door narcose voor pijn te beschermen, is eerste wet voor den onderzoeker."

HENRY... de Avonturen van een Jongetje

Lord Linlithgow

De Nieuwe Britsch-Indische Onderkoning.

In aansluiting op het telegram, melldende, dat Lord Linlithgow door den Koning van Engeland werd aangewezen als opvolger van den Onderkoning van Britsch-Indië, Lord Willingdon, lezen we nog in de „Str. Times":

Lord Linlithgow, die voorzitter was van de Joint Select Committee Indian Constitutional Reform, welks rapport de uiteindelijke basis was voor de nieuwe Britsch-Indische Grondwet, zal de moeilijke taak hebben om de nieuwe wet in Britsch-Indië in te voeren, welke kort geleden, zooals bekend, tot wet is geworden.

In vroegere jaren, nam Lord Linlithgow een voornaam aandeel in de interne Regeerings-discussies met betrekking tot de India Bill.

In Schotland staat hij bekend als een landbouwkundig expert. Hij is daar ook President van de Landbouw-hoogeschool.

Gedurende den Wereld-oorlog voerde hij het 1ste regiment Lothians aan en commandeerde tevens de Border Armoured Car Co. Hij werd verschillende malen in officieele rapporten genoemd.

Hij was Eerste Lord van de Admiraliteit in de conservatieve Regeering van 1922—1924. Gedurende twee tot drie jaar was hij fractie-leider van de Unionist Partij.

Voorts was hij van 1924—1931 voorzitter van de Navy League.

Lord Linlithgow heeft een helder inzicht in zake de bedoelingen van de Britsche Regeering met de nieuw Br.-Indische Grondwet.

Zijn bezoeken aan Br.-Indië, hebben hem een juist beeld gegeven van de problemen, welke zich daar voordoen.

FEUILLETON

DE VROUW DIE UITGESTOOTEN WERD

ROMAN VAN

LUIGI PIRANDELLO

VERTAALD DOOR

Mr. H. P. B. VAN BERLEKOM

20)

Van al wat er in den familiekring gebeurde, wist zij niets. Alleen had zij opgemerkt dat signora Agata en Maria haar aankeken, alsof zij voor haar iets wilden verbergen, een indruk, een gevoel. Vonden zij het misschien niet goed dat zij zich den geheelen dag alleen opsloot? Konden zij dat niet begrijpen? Hadden zij geen medelijden met haar? Signora Agata had menigmaal rood-geschreide oogen; Maria werd steeds meer deemoedig en nederig, was verlegen en zwaarmoedig. Om haar genoegen te doen, vroeg Marta haar:

„Zullen wij samen naar de kerk gaan Maria?"

Voor Maria beteekende dit: „zullen we voor vader gaan bidden?" — Zij antwoordde bevestigend en dan gingen zij er samen heen.

Op zekeren middag, toen zij uit de kerk terugkwamen, werden zij getroffen door het aanschouwen van een klein jongetje, bijna geheel naakt, enkel gekleed in een morsig hemdje, dat hem tot op de magere beentjes hing. Zijn gezichtje was geel en vuil, met een zijner handjes greep hij den omslagdoek van Marta vast en wilde dien niet meer loslaten, smeekend om een aalmoes; hij was een zoontje van een metselaar der fabriek, die gevallen was.

„Het is waar, wat hij vertelt", — zeide Maria, — „zijn vader is gisteren van het dak gevallen en heeft een arm en een been gebroken."

„Kom maar met mij mee ventje", — zei Marta tot het jongetje.

„Neen Marta, doe dat niet", — riep Maria uit, terwijl zij hare zuster smeekend aanzag, maar aanstonds sloeg zij de oogen neer alsof zij berouw had over hare woorden.

„Waarom niet?" — vroeg Marta.

„Och, zoo maar, laten wij nu maar doorloopen", — antwoordde Maria, onrustig. Toen zij thuis gekomen waren, met het jongetje achter haar aan, vroeg Marta hare moeder het knaapje wat geld te geven.

„Och kind, wij hebben zelf niets meer", — bracht signora Agata uit.

„Wat zegt u?"

„Het is niet anders", — zeide de oude vrouw in tranen uitbarstend, — „Paolo is sinds een paar dagen verdwenen, niemand weet waarheen. De fabriek is gesloten en verzegeld. Wij zijn geruïneerd. Maria, vertel haar hoe alles gegaan is, ik moet dadelijk weg, de advocaat wacht mij."

IX.

Den volgenden dag, nog voor zonsopgang, werden zij plotseling gewekt door een helsch lawaai op straat; een verward gegil en geschreeuw steeg ten hemel, gemengd met een verschrikkelijk trompetgeschal.

„De visschers", — zeide Maria, zuchtend, in de duisternis der kamer.

Zoo was het. Dit was de feestdag voor de beschermheiligen van het stadje. Wie had daaraan kunnen denken?

Evenals in alle andere jaren, kwamen ook thans bij het krieken van den dag, met veel luidruchtigheid, de bewoners der wijken aan den zeekant, de zoogenaamde visschers aanzetten, bijna de geheele bevolking, die aan den oever der zee woonde, al oefenden zij ook niet allen de vischvangst uit. Volgens oude gewoonte kwam aan de bewoners dezer wijken de eer toe de beeltenis der beide schutspatroons, die in de zee hun marteldood gevonden hadden, door de straten der stad in triomf rond te dragen, — de beeltenis der heiligen, die de schutspatroons der geheele stad, maar inzonderheid die van de zeelieden waren.

Zoo werd ieder jaar de stad gewekt door dezen rumoerigen inval, die geleek op een inval der bulderende zee zelve. Langs de straten werden vele vensters haastig geopend, waaruit half ontbloote armen, dadelijk weer teruggetrokken, te voorschijn kwamen en waarvoor zich slaperige bleeke hoofden vertoonden, gewikkeld in oude sjaals, mutsen en zakdoeken.

Geen der drie ongelukkige vrouwen dacht er echter ditmaal over uit het bed te komen. Al vele jaren lang, in betere tijden, hadden zij dien stoet voorbij zien trekken.

Nadat deze wilde optocht voorbijgetrokken was, heerschte opnieuw de nachtelijke stilte in de straat, maar spoedig daarop werd het daar levendig door een feestelijke drukte. Maria drukte haar hoofd diep in het kussen, en schreide in stilte, het contrast gevoelend van de herinneringen uit het verleden met het droevige heden.

Vroeg in den morgen kwam Anna Veronica, als gewoonlijk gekleed in een zwarten omslagdoek, als boetvaardige vrouw, Maria afhalen. Zij moest de gelofte volbrengen, gedaan gedurende de ziekte van Marta en aan de kerk de twee beloofde waskaarsen en een geborduurd tafelkleedje brengen. En Marta moest haar daarbij vergezellen. In de verwarring der laatste dagen, na de vlucht van Paolo, had zij vergeten dit met Marta af te spreken.

„Vooruit Marta, moed gehouden. Een gelofte moet men nakomen."

Marta, in zichzelf gekeerd in somber zwijgen, antwoordde boos: „Ik denk er niet aan mede te gaan, — laat mij met rust."

„Wat nu?" — zeide Anna, — „wat zeg je?"

En zij keek in verslagenheid Marta en Maria aan.

„Je hebt gelijk", — zeide ze daarop, het hoofd schuddend. „Maar wie zal ons nu verder helpen?"

Marta sprong overeind.

(Wordt vervolgd.)

„Okey-Nokey".

Sinds ongeveer tien jaar zegt men in Amerika inplaats van Allright „O. K."! Wat het eigenlijk beteekent, of waarvan het is afgeleid, weet men niet beslist zeker. Velen meenen, dat het een etymologie is van „all correct", terwijl anderen van meening zijn, dat het van het Indiaansch is afgeleid.

Van Amerika uit heeft O. K. een zegetocht door de heele Engelsch-sprekende wereld gemaakt. De moderne jonge Engelschman voelt zich pas „smart" als hij iedere afspraak bekrachtigt met een nonchalant „O. K.!"

Hoezeer men in Engeland het Amerikaansche „slang" ook veroordeelt, in dit opzicht volgt men Amerika slaafs na!

Aan de universiteiten hebben de professoren reeds hevige philippica's tegen het „O. K."! gehouden. Maar „O. K." is onsterfelijk, is niet klein te krijgen en treedt onder allerlei vormen en verbasteringen steeds opnieuw op; soms wordt het geschreven „okey" of „oké", soms vindt men het in de volkstaal als „okey-okey" of „okey-dokey", „okey-dokarino" en zelfs..... als ontkenning: nokey! Met natúúrlijk „nokey-dokey" en de rest! Aan dit taalbederf heeft men nu den oorlog verklaard.

Met man en macht trekken de Britsche cultuurverzorgers er op los om dit taalmisbruik uit de wereld te helpen, aldus de „N. R. C.". De „okey"-menschen zullen het wel „nokey" vinden en het zal wel een moeilijke uitroeiïng worden.

BOM ONTPLOFT IN VLIEGTUIG.

Piloot veilig geland met beschadigd Vliegtuig.

De Japansche Onderluitenant Itadani van het Tateyama Marine-Luchtvaart-corps, wist, met een gedeeltelijk weggeslagen vleugel, veroorzaakt door het ontijdig springen van een bom, toch nog veilig op het vliegveld te landen.

De ontploffing verwondde den vlieger ook aan den schouder. Een stuk drong zelfs tot het been door, meldt de „Mainichi".

Itadani dook met zijn toestel van een hoogte van ongeveer 2.500 m. Op een hoogte van 500 m had toen de ontijdige ontploffing van een der bommen plaats.

Weer een Uitleveringskwestie

Fransch Misdadiger in een Vervalschingskwestie.

Eenigen tijd geleden behandelde de rechtbank te Amsterdam in Raadkamer het uitleveringsverzoek van een man, die volgens zijn pas een Spanjaard is en wiens uitlevering is gevraagd door de Fransche Justitie.

In deze zaak heeft Mr. Dr. E. Diaconide gepleit, meldt de „Nwe Rott. Crt.".

De man is door de politie te Amsterdam in hechtenis genomen, aangezien hij betrokken was in een valsche zegel-kwestie.

Toen de Justitie te Amsterdam o.m. te Parijs informeerde of deze vreemdeling misschien het een of ander op zijn kerfstok had, kwam onmiddellijk het verzoek om uitlevering.

Het is nl. zeer waarschijnlijk, dat hij een berucht Fransch misdadiger is, genaamd André Louis Asteggiano of Astequiano.

Hij zou in Juli van het vorige jaar op den hoek van de Champs Elysées en de Rue de Berri in den nacht zijn jeugdige vriendin met 3 schoten in een taxi hebben gedood.

De chauffeur stopte onmiddellijk en de moordenaar maakte van de gelegenheid gebruik om te vluchten.

De vrouw had echter nog gesproken en den naam van den moordenaar genoemd. De man stond bekend als „Albert le Nilois" en alle nasporingen stuitten af op de „wet van de stilte" die de onderwereld beheerscht.

Al maanden was een rechercheur hem op het spoor. Deze inspecteur bezocht onder allerlei vermommingen die kringen, totdat hij onlangs in een herberg te Barcelona naast iemand kwam te zitten, die met twee vrouwen sprak over „Albert".

Deze zou te Amsterdam een streek uithalen. De man was den inspecteur bekend als „gangmaker" van een internationaal agentschap van valsche identiteitsbewijzen.

Toen Asteggiano te Amsterdam werd gearresteerd, was hij in het bezit van een valschen pas op naam van Clerc.

Voor de Raadkamer gaf de man toe, dat de pas valsch was; hij hield echter vol een Spanjaard te zijn, genaamd Pedro Lopez. Bij de laatste revolutie in Catalonië had hij de vlucht moeten nemen..... In Parijs was hij naar zijn zeggen nooit geweest.

Mr. Dr. Diaconide wees er op, dat verdachte zich niet tegen een uitlevering naar Frankrijk verzet, wat zou pleiten voor de juistheid van zijn bewering, dat hij een Spaansche politieke vluchteling is.

De Raadkamer der rechtbank zou 14 dagen na de behandeling dezer zaak, aavies aan de Kroon uitbrengen.

Monte Carlo

Scheidingscentrum van Europa

(Door een bizonderen medewerker.)

De stad van het beroemde Casino aan de Middellandsche Zee, heeft zware zorgen. Want de inkomsten van het Casino, die eens ongehoord waren, gaan op angstwekkende wijze achteruit.

Zoodoende is men dan in Monte Carlo op de reddende gedachte gekomen, Monaco tot een Europeesch scheidings-centrum te maken en zoo nieuwe, — en overvloedig stroomende, — geldbronnen te openen.

Maître Telix Bonaventure, vooraanstaand advocaat in Monaco en leider der oppositiepartij in het land, vertelde deze uitstekende plannen kort geleden in een interview.

„Het is nu duidelijk geworden", zoo meent deze heer, „dat de Casino-gans geen gouden eieren meer zal leggen; en zoo moeten wij zien, dat we de inkomsten van het speelhol kunnen vervangen. Mijn partij is er geheel voor, de positie van Monaco als souvereinen Staat uit te buiten, — en het eerste, waaraan men in dit verband kan denken, zou zijn een uitgebreide verlichting der scheidingswetten.

Zie eens, welke sommen de Amerikaansche bondsstaat Nevada, waarin Reno, het scheidings-centrum der Nieuwe Wereld, ligt, hiervan trekt! Er is absoluut geen reden aanwezig, waarom ook wij niet hetzelfde gebruik van onze positie zouden maken.

Behalve de inkomsten uit scheidingen", zoo vervolgt maître Bonaventure, „zijn er ook nog andere bronnen van inkomsten; boeken en schilderijen, die in andere landen uit politiek of een ander oogpunt afgekeurd zijn, is er één van.

Ik overdrijf natuurlijk, wanneer ik zou voorstellen, om een honderd procents-nudisten-kolonie aan onze kust te stichten; doch wij zouden dit werkelijk kunnen doen!

Dat zal U een beeld van onze mogelijkheden geven. Wij hebben dus geen zorgen voor de toekomst. Er kome, wat wil, — wij zullen niet verhongeren."

M. Théophile Gastand, een andere autoriteit, deelt Bonaventure's pessimistische meening over het Casino niet en breekt een lans voor deze eerbiedwaardige en vroeger winstgevende onderneming, dat Monaco op de landkaart bracht.

„Inderdaad tracht men het door een leening van 40 millioen francs op de been te brengen; wanneer dit niet gelukt, zal Sir Zaharoff bijspringen. Ik heb vernomen, dat hij dit beloofd heeft. In ieder geval zal het Casino ook verder onze hoofdbron van inkomsten blijven. De menschen willen spelen, en ze kunnen het in geen andere plaats zoo doen als in Monte Carlo".

Dus zullen de scheidingslustigen van alle landen nog wat geduld moeten uitoefenen totdat beslist wordt, of Monte Carlo hun Mekka zal worden.

Japansche Vlieger Gedood

Parachute Weigerde te Openen.

Een tragisch ongeval had 19 Juli j.l. te Tsitsihar plaats, lezen we in „The Japan Weekly Chronicle".

Op een hoogte van 400 m, trachtte een Japansche officier uit zijn neerstortend vliegtuig te springen, door middel van een parachute. Deze weigerde echter te openen.

Kapitein Takada van het Japansche Luchtvaart-corps te Tsitsihar, was 19 Juli j.l. 's morgens om 9 u. 10 m. opgestegen om mede te doen aan een lucht-manoeuvre.

Op een hoogte van 12.000 m weigerde plotseling de motor van het vliegtuig. Met den neus naar beneden gericht, stortte het toestel neer.

Op een hoogte van 400 m sprong kapitein Takada uit het vliegtuig, voorzien van een parachute. Deze weigerde echter te openen en de officier sloeg tegen den grond. De dood trad onmiddellijk in.

Het vliegtuig kwam neer in de nabijheid van het vliegveld te Tsitsihar. Het werd totaal vernield, vatte daarna vlam en verbrandde geheel.

ADVERTENTIËN

WEEST VOORZICHTIG

ER IS MAAR ÉÉN ORIGINEELE EN ECHTE

Pro-phy-lac-tic Perma-Grip

Het is beslist de moeite waard om voorzichtig te zijn bij de keus van Uw tandenborstel. Vele borstels mogen dan wel lijken op de Pro-phy-lac-tic Perma-Grip — sommige borstels hebben bijna gelijkluidende namen — maar *geen* enkele andere borstel is van zóó uitstekende kwaliteit, is zóó duurzaam, reinigt zóó grondig en wordt zóó onvoorwaardelijk gegarandeerd.

Echte Pro-phy-lac-tic Perma-Grip Tandenborstels worden uitsluitend verkocht in de bekende gele cartons met den in lettergrepen verdeelden naam Pro-phy-lac-tic. Let op deze teekenen van echtheid bij aankoop van de eenige origineele en onvervalschte Pro-phy-lac-tic.

Het nieuwe en aparte Perma-Grip-procédé verankert de borstelharen dusdanig goed dat uitvallen onmogelijk is.*

* * *

*Afbreken der borstelharen is niet te voorkomen doch dit komt bij een Pro-phy-lac-tic slechts zelden voor.

6108

Stacomb

In flacons, potten en tubes. Eén van de drie hoort beslist op **iedere** toilettafel en bij de reisuitrusting. Zorgt dat Uw haar den geheelen dag gesoigneerd blijft zitten.

STACOMB IS ZUIVER EN VETVRY

6109

6115

„'t Kan verkeeren" denkt Fidel.

Vroeger moest de baas, als ie 's avonds thuis kwam, direct z'n sandalen hebben ... Blij dat ie z'n schoenen kon uittrekken. Altijd riep ie dan: „Aport Fidel" en dan wist 'k hoe laat het was. Dan moest ik op een rennetje z'n sloffen komen brengen. Maar tegenwoordig denkt ie daar niet meer aan.

Want nu draagt hij Robinson, Model 61. „En met Robinsons heb ik nog méér schik", beweert de baas, „dan jij met je Zondagsche kluif". Hij zegt altijd: „die Robinsons zitten zoo reuzen-makkelijk, dat ik best jouw gekke sprongen zou kunnen nadoen."

Dan kijk ik de baas vol verstandhouding aan en kwispel eens met m'n staart. Mijn baas is zoo verstandig! Die neemt voortaan uitsluitend dit degelijke Robinson-model 61, een lage zwarte schoen van soepele rundbox. Randgenaaid met kernleeren zool en Robinson-rubberhak. En zoo voordeelig!

Alle heerenmaten f 6.25

Jongensmaten:	26-27	28-31	32-35	36-39
	f 4.—	f 4.50	f 5.—	f 5.50

Let op het zoolmerk: Robinson

Nederlandsch Fabrikaat. Importeurs: KERKHOFF, KERSTHOLT & Co.

6114

Maandag en Donderdag Nieuwtjes

Telefoon Batavia 1821--1823

Om den hoek

„Dit hier is een tabaksplant in vollen bloei!"
„Oh — wat interessant, en wanneer zijn de sigaren rijp?"

HOTEL „ASTOR"

Goenoeng Sari 60 — **Telef. 109 Welt.**

GEHEEL NIEUW GERESTAUREERD
Daglogé's vanaf f 4.— per persoon
„ f 7.— 2 personen
Centrum Weltevreden

Van ouds bekende schitterende keuken onder beheer van eigenaren.
16 Do B J. F. BEHRE.

Nieuwe Kracht Gezondheid Levenslust

Sanatogen zal U in korten tijd gezonder, vroolijker en levenslustiger maken – omdat het aan lichaam en zenuwen de kracht geeft zwakte en vermoeidheid te overwinnen.

Nervositeit, gebrek aan energie, slapeloosheid en andere zenuwklachten verdwijnen, naarmate U met Sanatogen sterker gaat voelen. En dat niet alleen – de overvloed van krachtig bloed, door Sanatogen gevormd, zal er U jeugdiger en aantrekkelijker doen uitzien.

Besluit U weer jong en opgewekt te gaan voelen – stralend van gezondheid en levenslust.

Koop nog vandaag een flesch Sanatogen

SANATOGEN
Het Zenuwsterkend Voedsel.
Verkrijgbaar in alle Apotheken en Toko's.

6121

6119

Op de hardheid van den snijkant komt het aan

Gillette is door zijn nieuw en speciaal electrisch hardingsproces in staat het midden van het mesje dusdanig soepel te houden dat het in het scheerapparaat tot den juisten stand kan buigen terwijl het overige gedeelte van het mesje speciaal wordt gehard zoodat het een scherperen en langer goed blijvenden snijkant verkrijgt. Daardoor scheert men zich beter en krijgt elk mesje een langeren levensduur dan ooit te vor n.

Probeer deze nieuwe Blue Gillette Sleufmessjes—zij zijn het waard.

Groot pakje F. 1.00. Klein pakje F. 0.50.

BLUE GILLETTES

Gillette

D.E.I. 6124

5979

VAN BEEM & Co.

Tel. W. 89 - Poolweg 5
(Gang Pool)

VERKOOP EN VERHUUR
van
Nieuwe en 2e-handsch Meubels
VERLAAGDE PRIJZEN

5741

Maandag en Donderdag

NIEUWTJES

Telefoon Batavia 1821 – 1823

KENT U ONS NIEUW KRANTENKNIPSELS-TARIEF B. ?

f 6.— per geheel jaar en 20 cent voor elk toegezonden knipsel

Het goedkoopste en voordeeligste tarief voor hen, die slechts in bijzondere gevallen bij bepaalde krantenberichten geïnteresseerd zijn.

Voor slechts f 6 — per jaar speuren en neuzen wij iedere dag in meer dan 100 bladen naar berichten, die voor U of Uw firma van belang kunnen zijn. 5758

Nadere inlichtingen **„N. I. P. A."**

Laan Raden Saleh No. 6, Batavia (C.), Teleph. WI. 3800

Gedrukt bij: Het Nieuws van den Dag v. N .I.

De Vacantie van de Koningin en Prinses

Een Romantische Streek met oude Herinneringen

Het Hartelijk Welkom in Engeland

Waar Purperen Heuvels Gloeien.

Reeds gaven wij eenige bijzonderheden over de vacantie-reis van H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana naar de Schotsche Hooglanden.

Aan hetgeen een medewerker van de „Tel." dd. 3 Aug. jl aan zijn blad meldde, ontleenen wij thans nog het volgende:

Aan de Oostelijke punt van Loch Earn, een der kleinere onder de Schotsche meren, ligt het schilderachtige dorpje St. Fillans omgeven door de met heide begroeide heuvelen, die in den nazomer in purperen gloed staan. Het dorpje bestaat slechts uit enkele huisjes en een hotel, het Drummond Arms Hotel, dat aan het meer is gelegen. Hier zullen H. M. de Koningin en H. K. H. Prines Juliana Haar vacantie-verblijf doorbrengen.

Het is een typisch Highland hotel, dat daar in het hartje van Perthshire is gelegen; rustiek en eenvoudig zonder luxe, maar van ouderwetsch comfort. Van de vensters heeft men een prachtig uitzicht over het meer, dat door een boschrijk eiland wordt afgesloten, en op de omringende heuvels, die beheerscht worden door den bijna 1000 m hoogen Ben Vorlich. Van den top van dezen heuvel heeft men een schitterend uitzicht op den Grampianketen der Hooglanden en op heldere dagen kan men Schotland's hoogsten bergtop Ben Nevis duidelijk zien.

Het is een romantische streek, doorsneden door kleine dalen, waardoor driftige bergstroompjes snellen, een streek ook vol herinnering aan het grijs verleden, van den strijd tusschen de Schotsche Clans.

Het was b.v. aan de oevers van Loch Earn, dat de MacGregors in 1589 uit wraak voor een vermeend onrecht 's Konings houtvester Stewart vermoordden, diens hoofd op een schotel plaatsten met een korst brood tusschen de tanden en dit gruwelijk geheel aan zijn zuster brachten.

De episode vindt men beschreven in den roman van Walter Scott: „De legende van Montrose".

Op dezelfde plek wordt ook de beroemde Clach Dearg of roode steen bewaard, een der oudste talismannen in Schotland. Op het kleine kerkhof, dat vlak naast het dorpje is gelegen, vindt men de ruïne van de vroeg-Middeleeuwsche kapel die aan den Heiligen Fillan was gewijd.

Aan de Fillan Pool, een in de buurt gelegen vijver, werd nog de vorige eeuw wonderdadige geneeskracht toegeschreven. Niet ver van het meer vindt men ook het Graf van Rob Roy, den Schotschen Robin Hood, die in het begin van de 18de eeuw deze streek onveilig maakte en van wiens geduchte wapenfeiten nog heden ten dage verhalen de ronde doen.

Een medewerker van de „Tel." te Den Haag schreef dd. 6 dezer:

Op buitengewoon hartelijke wijze heeft een talrijk Haagsch publiek heden-morgen afscheid genomen van H. M. de Koningin en H. K. H. de Prinses, die haar vacantiereis naar Schotland zijn begonnen. De vorstinnen maakten de reis van Den Haag naar Vlissingen per spoor, met den trein die heden-morgen om 10 uur 53 uit de Residentie vertrok. Er was tegen het uur van vertrek zoowel buiten het station Hollandsche Spoor, op het Stationsplein als op de perrons zelf een opmerkelijk groote belangstelling.

Om kwart voor elf kwamen de Koningin en de Prinses aan het Hollandsche Spoorstation aan, waar ter begroeting de Gouverneur der Residentie, Luit.-Generaal Jhr. W. Röell en de Burgemeester van Den Haag, Mr. S. J. R. de Monchy, aanwezig waren. Bij de komst van de vorstelijke personen steeg er een hartelijk gejuich uit de menigte op, dat tot groote geestdrift aanzwol en door het „Wilhelmus", door honderden meegezongen, besloten werd.

De Koningin en de Prinses werden tot den trein uitgeleide gedaan door de Prinses von Erbach en haar dochter. Nadat H. M. en H. K. H. in den salonwagen, die tot voor de Koninklijke wachtkamer op het eerste perron was gereden, hadden plaats genomen, werd de salonwagen door een speciale locomotief naar een ander spoor gereden, waar de aankomst van den boottrein van Vlissingen werd afgewacht. Toen deze gearriveerd was, werd de Koninklijke salonwagen aan den trein gehaakt en onder luide hoera's vertrokken Koningin en Prinses die er beiden opgewekt uitzagen en hartelijk terugwuifden, naar Vlissingen, waar de boot naar Harwich wordt genomen.

Uit Vlissingen meldde men aan de „Tel." dd. 6 dezer nader:

Met den boottrein van 1.38 kwamen H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana met gevolg te Vlissingen aan. Op het station en in de omgeving van de mailboot had zich een groote menigte verzameld, die haar hartelijk toejuichte.

H. M. de Koningin en H. K. H. de Prinses werden aan den trein verwelkomd door den Burgemeester van Vlissingen, den heer C. A. van Woelderen, den directeur van de Mij. „Zeeland", den heer G. J. Bensink, den commissaris van politie, den stationschef en den commandaant van de Maréchaussée. Met den trein was ook meegekomen de divisie-commandant der Maréchaussée te Breda, kapitein Van Alphen.

H. M. de Koningin, die in het zwart gekleed was en de Prinses, die een grijs toilet droeg, wuifden de enthousiaste menigte minzaam toe. Voor het aan boord gaan onderhielden de Koninklijke bezoekers zich korten tijd met Burgemeester Van Woelderen, waarna zij zich onder luide toejuichingen, vergezeld van den directeur der Mij. „Zeeland", die de reis meemaakt, aan boord van het stoomschip „Mecklenburg" begaven. Hier werden beiden begroet door den gezagvoerder J. M. Kuiler Omstreeks twee uur verliet de „Mecklenburg" de haven. H. M. en de Prinses verschenen nog even op het dek om de daverende toejuichingen van het publiek in ontvangst te nemen.

Het verblijf in Schotland zal een strikt incognito karakter dragen en de Koningin reist onder den naam van Gravin van Buren. Een speciaal koninklijk salonrijtuig, dat aan den trein van Harwich naar Londen zal worden aangehaakt, zal te Liverpool-street Station, na aankomst om 9.30 's avonds, worden overgebracht naar het King's Cross Station, waar het aan den nachttrein naar Schotland zal worden gekoppeld, die om halfelf uit Londen vertrekt en 's morgens vroeg te Edinburgh aankomt. De Koningin, de Prinses en het gevolg zullen dus den trein in Londen niet verlaten. Te Edinburgh gaat de reis via Crieff naar het afgelegen plaatsje nabij een der romantische Schotsche meren, waar de Koninklijke bezoekers de vacantie hopen door te brengen.

Het is de eerste keer, dat de Koningin en de Prinses Schotland zullen bezoeken. Te midden van het prachtige Schotsche landschap, waarvan de tinten steeds wisselen in het spel van zon en nevel, zal H. M. volop gelegenheid hebben zich te wijden aan haar geliefkoosde verpoozing van schilderen in de vrije natuur. Ook voor wandeltochten leenen zich deze streken bij uitstek.

De Nederlandsche Gezant te Londen, Jhr. Mr. R. de Marees van Swinderen, bevindt zich op het oogenblik met mevrouw De Marees van Swinderen eveneens in Schotland, n.l. te Dunkeld, dat ook in Perthshire is gelegen en vanwaar het door de Koningin uitgekozen verblijf binnen betrekkelijk korten tijd per auto kan worden bereikt.

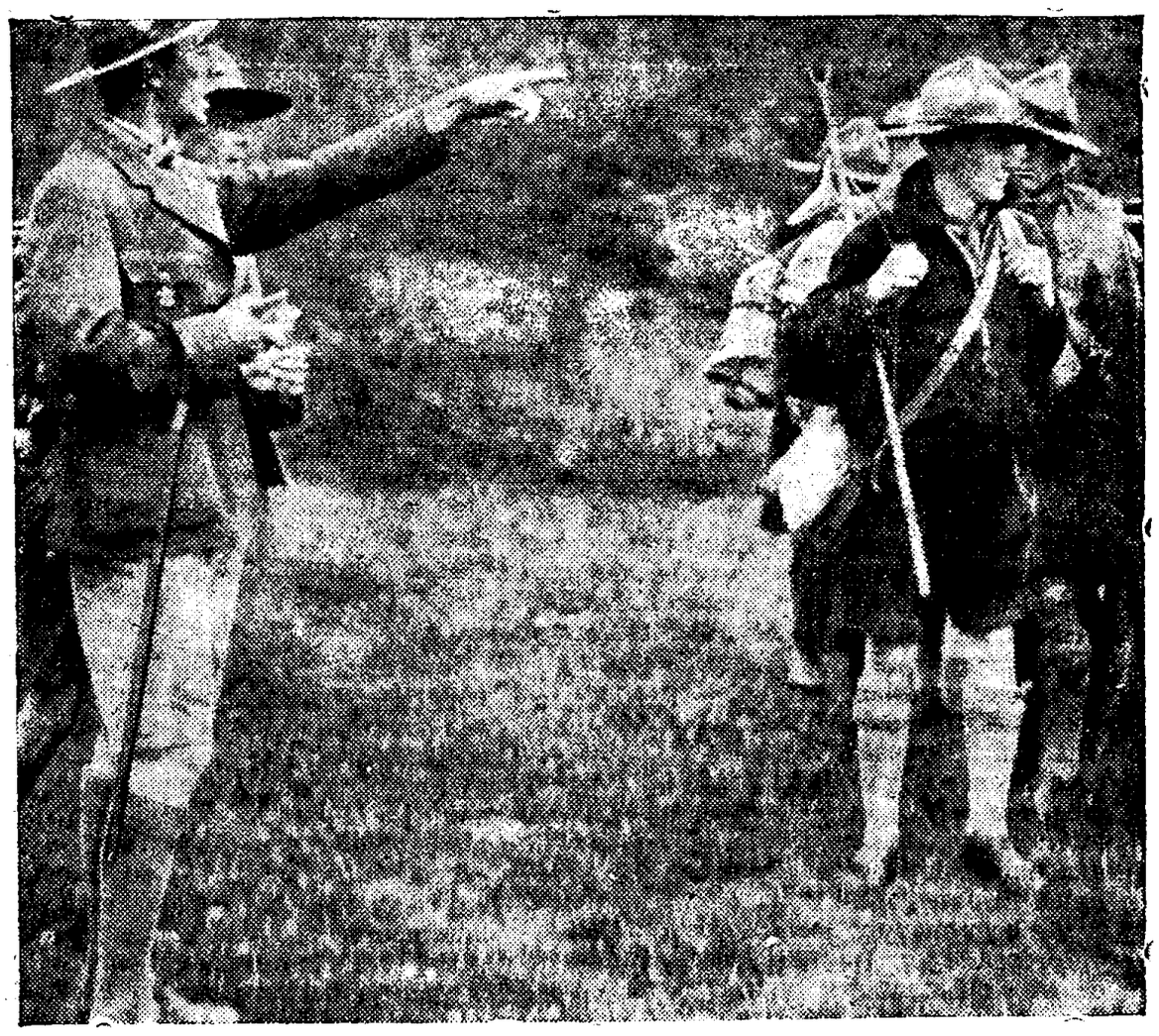
Het ochtendblad van de „Daily Telegraph" van 6 Augustus bevat het volgende entrefilet over het bezoek van H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana aan Schotland:

„Heden begroet Engeland een buitengewoon welkome gast. De Koningin der Nederlanden landt aan onze kust voor een vacantie, die naar wij vertrouwen, Haar nieuwe krachten zal schenken na den moeizamen arbeid van een jaar, dat Haar zoowel uitzonderlijk zware verantwoordelijkheden heeft gebracht als ook de smart over den dood van Haar gemaal.

Hare Majesteit, die vergezeld wordt door Prinses Juliana, die in Londen welkom werd geheeten ter gelegenheid van het koninklijk huwelijk in den herfst van het vorige jaar, is op weg naar een van de schoonste streken van Schotland, waar Zij verblijven zal in den eenvoud die aangenaam is aan alle vacantie-gangers en naar wij mogen aannemen, dubbel aangenaam is voor hen die in paleizen wonen.

Het betreft hier geen staatsbezoek en het bezoek wordt ook niet gebracht met eenigerlei politiek doeleinde. Wij kunnen echter niet nalaten onze vreugde uit te spreken over deze informeele versteviging der banden welke de Britten met Nederland vereenigen. De twee landen stonden onder één gemeenschappelijken vorst in een crisis voor het lot van beiden en het gevoel van verwantschap dat toen werd ondervonden, is nog versterkt door de rol die beide volken speelden bij de ontwikkeling van Zuid-Afrika.

Wij hopen, dat de vacantie aangename herinneringen zal achterlaten, dat dit voorbeeld van de Koningin door vele van Haar onderdanen zal worden gevolgd en dat de belangstelling in Haar land, welke zal worden opgewekt door Haar aanwezigheid onder het Britsche volk, er toe zal leiden, dat een steeds grooter aantal Britten een bezoek zal brengen aan de nobele Hollandsche steden."

Nabij Stockholm werd door padvinders uit verschillende landen een groote jamboree gehouden. — Prins Gustaaf Adolf, die leider is van de Zweedsche padvinders, geeft den Hollanders bij aankomst enkele aanwijzingen aangaande hun kampement.

KOLONEL BECK'S BEZOEK AAN FINLAND.

Geen geheime Bedoelingen ten grondslag.

Het bezoek van kolonel Beck aan Finland is beëindigd. De Minister keert onmiddellijk met hetzelfde schip, waarmede hij zich naar Helsingfors heeft begeven, naar Gdynia terug.

Van welingelichte zijde wordt verklaard, dat aan de reis geen sensationeele of geheime bedoelingen ten grondslag lagen. Kolonel Beck heeft uitsluitend een bezoek gebracht aan een staat, welks meening ten aanzien van de Oost-Europeesche politiek overeenkomt met die van Polen.

De ontvangst die den Minister te beurt is gevallen, was buitengewoon hartelijk, meldt Aneta-Havas uit Warschau.

Het doel van het bezoek is niet geweest het sluiten van een nieuw, tegen een anderen staat gericht verdrag, daar dit strijdig zou zijn met Finland's neutraliteit.

Polen zet zijn werkzaamheden tot organisatie van den vrede in het Oostzee-gebied voort en persisteert in zijn houding ten aanzien van het Oost-Europeesche pact. Het lijdt geen twijfel of de Poolsche en Finsche staatslieden hebben over laatstgenoemd pact gesproken.

FILM-VERHAAL IN WERKELIJKHEID.

Vechtende Machinist en Stoker op rijdenden Trein.

Een opwindend tafereel, dat men somtijds te aanschouwen krijgt in bandieten-films, doch zeer zelden in het gewone leven, werd bijgewoond door de verschrikte reizigers, die op het perron van het rustige stationnetje Nimburg den trein afwachtten.

In plaats van te stoppen reed de trein in volle vaart het station door, terwijl op het voorfront van de locomotief de machinist en de stoker hevig aan het worstelen waren, waarbij de stoker luidkeels om hulp riep.

Het schijnt dat tusschen beide mannen ruzie was ontstaan, waarbij de machinist zoo woedend was geworden, dat hij den stoker probeerde te worgen. De machinist kwam eerst tot zijn zinnen en bracht den trein tot stilstand toen deze het station reeds was gepasseerd. Hij werd onmiddellijk door den stoker aan de autoriteiten overgeleverd, meldt Aneta-Trans-Ocean uit Praag.

MONARCHISTISCHE INVAL TE ATHENE.

Bij Venizelistisch Dagblad.

11 Augustus j. l. werd door een troep monarchisten een inval gedaan bij het Venizelistische dagblad „Patris". De ruiten werden ingeslagen, het meubilair vernield, terwijl de redacteurs werden afgeranseld.

In een verklaring, welke door de Regeering werd uitgegeven, wordt deze inval ten sterkste veroordeeld, terwijl alle personen, die hun toevlucht nemen tot gewelddaden, met ernstige straffen worden bedreigd.

De Regeering doet een beroep op de bevolking, zich de Grieksche traditie waardig te betoonen en op rustige wijze het Plebisciet af te wachten.

Twee personen, die er van worden verdacht aan den inval bij de „Patris" te hebben deelgenomen, werden gearresteerd, meldt Aneta-Trans-Ocean uit Athene.

De Jamboree in Zweden

23 Hollanders te midden der Polen en Engelschen.

In tegenwoordigheid van den „Chief Scout", Lord Baden Powell, Prins Gustaaf Adolf van Zweden en talrijke andere vooraanstaande personen, is 30 Juli op het eiland Ingarö bij Stockholm het groote internationale padvinderskamp geopend.

Eenige duizenden padvinders uit een groot aantal landen zullen hier zekeren tijd in een tentenkamp bij elkaar leven. De volgende landen zijn vertegenwoordigd: Nederland, Armenië, Oostenrijk, België, Denemarken, Egypte, Estland, Finland, Frankrijk, Engeland, Hongarij, Letland, Lithauen, Liechtenstein, Luxemburg, Noorwegen, Polen, Roemenië, Zweden, Zwitserland en Tsjecho-Slowakije.

Onder de 26 naties, die het groote padvinderskamp vormen, zijn de Engelschen met 1.200 man wel het sterkst vertegenwoordigd, schrijft de „Tel.". Zij arriveerden per s.s. „Nevasa". Van de 23 Hollanders die hun tenten tusschen Polen en Engelschen hebben opgeslagen, bevinden zich twee „Eburonen" uit Maastricht, die reeds een zevenweekschen fietstocht door Oostenrijk achter den rug hebben.

Ondanks het vrij ongunstige weer was de stemming uitstekend en het kamp beloofde een groot succes te worden. Behalve Rusland, Duitschland en Italië zijn vrijwel alle Europeesche landen vertegenwoordigd.

„Hoe meer scouts, hoe moeilijker het voor de politici wordt om oorlogen in elkaar te zetten", zei B. P., zooals de leider in den omgang genoemd wordt, en wanneer men hoort dat alleen Amerika reeds 6.300.000 scouts telt, stemmen zijn woorden tot nadenken.

*

In berichten, die in de Zweedsche pers de ronde doen, wordt Prins Gustaaf Adolf, een zoon van den Zweedschen Kroonprins, als vermoedelijke opvolger van Sir Robert Baden Powell, het opperhoofd van alle padvinders ter wereld, genoemd.

Luitenant-Generaal Sir Robert Baden Powell zal waarschijnlijk wegens zijn hoogen leeftijd binnenkort zijn ambt neerleggen.

Prins Gustaaf Adolf, Hertog van Vaesterbotten, is de oudste zoon van den Zweedschen Kroonprins. Hij is in 1906 geboren en onlangs in het huwelijk getreden met Prinses Sybilla van Saksen Coburgh, een achternicht van Prinses Juliana.

SCHOEN-ORDER GEWEIGERD.

Door Japansche Firma.

Naar de „North China Daily News" verneemt, heeft één der vooraanstaande Japansche handelmaatschappijen kort geleden een verzoek om inlichtingen ontvangen van een concern in Italiaansch Somaliland voor de levering van 100.000 paar lederen schoenen.

De verkoop-afdeeling van deze Japansche firma, die in het bezit was van foto's, welke aantoonden, dat de bewoners van Somaliland zelden schoenen dragen, vermoedde, dat het verzoek om inlichtingen een verkapte Italiaansche militaire order was. Na een conferentie van verschillende belanghebbenden weigerde de firma dan ook een bedrag voor de levering te noemen.

Soerabaja Weekend

Het Lieve Kind van de Bar zendt Kaartjes rond

De Baard Ziet de Stad.

(Door onzen Correspondent.)

Zaterdag-avond.

Soliditeit en goedharde Hollandsche koppen, die het eenvoudigweg vertikken. 't Allercharmantste bar-meisje, dat zich per kaartje engageert voor 't houwelyck met dien knaap dien we domweg nooit konden luchten of zien, vanwege zijn braafheidsallures en — wel het ergste — om halftwee 'n zaalchef, die vriendelijk doch ietwat opdringend verzocht of we maar naar huis wilden verdwijnen, want we waren nog maar met z'n vieren en dat betaalde niet eens voor de Aniem. (Nota bene, niet onze schuld dat die lichtknapen zoo duur zijn*). Vrind Baardmans, die zelfs in Shanghai al gehoord had van de wereldsche geneugten zijner oude stad Soerabaja, lachte wat en keek aan den smalenden kant, maar dat was van later zorg. Maar hij vond het dan toch al-met-al een dood partij'tje hier en dies hebben wij hem den volgenden avond laten draven in het zweet zijns baardelijk aanschijns, hij die een kouwen neus kwam halen in Jan-Oost.

We begonnen met een taptoe van ons onvolprezen leger, zoo maar ergens in het wilde weg op straat en herablassend wuifden we z'n appreciatie daarvoor op zij en wilden hem doen gelooven dat zulks elken avond op 4 punten in de stad geschiedde. Het was nl. de allereerste keer dat zoo iets plaats had, maar dat ging hem niet aan, daar er op het spel stond de faam van deze stad te doen uitdragen naar het Rembrandt-plein. Toen draafden we naar Indië-Shanghai, avondwedstrijd met veel volk en moe-geschreeuwde tribunes. We hadden geen tijd voor 'n biertje, maar waren om 8.35 bij Cor Ruys, die z'n gijnponem strak hield en aan z'n dienstbode vroeg of het haar man goed ging en op het bevestigend antwoord nog even informeerde of hij nog in leven was. Om 12 uur werden we weer op straat gezet en droegen ons binnen 1 minuut de krukken voor de bar van de Hongaarsche Taveerne. Daar heerschte stilte en veel hitte en 't geserveerde drankje was zoet. Hellendoorn was de uitkomst en dus Hellendoorn. Stilte, geen hitte, veel artisten en 'n stemming als 'n oerworm. Daar bliezen we even uit van de overdaad des gemeenen levens van solied Soerabaja. Zespeelden dat ding van 't meisje Boyer, van parlez-moi, die nu een nieuw mopje heeft: „Beaucoup, mais ça ne veut rien dire, beaucoup, c'est trop ou c'est trop peu".

Als een hardgele Zonnebloem.....

Beaucoup! We hadden inderdaad beaucoup achter de ietwat gekleefde ruggen, van 6.45 dien avond tot over half-één dien nacht. Resultaat-nja. Vlakke hand en dan blazen. De taptoe was innig en er werd gehost en gezweet. De voetbalwedstrijd was een blank, 0 — 0. Geld terug. Cor Ruys was witz-ig, maar d'r bleef niks van hangen en de rest was beaucoup sadja!

En eigenlijk is de eenige die er meer van weet, de directeur van de spaarbank Goed man, best man en prachtig voor z'n edele baan, maar zoo in het dagelijksch leven van een tendens, die lichtelijk naar vervelend riekt. Guldentjes opstapelen, kousen stoppen en langzaam opproppen met heele en halve centjes, nobel en van voldoende inkomen getuigend, maar stom-vervelend. En daar komt het nu maar op neer. En als dat lieve bar-kind dan nog van die intens nette kaartjes rondzendt en de verdere harde dikkoppige soliditeit gaat bloeien als een hardgele zonnebloem met een reuzen-hart vol pitten, nou, dan kan ik onder deze kroniek wel een streep zetten, dan hoeft West-Java verder niet jaloersch te zijn op het eenige centrum dat we hier hadden, al. van amusement, want de rest is al dood en dat gaat dan ook dood.

Blasé, Verwend en Solide!

We legden Baardmans uit, hoe we eerst een verschuiving hadden gehad van vreeselijk keurig netjes, naar netjes, dat we toen kregen een inzinking naar een tikje onnetjes en dat we daarin verstrikt zijn geworden door een dikke vuist van landsregeerders, die zeiden — en terecht — stop en wacht u even. Toen kwamen er wat faillissementen zoo van tonnetjes tekorten en gedupeerde leveranciers enne..... nu vertikken ze het verder. Nu heeft Soerabaja nog één tent, waar men 'n dood-enkel biertje kan drinken en daar een paar dozijn artisten bij toe krijgt, plus een muziek om van te droomen. Net goed, vond Baardmans, want ik heb in totaal 29 artisten geteld en het is allemaal van over de grenzen, als jullie nu eens begonnen met Hollanders. Een nieuwe leer van Monroe: de gulden voor den Hollander. Pracht-systeem, dan slaan al die sommiteiten Java weer over. Wat dacht je van Cochet? Dat is wel jammer maar waarom zullen we half Midden-Europa hier mainteneeren. Die koopen voor 1½ maand guldens-salaris een lijfrente voor hun heele verder leven, uitgerekend in die rare lands-kopeken van hen en dan krijgen ze d'r nog een Rittergut of zoo bij, desnoods met lijfeigenen. Baardmans heeft 't nu eenmaal niet op Midden-Europa, kan je duidelijk merken, nadat hij er 'n vergane liefde heeft gehad. Uit dien vermommingstijd stamt de volbaard!

Maar goed dan. Het Russisch ballet huppelde als in het Keizerlijk Petersburg, pas-de deux, pas-de quatre en heel wat acrobatiek. Goeie nummers, beste nummers, en snel en prachtig aangekleed en dan legt het publiek voorzichtig de handen wat in mekaar en wie volgt. Door en door blasé, verwend en..... solide. Waarom gaat dat lieve kind uit de bar nu trouwen, eigenlijk volkomen ridicuul om voortaan maar één knaap z'n glaasje te willen bijschenken.

*) Pardon: w a r e n!

Amerika's „Sweetheart" met vacantie. — De jeudige film-actrice Shirley Temple heeft de studio voor eenige weken den rug toegedraaid. Met haar ouders is zij uit Los Angeles vertrokken voor een vacantie-reis naar Honoloeloe. — Het vertrek.

Film-Nieuws

„FIRST WORLD WAR".

Documentaire Film in het Capitol.

Deze film is documentair in den volsten zin van het woord, want zij documenteert een periode van dertig jaar wereld-gebeuren in de montage van een reeks journaalfragmenten, welke teruggaan tot het begin van deze eeuw, toen de film-techniek nog maar nauwelijks geboren was en slechts met primitieve middelen in staat om „het actueelste van alle landen der aarde" in levende beelden te vereeuwigen.

Doch juist de primitieve uitdrukkingswijze van die uit vele film-archieven bijeengebrachte reportage-opnamen is klemmend voor haar authenticiteit, en het besef hiervan doet den toeschouwer vooral de beelden uit den wereld-oorlog met meer spanning en afgrijzen volgen dan de meest suggestieve oorlogsfilm zou kunnen opwekken. Want hier wordt men geconfronteerd met wáárheid, rauwe waarheid, die in zijn sobere, onberedeneerde en niets-verbloemende vertolking aangrijpender en verschrikkelijker is dan de voorstellingen der meest demonische fantasie. Een plat-geschoten straat in een Vlaamsche stad maakt hier in grijze en troostelooze verlatenheid een dieperen indruk dan de zwaarste bombardementen, welke voor „speel"-films al dikwijls met een bedrieglijke nauwkeurigheid werden geïmiteerd, en het zinken van een oude vrachtschuit in de Noordzee wekt een wurgender spanning dan het grootste zeegevecht van vijandige vloot-eskaders.

De film is verder zeer interessant door de verschijning van zooveel vóór-oorlogsche keizers en koningen, presidenten en generaals op het projectie-scherm. Men ziet ze in vol ornaat bij verschillende zeer officieele gelegenheden, lang voor het begin van den wereld-oorlog, en van de destijds verantwoordelijke vorsten en staatslieden mag thans, voor zoover zij nog in leven zijn, wellicht gezegd worden, dat zij „wiser but sadder men" zijn geworden.

De eerste voorstelling van gisteren-avond was de aangekondigde gala-première ten bate van het Algemeen Steunfonds voor Inheemsche Behoeftigen. Zij werd op het gereserveerde balcon bijgewoond door Mevr. De Jonge in gezelschap van een der freules, den zoon van den Landvoogd, de echtgenoote van Resident Fievez de Malines van Ginkel en de Adjudanten De Stoppelaar en Van Adrichem Bogaert.

Voorts waren aanwezig enkele leden van den Raad van Indië en den Volksraad, leden van het consulaire corps en vooraanstaande figuren uit den handel. Ook vele dames van het eere- en gewestelijke comité van het A. S. I. B. waren tegenwoordig.

„DE WINTON-AFFAIRE".

In het Rex-Theater.

We hebben gister-avond bij de première van deze spannende detective-film weer eens kunnen constateeren, welk een volmaakt geheel op dit gebied verkregen wordt, wanneer een goed verzonnen verhaal van een geheimzinnige moordzaak, met behulp van de moderne film-techniek en uitstekende artisten, op het zilveren doek wordt uitgebeeld.

De groote verdienste van „De Winton-affaire" is niet alleen, dat er in alle griezelige geheimzinnigheden, die zij bevat, niets onwaarschijnlijks te ontdekken is. De logische ontwikkeling der uiterst spannende gebeurtenissen en pakkende incidenten voeren als vanzelf tot een natuurlijke ontknooping, die niemand voorzien kon. De vier of vijf verdachten blijven tot die ontknooping toe ieder voor zich de mogelijke daders. En de werkelijke moordenaar geeft nog het minst reden tot verdenking.

Daarbij is het milieu, waarin de voortdurend boeiende geschiedenis zich afspeelt — het hoofdbureau van politie te New-York — bijzonder belangwekkend.

Men ziet de toepassing van de methodes en instrumenten, waarover de moderne criminologie beschikt, om misdaden tot klaarheid te brengen, onfeilbaar voeren tot de aanwijzing van den eenigen man, die den moord begaan heeft.

De dactyloscopie, het microscopisch en chemisch onderzoek van bloed, haar, revolverkogels en andere stukken van overtuiging, de ontleding van den maag-inhoud van het slachtoffer, enz. leiden successievelijk tot het een voor een uitschakelen der onschuldige verdachten en het steeds nauwer toehalen van het net rond den werkelijken dader.

De acteurs en actrices, met Margaret Lindsay en George Brent — die malkander tenslotte naar alle regelen der kunst „krijgen" — in de hoofdrollen, spelen als waren zij nooit iets anders geweest dan moordenaars, inbrekers, chantage-virtuozen, politie-ambtenaren, criminologen en wat zij verder nog moeten voorstellen.

Het spel is in één woord: voortreffelijk en verhoogt nog de geweldige spanning van het verhaal, dat geschreven had kunnen zijn door Edgar Wallace in zijn beste stemmingen.

Men verzuime deze film niet!

„DE ROODE PIMPERNEL".

In het Deca-Park.

Heden-avond gaat in het Deca-Park de première van het nieuwste film-werk, vervaardigd door Alexander Korda, „De Roode Pimpernel".

Leslie Howard in "The Scarlet Pimpernel"

In vrije bewerking naar den bekenden roman van Barones Orczy, waarbij echter het origineele karakter van het boek volkomen bleef bewaard, is een film geschapen, welke ten volle de aandacht verdient.

De hoofdrol wordt vervuld door Leslie Howard, den bekenden Engelschen acteur, die speciaal voor de vervulling van zijn rol van Amerika kwam.

De onlangs door Korda ontdekte filmster Merle Oberon, wier bekoorlijke verschijning reeds de aandacht trekt, geeft als Lady Blakeney een vertolking, welke haar als actrice op het eerste plan brengt.

De overige rollen worden eveneens door Engelsche artisten vervuld, hetgeen er toe bijdraagt, dat een typisch Engelsch stempel op dit film-verhaal is gedrukt.

„DE KOENE ZWEMMER".

In het City-Theater.

Een film sprankelend van humor, waar het publiek gisteren-avond aan één stuk door om heeft moeten lachen. De vele dolle situaties welke in deze film voorkomen, de grappen en invallen waarvan Ralph Robers zich als Otto Eberlein bedient, moeten den meest zwartgalligen mensch in een aangenaam humeur brengen.

Iida Wüst, die in deze film de rol van de oude mevrouw Degenhardt vervult, is weer als altijd origineel. Het is een genoegen deze actrice steeds weer op het doek terug te zien. Nooit vervalt zij in herhalingen en haar niet eenvoudige bij-rollen weet zij steeds zoo te spelen, dat het publiek zich tot haar aangetrokken gevoelt.

Susi Lanner is een lieftallige verschijning, die uitstekend de haar toebedachte rol speelt.

Dr. Neubauer begaat de enorme vergissing in een boekenwinkel een brief, welke de bediende aldaar op de toonbank heeft laten liggen, in zijn zak te steken. Zijn verloofde vindt dit „bewijsstuk" van ontrouw in zijn zak en verbreekt daarop onmiddellijk de verloving. Zij reist met haar moeder naar Brunshaupten.

Ook de boeken-verkooper heeft inmiddels vacantie genomen en volgt zijn aanstaande, die met haar vader naar Brunshaupten reist, op korten afstand, daar de hardnekkige papa tot nog toe steeds zijn toestemming weigerde. De beide families ontmoeten elkaar nu aan het schoone Oostzee-strand waar papa Eberlien inmiddels verliefd is geraakt op de oude mevrouw Degenhardt.

Ten einde bij haar in de gunst te komen, doet hij het voorkomen alsof hij een meester is in alle soorten van sport, en als hij, zonder dit te weten, met den aanstaande van zijn eigen dochter een redding-scène in elkaar zet, waarbij hij zelf als held fungeert, gelukt hem dit oogenschijnlijk heel goed. Er ontstaan nu verlerlei verwikkelingen, doch het einde is, dat allen die elkaar lief hebben gaan trouwen, zoodat er niet minder dan drie gelukkige paartjes aan het slot van de film op het doek komen. Een goed filmwerk, waarvan velen zullen genieten.

DE FILM „NEDERLAND".

Bekroond op Brusselsche Tentoonstelling.

Brussel, 13 Aug. (Aneta): De film „Nederland" van Max de Haas, is tijdens het film-concours op de Wereld-tentoonstelling te Brussel, bekroond met het Diplôme d'Honneur.

VOOR KLACHTEN
over de bezorging van ons blad gelieve men na 5 uur n.m. uitsluitend op te bellen
WELTEVREDEN 4750

Radio-Nieuws

Donderdag, 15 Aug. 1935

BATAVIASCHE RADIO-VEREENIGING.
Batavia I. 157.89 m — Batavia II. 86.46 m Buitenzorg 156.25 m — Soekaboemi 142.18 m Cheribon 163.64 m.

4 Gevarieerd programma
5 Gramofoonmuziek
5.15 Persberichten
5.45 Gramofoonmuziek
6 Gymnastiek-les door Bob Verheyen
6.30 Gevarieerd programma
7 Klassiek vooravond-concert
8 Aansluiting met de Bandoengsche Radio-vereeniging
10.15—11 Vroolijk Programma

N. I. R. O. M. — ARCHIPEL EN WEST-JAVA.
Archipel-zender 50, Batavia I 126, Bandoeng 120, Buitenzorg 182, Cheribon 105, Pekalongan 92, Soekaboemi 193.

18 Gramofoonmuziek
18.15 Op verkenning
18.45 Vervolg gramofoonmuziek
19 Nirom-nieuwsberichten
19.20 De opera in verkorten vorm
20 Elck wat wils d. h. Nirom-Orkest o.l.v. Carel v. d. Bijl
20.30 Algemeen buitenlandsch weekoverzicht
20.55 Wiener Schrammel-muziek d. h. Nirom-Schrammel-Ensemble
21.10 Solisten-kwartiertje
21.25 Tusschenspel van gramofoonmuziek
21.35 De laatste schlagers door het Nirom-Orkest
22—22.30 Dansmuziek

NIROM OOST- EN MIDDEN-JAVA.
Soerabaja I 67, Soerabaja III 196, Semarang 122, Malang 191, Djokja 181, Solo 188, Tjepoe 186.

18 Causerie d. d. heer W. C. van Meurs
18.25 The Boswell Sisters
18.40 Nirom-nieuwsberichten
19 Populaire gramofoonmuziek
19.15 Elck wat wils
20—22.30 Zelfde programma van West-Java

P. M. Y. — BANDOENG.
Golflengte 58.03 m.

17 Film-sterren in hunne glans-nummers
18 Cello-recital door Pablo Casals
18.20 Aria's uit beroemde opera's
18.40 Nieuwsberichten
19 Dansmuziek door Jack Jackson en zijn band
21 P. M. Y. draait gramofoonplaten op verzoek van leden
22—23 Krontjong-programma

MALEISCHE ZENDERS.
Nirom-Batavia II 190.

17.00 Maleische liederen met zang
Archipel-zender 99, Batavia II 190, Buitenzorg 182, Cheribon 105, Pekalongan 92, Soekaboemi 193.
17.30 Gambang-Kromong-muziek
Batavia II 190.
18.00 Chineesche muziek
19.00 Nirom-nieuwsberichten
19.20 Eenige Maleische liederen
19.30 Voorlezen uit den Koran en daarna verklaard
20.30 Arabische muziek
21.00 Krontjong-muziek met zang
22.00 Sluiting
Nirom-Bandoeng II 184.
17.30 Relay-uitzending van het Batavia II-programma via den Archipelzender
18.00 Soendaneesche muziek
18.50 Nirom-nieuwsberichten
19.00 Maleische liederen
20.00 Tijdsein
20.00 Voorlezen uit den Koran
20.30 Kasidah o.l.v. Raden Emoeng Poerawinata
21.00 Sluiting

BUITENLAND.
PHOHI.
Golflengte 16.88 m.

20.00 Wilhelmus
20.10 Concert te geven door het Residentie-Orkest o.l.v. Leo Ruygrok, Soliste: Anny Somers, piano
20.50 Gramofoonmuziek. Joe Venuti, de vermaarde „hott-viool-solist" met zijn Orkest
21.00 Het laatste nieuws uit Holland
21.15 Vervolg van het Concert door het Residentie-Orkest o.l.v. Leo Ruygrok
21.40 Wereld-kampioenschap Schaken. De match Dr. Euwe — Dr. Aljechin. Voordracht door den heer L. G. Eggink, lid van het comité van voorbereiding
21.55 Gramofoon-Intermezzo
22.00 Sluiting, Wilhelmus

LONDEN B. B. C. VIA DAVENTRY.
Transmission 2.
GSH (13.97) GSG (16.86) of GSF (19.82).

18.30 Big Ben. „Een Ontdekkingsreis"; causerie door Dr. Guy Scholefield
18.45 Het Western Studio-Orkest
19.45 Pattison's Salon-Orkest uit Café-Restaurant, Birmingham
20.30 Nieuws
20.45 Een concert door Orkest
21.15 Sluiting
Transmission 3.
GSG (16.86) GSF (19.82) GSE (25.29) of GSB (31.55).
21.30 Big Ben. Avond-dienst uit de Westminster Abbey, Londen
22.15 Het Harrogate Municipal-Orkest
23.00 „Des Zomers Thuis". No. 5. De Tuinen. Praatje door Eric Parker
23.15 Het Spa-Orkest o.l.v. Louis Cohen
23.45 Dansmuziek
24.00 Nieuws
00.15 Dansmuziek (vervolg)
01.30 Sluiting

ZEESEN (Azië-programma).
Zenders DJB 19.74 en DJN 31.45.

18,30 Lichte muziek
19.30 Nieuwsberichten in het Engelsch
19.45 Sluiting
Zenders DJB 19.74 en DJQ 19.63.
20.30 Opening. Duitsch volkslied. Programma-overzicht
20.45 Het „Lerchenquartet" Op. 74 van Haydn, gespeeld door het Röhn-Quartet
21.15 Nieuwsberichten in het Engelsch over DJQ en in het Nederlandsch over DJB
21.30 Bespreking van nieuwe tijdschriften
21.45 Melodieën uit oude zangspelen. Heinz Herkommer (tenor), Beatrice von Roedern (sopraan) en de Kapelle Erich Schneidewind
22.45 Nieuwsberichten in het Duitsch
23.00 Gebeurtenissen van den dag
23.10 Variété-programma met solisten
23.45 Nieuwsberichten in het Engelsch over DJQ en in het Nederlandsch over DJB
24.00 Sluiting

Vrijdag, 16 Aug. 1935.

BATAVIASCHE RADIO-VEREENIGING.
Batavia I 157,89 m, Batavia II 86,46 m, Buitenzorg 156,25 m, Soekaboemi 142,18 m en Cheribon 163.04 m.

7—8.30 Ochtend-concert
10 Het Albert Sandler-Orkest en nog andere
10.45 The Trix Sisters
11 Instrumentaal halfuurtje
11.30 Gevarieerd Programma
12.30 Lunch-concert
2—2.30 Dansmuziek
4 Krontjong-muziek
5 Gramofoonmuziek
5.15 Pers-berichten
5.45 Gramofoonmuziek
6 Sterno-Programma
7 B. R. V.-Radio-Cursus in steno „Groote"
7.30 Cinema-Orgel-Concert
8 Piano-Voordracht door Ferry Barkmeyer
8.45 Klassiek gramofoonplaten-concert
9.30 Speciaal Krontjong-programma
10.30—11 Vocaal programma door The Boswell Sisters en The Mils Brothers

N. I. R. O. M. — ARCHIPEL EN WEST-JAVA.
Archipel-zender 50 (van 6,30—7.15 uur op 99 m), Batavia I 126, Bandoeng I 120, Buitenzorg 182, Cheribon 105, Pekalongan 92, Soekaboemi 193.

6.30 Gymnastiek-kwartiertje
6.45—7.15 Luchtige gramofoonmuziek
11 Van alles wat
11.30 Licht klassiek ochtend-concert
12 Uitzending voor de zieken
12.15 Bekende film-schlagers
12.45 Engelsche selecties d. h. Mayfair Orkest
13.20 Nirom-nieuwsberichten
13.30—14 Dansmuziek
18 Graag gehoorde ouvertures
18.20 Maleische taal-cursus
18.45 Intermezzo van gramofoonmuziek
19 Nirom-nieuwsberichten
19.20 Richard Tauber zingt Schubert-liederen
20 Causerie over „Het Luchtschip van heden"
20.20 Prof. Dr. Willem Mengelberg dirigeert
20.40 Wekelijksch sport-praatje d. d. heer Buitenhuis
21 Saxophoon-concert door Bernard Oppermann
21.45—22.30 „Puttee Ray and his Islanders" verzorgen een vroolijk programma van Dans- en Hawaïanmuziek

N. I. R. O. M. OOST- EN MIDDEN-JAVA.
Soerabaja I 67, Soerabaja III 196, Semarang 122, Malang 191, Djokja 181, Solo 188, Tjepoe 186.

6.30 Gymnastiek-kwartiertje
6.45—7 Gramofoonmuziek
11 Een vroolijk begin
11.30 Uitzending voor de zieken
11.50 Philadelphia Orkest o.l.v. Leopold Stokowski
12.15 Lunch-programma
13—14 Lichte-muziek
18 Cinema-orgel
18.20 Fritz Kreisler in eigen werk en arrangementen
18.40 Nirom-nieuwsberichten
19 Het Bournemouth Stedelijk Orkest en Ferdy Kauffmann
20—22.30 Zelfde programma van West-Java

P. M. Y. — BANDOENG.
Golflengte 58.03 m.

6—8 Vroolijke ochtend-muziek
8—13 Revisie van den zender
13—15 Lunch-concert
17 Stemmige muziek bij de thee
18 Signora's Accordeon-Orkest
18.20 Martha Eggerth zingt haar mooiste liederen
18.40 Nieuwsberichten
19 P. M. Y. goochelt met muziek
19.15 Boek-bespreking
20 Avond-concert door Iwan Fedoroff
21 Prof. Dr. Willem Mengelberg en het Concertgebouw-Orkest
21.45—23 Opera „Rigoletto" van Verdi

MALEISCHE ZENDERS.
Batavia II 190.

17.00 Chineesche muziek
17.30 Krontjong-muziek met zang
18.00 Bantjak-Dojok, Javaansch kluchtspel met Gamelan-begeleiding
18.40 Gambang Yang-Khim-muziek
19.00 Nirom-nieuwsberichten
19.20 Eenige Maleische liederen
19.30 Pers-overzicht door den heer D. Koesoemaningrat
20.00 Het Ketjapi-Orkest „Poesaka Betawi" o.l.v. Nji Raden Hadji Djoelaeha
Archipel-zender 99, Batavia II 190, Buitenzorg 182, Cheribon 105, Pekalongan 92, Soekaboemi 193.
22.30 Het Ketjapi-Orkest vervolgt
23.30 Sluiting
Bandoeng II 184.

18.00 Javaansche Gamelan-muziek
18.50 Nirom-nieuwsberichten
19.00 Maleische liederen
20.00 Tijdsein
20.00 Concert door het Soendaneesch ensemble: „Wiratma (rebab), (Soerinta (ketjapi) en Amis (fluit) met zang van Nji Mas Wasil o.l.v. Raden Emoeng Poerawinata
22.00 Sluiting

BUITENLAND.
PHOHI.
Golflengte 16.88 m.

20.00 Wilhelmus
20.10 Gramofoonmuziek
20.15 Financieel-Economische Causerie door Dr. G. Wiebols
20.45 Hofstad Strijk-Quartet o.l.v. Wim de Zoete
20.55 Gramofoonmuziek
21.00 Het laatste nieuws uit Holland
21.15 Gramofoonmuziek
21.20 Hofstad Strijk-Quartet o.l.v. Wim de Zoete
21.40 Sterren aan den Coloratuur-hemel Amelita Galli-Curci, Lily Pons en Erna Sack zingen voor U
21.55 Sluiting, Wilhelmus

LONDEN B. B. C. VIA DAVENTRY.
Transmission 5.
GSD (25.53) GSC (31.32) GSB (31.55) of GSA (49.59).

06.30 Big Ben. Het B. B. C. Empire-Orkest m.m.v. Frank Merrick, piano
07.30 „Mareo the Chief". Een verhaal door Alec Waugh
07.45 „Muziek zonder tranen". Verschillende hints voor niet-beginners
08.15 Nieuws
08.30 Sluiting
Transmission 2.
GSH (13.97) GSG (16.86) of GSF (19.82).
18.30 Big Ben. Charles Manning en zijn Orkest uit Granada, Walthamstow
19.00 Het B. B. C. Dans-Orkest o.l.v. Henry Hall
19.45 „Honden-Dagen". Een verhaal door John Pudney
20.15 Een dag op het Land. Het Conventry-Hippodrome-Orkest uit Coventry
20.30 Nieuws en Aankondigingen
20.50 Het Imperial Hydro Hotel-Orkest Blackpool
21.15 Sluiting
Transmission 3.
GSG (16.86) GSF (19.82) GSE (25.29) of GSB (31.55).
21.30 Big Ben. Een Symphonie-Concert door het B. B. C. Midland-Orkest
22.30 Een licht Symphonie-Orkest
23.00 Buitenlandsch Overzicht
23.15 Het Hotel Metropole-Orkest
23.45 Dansmuziek
24.00 Nieuws en aankondigingen
00.20 Vervolg Dansmuziek
01.30 Sluiting

ZEESEN (Azië-programma).
Zenders DJB 19.74 en DJN 31.45.

18.30 Lichte muziek
19.30 Nieuwsberichten in het Engelsch
19.45 Sluiting
Zenders DJB 19.74 en DJQ 19.63.
20.30 Opening. Duitsch volkslied. Programma-overzicht
20.45 „Die Ewige Frau", gedichten en liederen
21.15 Nieuwsberichten in het Engelsch over DJQ en in het Nederlandsch over DJB
21.30 Symphonie-concert. De „Eroica" van Van Beethoven. Solist: Maria Ermeler-Lorssing (piano)
22.45 Nieuwsberichten in het Duitsch
23.00 Gebeurtenissen van den dag
23.15 Literair-muzikale causerie
23.45 Nieuwsberichten in het Engelsch over DJQ en in het Nederlandsch over DJB
24.00 Sluiting

BURGERLIJKE STAND VAN BATAVIA.

Vestigingen.

T. Banno, Gg. Commandant 27.
A. W. Barends, Gg. Horning I/37.
L. M. E. Frank, Poerwakartaweg 21.
G. M. Johannes, Kebon Sirih 54.
M. Ch. E. Kok—Noya, Kebon Sajoer Petak 5.
L. Th. C. van Leer, Goentoerweg 25.
A. E. Lups—Wollrabe, Malabarweg 43.
R. Muramatsu, Gg. Commandant 27.
H. Nagashima, Gg. Commandant 27.
E. W. Noordhoorn Boelen—Cobet, Lembangweg 24.
M. G. Noz, Roomsche Kerkweg 6.
A. H. Ch. Rusche, Raden Salehlaan 14.
B. Stoelman, Bandoengweg 7.
W. Helling, Pasarstraat 146.
Y. A. Kuipers, Matramanplantsoen 18.
A. J. Nortier, Mitrailleursweg.
E. K. Staats—Prins, Kerklaan 19.
P. F. Gebhardt, Kerklaan 19.
A. Vermeer, Verlengde Kanonlaan.
B. L. Altman, Alaydroeslaan 69.
C. C. Ament, Javaweg 69.
M. H. M. Backus, Molenvliet Oost 5.
J. J. C. Beer, Goenoeng Sahari 24A.
C. J. Bottemanne, Soerabajaweg 44.
E. W. Cramer, Pegangsaän Oost 17.
R. F. Cramer, Pegangsaän Oost 17.
A. F. Dändrieu, Hospitaalweg 16.
H. Frees, Kantjanaweg 12.
H. Houwens Post, Koningsplein West 4.
J. Janse, Dajakweg 9.
H. A. Kroeders, Tandjoenglaan 53.
J. Martijnse, Noordwijk 14D.
M. L. Möller—Heynis, Kramat 9.
E. J. van Overdijk, Struiswijkstraat 68.
W. P. Phipps, Mampangweg 7.
H. Segond von Banchet, Goenoeng Sari West 10.
R. Souisa, Gang Kepoe 68.
A. C. J. Spikermann, Koningsplein West 4.
F. J. Strik, Schoolweg 9.
S. Tengbergen—Seyn, Vioslaan 4.
F. M. Tit Jr., Struiswijkstraat 60.
J. B. Verhaar, Molenvliet West 4/6.
H. W. van Vliet, Molenvliet Oost 35.
E. F. de Calonne, Pegangsaän Oost 7.
Mevr. De Colvenaere—Taban, Spoorweglaan 5.
W. K. Eisma, Roomsche Kerkweg 3.
F. J. van Garling, Kwitang 30.
J. H. Heuberger—Domingus, Schoolweg Noord 11.
H. J. B. Hoeven, Kapasweg 16.
Y. Kozuki, Postweg Noord 35.
N. Lim, Oude Tamarindelaan 186.
R. D. Mac Gillavry, Tjioedjoengweg 8.
M. Nutters, Javaweg 65.
E. W. Ostreig, Vioslaan 35.
W. A. Rhemrev, Vioslaan 4.
P. A. Ronker, Rijswijkstraat 27.
C. A. van Rosmalen, Gg. Tengah 10 (Noordwijk).
A. B. van Son, Papandajanweg 43.
I. W. Souweine, Hospitaalweg 16.
R. A. Tophoven, Djatibaroeplein W. 1 F.
P. J. Weyer, Menteng 31.
H. J. Woutèrs, Javaweg 50.

Mutaties

Civiel Departement.

Ontslagen:

op verzoek, eervol als lid van de Commissie voor het grondbezit van Indo-Europeanen, J. C. DE VOS, Hoofdambtenaar met buitenlandsch verlof, laatstelijk Gouverneur van Midden-Java, onder dankbetuiging voor de door hem in genoemde functie bewezen diensten;

op verzoek, eervol als lid van de Commisise voor de herziening van het strafproces-recht, J. C. DE VOS, Hoofdambtenaar met buitenlandsch verlof, laatstelijk Gouverneur van Midden-Java, onder dankbetuiging voor de door hem in genoemde functie bewezen diensten.

Aangeteekend:

dat MAS SOERODIDJOJO, gepensionneerd ass.-wedono van het onderdistrict Taloen te Pekalongan, gerechtigd is tot het voeren van den titel „Raden" en zich derhalve mag noemen en schrijven „Raden Soerodidjojo", onder mededeeling, dat zijn kinderen van de mannelijke kunne, gerechtigd zijn tot het voeren van den titel „Raden" en die van de vrouwelijke kunne, tot het voeren van den titel „Raden roro".

Uitgenoodigd:

de Resident der Molukken, om den eerwaarden heer F. MüNSTER, Roomsch-Katholiek geestelijke, behoorende tot de Congregatie der Missionarissen van het Heilig Hart, die kerkelijk werd benoemd tot hulppriester buiten bezwaar van den Lande te Ternate, te erkennen in de hem opgedragen kerkelijke bediening.

Boschwezen.

Ontslagen:

op verzoek, met ingang van 30 Sept. 1935, eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst, de bosch-opzichter bij den Dienst van het Boschwezen PRAWIRODIHARDJO.

Dept. v. O. en E.

Benoemd:

tot taal-ambtenaar en ter beschikking gesteld van de gezamenlijke zelfbesturen in Zuid-Celebes Dr. A. A. CENSE, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Belast:

met de waarneming van de betrekking van Eur. hoofdonderwijzer bij het Mulo en geplaatst aan de openbare Muloschool te Semarang, D. L. BOULOGNE, thans Eur. schoolhoofd van de openbare Eur. 2e lagere school te Salatiga;

tijdelijk met de waarneming van de betrekking van leeraar bij de P. H. S. te Batavia, Mr. P. H. G. M. BRUGMAN, thans tijd. wd. adjunct-referendaris bij de Generale Thesaurie van het Dept. v. Financiën.

Overgeplaatst:

van de 1e Eur. school D te Soerabaja naar de 1e Eur. school E aldaar, de tijd. wd. Eur. onderwijzeres, Mej. A. A. DE CEUNINCK v. CAPELLE;

van de 1e Eur. school D te Soerabaja naar de Eur. school te Madioen de Eur. onderwijzeres Mej. E. E. v. DEURSEN;

van de H. C. S. te Bandoeng naar de 1e Eur. school B aldaar de Eur. onderwijzeres Mevr. A. C. GÖRTZ;

van de H. C. S. te Toeban, naar de 2e Eur. school te Salatiga het Eur. schoolhoofd A. v. DIEST.

Werkzaam gesteld:

tijdelijk als Eur. onderwijzeres en geplaatst aan de H. C. S. te Poerwokerto, Mej. C. SORGDRAGER, part. te Batavia-Centrum;

tijdelijk als Eur. onderwijzer en geplaatst aan de Eur. school te Djombang, A. E. S. KLAARMOND, part. te Sepandjang;

tijdelijk als Eur. onderwijzeres voor de eerste twee schooltijden en geplaatst aan de Eur. school te Djatiroto, Mej. A. FRITZ;

met ingang van 31 Aug. tijdelijk als Eur. onderwijzer en geplaatst aan de Eur. school te Manokwari, Ch. LAPRé, gepensionneerd onderwijzer aldaar.

Ingetrokken:

het besluit, waarbij de Eur. onderwijzeres voor de eerste twee schooltijden, Mej. J. C. KAPTEYN, is overgeplaatst van de 1e Eur. school C te Soerabaja naar de Eur. school te Djombang.

Dept. v. V. en W.

Ontslagen:

wegens volbrachten diensttijd, op verzoek, eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst, A. NOTA, controleur 1e kl. bij den P. T. T.-dienst, ingaande 25 Aug. 1935;

eervol uit 's Lands dienst met ingang van ultimo Juli 1935, Mevr. T. ENGELSMAN, commies-redactrice bij het Hoofdbestuur van den P. T. T.-dienst.

Verleend:

wegens zesjarigen dienst, acht maanden verlof naar Europa aan W. HENT, controleur 1e kl. bij den P. T. T.-dienst, ingaande 2 Sept. 1935.

In- en Uitv. en Acc.

Werkzaam gesteld:

als verificateur te Batavia (tolkantoor), C. L. CRIETEE, gediplomeerd douane-commies, werkzaam op het kantoor van den Beheerder der Tabaksaccijns-zegels.

Overgeplaatst:

van Pasoeroean naar Bandjermasin als ... rificateur, M. LALISANG, ambtenaar 4e ... (ontvanger).

Financiën.

Benoemd:

tot referendaris, met den persoonlijken ... tel van referendaris 1e kl. bij het Depar... ment van Financiën, B. DE VRIES, ami... naar van verlof naar Europa teruggekee... laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Dept. v. Oorlog.

Ontslagen:

met ingang van 30 Sept. 1935, op verzoe... wegens volbrachten diensttijd, eervol uit ... rer Majesteits militairen dienst, F. H. T... LAAK, Officier van Gezondheid 1e kl.

Mil. Admin.

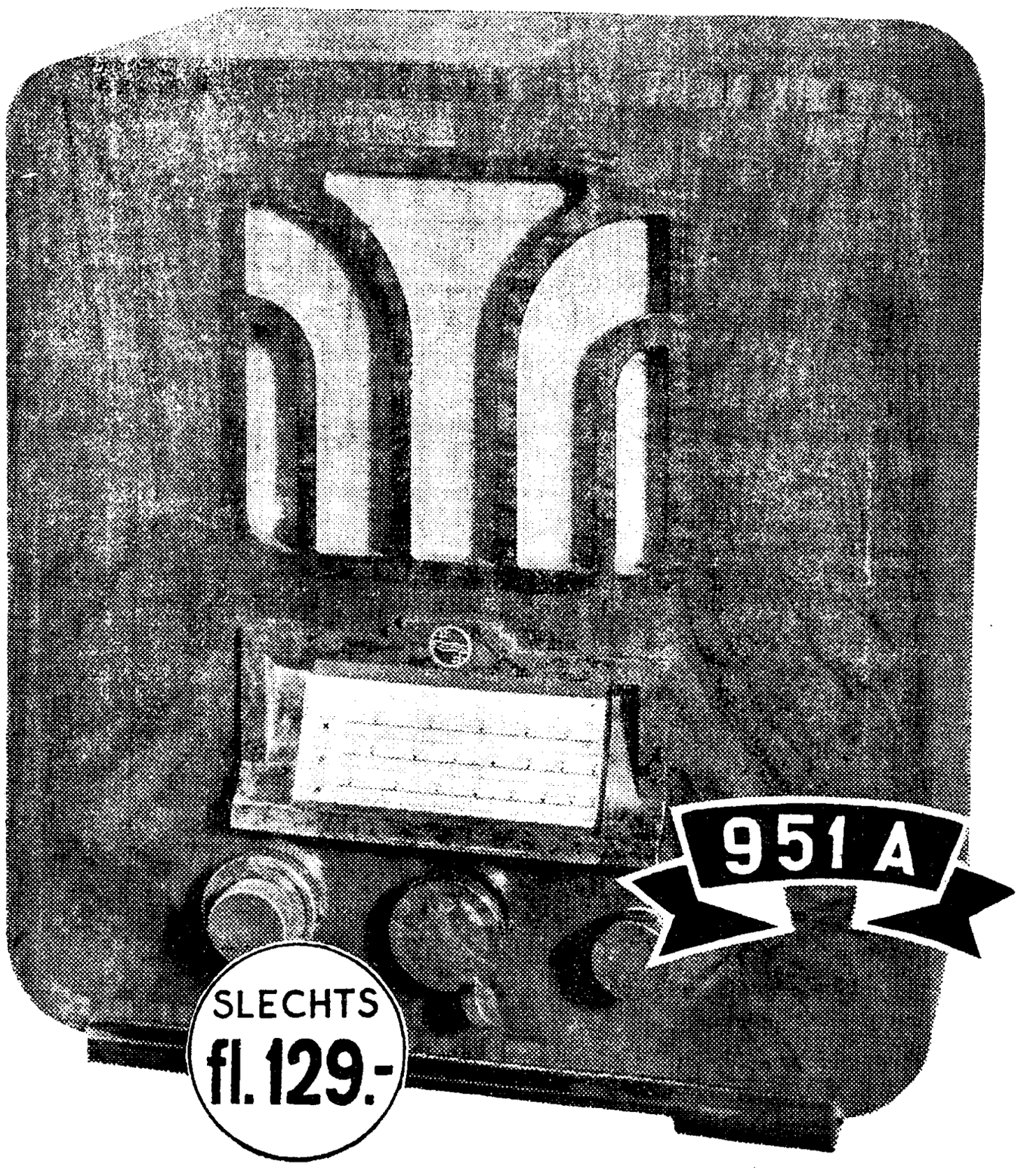
Geplaatst:

te Weltevreden, als kwartier-meester van ... Artillerie en Cavalerie, de adjudant-onderof... cier der Mil. Administratie H. J. DE RU... TER, 7 Aug. 1935 uit Nederland vertrokken terugkeerende van buitenlandsch verlof;

te Weltevreden, op het kantoor van de Kwartiermeester van het Subsistentenkan... de 1e Luitenant der Mil. Administratie ... SNEL, kwartiermeester van de Artillerie ... Cavalerie te Weltevreden.

ADVERTENTIEN

EEN BETERE PHILIPS' ONTVANGER IN DE LAGERE PRIJSKLASSE

Een nieuw succes van PHILIPS op het gebied van apparatenbouw!

Een ontvanger in de lagere prijsklasse met kwaliteiten, die tot nu toe slechts mogelijk geacht werden bij toestellen van veel hoogeren prijs.

Deze nieuwe, in keurige notenhouten kast gebouwde ontvanger met een golfbereik van 13 — 220 Meter werd speciaal voor de tropen geconstrueerd en zorgt voor een klankvolle weergave van de Indische zenders.

De eenvoudige eenknopsafstemming, de in Meters geijkte afstemschaal en de krachtige permanent dynamische luidspreker waarborgen U ongestoord radio-genot.

Laat U overtuigen door de werkelijkheid en vraagt gratis demonstratie bij de Radio-handelaren!

N.V. PHILIPS' RADIO

6112

TIGER BALSEM

De spieren vóór het tennissen, voetballen, roeien, zwemmen of andere sport met een beetje Tiger Balsem ingewreven, geeft den sportbeoefenaar(ster) topprestaties.

In alle apotheken en drogisterijen verkrijgbaar.

ENG AUN TONG, BATAVIA MOLENVLIET W. 212.

6118

Dat is een goed idee..!

Elken dag voor alle huisgenooten een kop Ovomaltine.
Dat geeft moed, levenslust en kracht. Het werk gaat beter en ge ziet alles zonniger, omdat ge U opgewekt en gezond voelt.

OVOMALTINE ook voor U.

Vertegenw: KERKHOFF & Co. Soerabaia

6120

BLINDEN-INSTITUUT

BANDOENG
Telefoon 237
Nieuwe Kerkhofweg 10
Het beste adres voor:

Borstels, Manden, Matten, Goalnetten, Tennisnetten, Korfbalmanden en andere sportartikelen

Prijscourant op aanvraag.

Zendt geen verkoopers rond

5740